

වසර 2500 පසු
මේ ගෞතම බුද්ධ ශාසනයේ නැවත පිබිදීමයි.

සත්‍ය ධර්මය පුවදි විය
(හත්වන වෙළුම)

මේ පූජන මොහොතේම ඔබ
නිවන් දකිනවා

සියලුම හිමිකම් ඇවිරිණි

මුදලට විකිණීම සඳහා හෝ ලාභ ලැබීම පිණිස වන සියලුම ආකාරයේ උපුටා ගැනීම්, නැවත පළකිරීම් සපුරා තහනම් ය. මෙම දහම් පොත ධර්ම දානයක් ලෙස බෙදා හැරේ.

මේ අසන මොහොතේම ඔබ නිවන් දකිනවා

බුද්ධෝත්පාදෝ ධර්ම දේශනා ශ්‍රවණයට
<https://youtube.com/channel/ucwms400m8EsZc9foKtEajg>

අන්තර්ජාල ශ්‍රවණයට - website
buddhothpado.com

බුද්ධෝත්පාද ධර්ම ග්‍රන්ථ සංස්ථා - 2022 දෙසැම්බර්

ධර්ම ග්‍රන්ථය පිළිබඳ
විමසීම් Email: thanujafernando1975@gmail.com
Tel 077 2246430

පරිගණක මුද්‍රණ සැකසුම **වාකෂා රූ**
අංක 42/8, මකුළුදූව, පිළියන්දල.
දුරකථනය 011 2 708377

මුද්‍රණය **K.S.U. ගුලික් (පුද්) සමාගම**
අංක 510, රාජගිරිය පාර, රාජගිරිය
දුරකථන 011 2884701

නිවන් මග යා යුතු අනුපිලිවෙල

(සත්‍ය කෘතිය කෘතිය කෘතිය ද්විදසාකාරක නිපර්වච්චම්)

බුදුන් වහන්සේ දම්සක් පැවතුම් සූත්‍රය තුළින් ප්‍රථම වතාවට නිවන් මග යා යුතු ආකාරය අනුපිලිවෙලින් මෙසේ වදාළ සේක.

1. පූර්ව භාග ප්‍රතිපදාව (පළමුව කලයුතු දේ)
සත්‍යඤාණ අවබෝධය
2. අපරභාග ප්‍රතිපදාව (දෙවනුව කලයුතු දේ - ප්‍රායෝගිකවන ආකාරය)
  - 2.1 කෘතියඤාණය - ධර්මය ප්‍රායෝගිකව අත්දැකීම
  - 2.2 කෘතියඤාණය - ආත්මීය භාවයෙන් මිදීමේ අත්දැකීම

1. පූර්ව භාග ප්‍රතිපදාව (සත්‍යඤාණ අවබෝධය) ශ්‍රාවකයාගේ උත්සාහය මත සහ කළායන මිත්‍රයාගේ පණිවිඩය මත පවතී

බුද්ධදර්ශනය අවබෝධකරගැනීම (දර්ශන ඤාණය = සත්‍යඤාණය)

- සිත හැදෙන හැටි අවබෝධකරගැනීම
- සිත මායාවක් බව අවබෝධකරගැනීම
- සිත යනු අරමුණම බව දැනගැනීම
- අරමුණෙහි සත්‍ය දැකීම, අරමුණට නොරැවවීම
- ආත්මීය භාවය හැදෙන ආකාරය අවබෝධකර ගැනීම
- අරමුණම ආත්මය බව දැකීම
- ශුන්‍යතා අවබෝධය
- ත්‍රිවිද්‍ය දැනගැනීම (පුබ්බේනිවාසානුස්සති ඤාණය, චුතුපපත ඤාණය, ආසවකායා ඤාණය)
(සිත = අරමුණ = ආත්මය)

- 1.1 කලායන මිත්‍රයාගෙන් පණිවිඩය අසා දැන ගැනීම
- 1.2 නැවත නැවත සද්ධර්මශ්‍රවනය
- 1.3 යෝනිසෝමනසිකාරය
- 1.4 ධම්මානුධම්ම ප්‍රතිපදාව

ශ්‍රාවකයා උච්චාන වීරයෙන් කලයුතු දෙයින් වැඩි ප්‍රතිශතයක් අත්තේ පූර්ව භාග ප්‍රතිපදාව තුලයි.

බුදුන් වහන්සේ කී පරිදි, නිවන් මඟයන ශ්‍රාවකයා කලයුතු සියල්ල නිමාලය පර්වතය නම්, සූර්ව භාග ප්‍රතිපදාවෙන් පසු තව කලයුතු වන්නේ අත ඇති ගල්කැටයක පමණ දෙයකි

සක්කාය දිව්චී ප්‍රභාතය මෙනෙහිදී සිදුවේ.

ශ්‍රාවකයා ආයී භූමියට පිවිසේ.

2. අපරභාග ප්‍රතිපදාව

2.1. කෘත්‍යඤාණය - අසදුනගත් ධර්මය ප්‍රායෝගිකව අත්දැකීම (ධර්මය තමනුලින් දැකීම = සතර සතිපට්ඨානය වැඩීම).

2.1.1. අරමුණෙහි සත්‍ය දැකීම; --දර්ශනය තුල සිත හැදෙන හැටි දකින ආකාරය ප්‍රායෝගිකව අත්දැකීම (යථාභූත ඤාණය = යෝනිසෝ මනසිකාරය)

2.1.2. අරමුණෙහි සත්‍ය දැක මිදීම

- අරමුණ සත්‍යක් නොවන බව ප්‍රායෝගිකව අත්දැකීම
- ඒ අනුව ආත්මයක් නැතිබව ප්‍රායෝගිකව අත්දැකීම
- සවිතක්ක සවිචාර සමාධිය අත්දැකීම (විදර්ශනා සමාධි.)

2.1.3. ත්‍රි විද්‍ය ප්‍රායෝගිකව අත්දැකීම (පුබ්බේනිවාසානුස්සති ඤාණය, චුතුපපන ඤාණය, ආසවකාසා ඤාණය)

2.2. කෘතක්ඤාණය (ශ්‍රාවකයාට කලහැකි කිසිවක් නැත. සොහොදහමේ අනාවරනයක් පමණි. ඤාණයට හසුවේ. බුද්ධ වචනයට අනුව මෙහිදී දැඟලුවහොත් පාරුව ගිලේ.) - සම්මා සමාධි, සම්මා විමුක්ති

ආත්මයක් නැතිබව ප්‍රායෝගික අත්දැකීමෙන්, මිදීම අත්දැකීම (ආත්මිය භාවයෙන් මිදීම නිසා ඇතිවන සමාධිමත් ස්වභාවය)

අවිතක්ක අවිචාර සමාධිය - අනිමිත්ත ශුන්‍යත අප්‍රනීත වේතෝ විමුක්තිය - අරහත්ත සමාධිය - නිස්සත්තෝ නිජ්ජීවෝ ශුන්‍යත්

ශාන්ත ප්‍රනීත නිර්වාන සම්පත්තිය

පෙරවදන

මෙය ඇසෙන ඔබ මහා භාග්‍යවන්තයි. ඔබ කොහේද යන්නේ, මුලාව රැ වටීම හරි භයානකයි. සත්‍ය කුමක්ද? ඔබ සංසාර චක්‍රයක අතරමං වෙලා. විටෙක ඔබ සතුටින්, විටෙක ඔබ දුකෙන්, සැපේ දුකේ දෝලනය වන මේ ජීවිතය හරි භයානකයි. ඔබ සත්‍ය දන්නේ නෑ. ඒ සත්‍ය ඔබ අවබෝධ කළ යුතුයි. ඔබ සංසාර දුකින් මිදෙන කතාවයි මේ.

මෙම දේශන මාලාව මගින් ඔබට සත්‍ය ධර්මය අවබෝධය සඳහා යම්කිසි උපකාරයක් ලැබෙනවා. සියලු දුකින් මිදෙන තැන හමුවන ඒ 'සදාතනික සුවය' මෙම දේශන මාලාව මගින් අත්දකින්නට ඔබට ද හැකියාව ලැබේ. බාහිර ඇත්ත කරගෙන සිටින තාක් ඔබ ඉන්නේ මිත්‍යාදෘෂ්ටියේමයි. ඒතාක් ඔබට දුක උරුමයි. සිතද මායාවක් වන තැන

සිතේ මායාවෙන් මිදුනු තැන,
බාහිර ඇත්තක් නොවන තැන
සිතද සත්‍යයක් නොවන තැන
ඒ සිතෙන් මිදෙන තැන
ඒ බාහිර ඇත්තක් නොවන තැන
'අපීඡකධ ධනිද්ධා' කියන තැන
අන්ත දෙකම මිදුන තැන, වනමී,

ධර්මය තුළ සඳහන් වන නාම, රූප අන්ත 2න් මිදීමයි නිවන් මග වන්නේ. මලොව උපදින සියලු සත්ත්වයෝ නිවනින්මයි සැනසීම ලබන්නේ. ධර්මය නම් ධර්මතාවයයි. ඒ පටිච්චසමුප්පාද ධර්මයයි. වනමී ඉදුප්පච්චතාවයයි. වනමී දෙයක් නැති බවයි. දෙයක් නැති බව බුද්ධ ස්භාවයයි. දෙයක් නැති තැන

වෙතෝච්චුක්ඛියයි. චන්චි අනිමිත්ත, ඉන්ද්‍රිය, අප්ප්‍රතිත වේතොච්චුක්ඛියයි. ඒ බුද්ධි ස්වභාවයයි. මේ දහම අවබෝධ වේ නම් ඔබ අප සියලු දෙනාම ඒ බුද්ධි ස්වභාවයට අවදි වෙන්නේ. ඒ බුද්ධි යනු ඉන්ද්‍රියවලයි.

“නිස්සත්ථෝ නිස්ථිවෝ ඉන්ද්‍රියෝ”

පහත නිව්ගිය පසු ගිය තැනක් කොහින්ද? ඒ නිව්මමයි නිවන. ඒ කෙලෙස් ගින්නේ නිව්ගියයි. ඒ සසර ඕසයේ නිව්ගියයි. ඒ විඤ්ඤාන නිරෝධයට ගිය තැන සියලු දුකෙන් මිදීමයි.

- විඤ්ඤාණං අනිදස්සනං - අනන්තං සබ්බතෝ පහං
- චත්ථ ආපෝච පඨවි ච - තේපෝ වායෝ හ ගාධති
- චත්ථ දිඤ්ඤාච රස්සඤ්ඤාච - අණුං ථුලං සුභාසුභං
- චත්ථ භාමඤ්ඤාච රූපංච - අසේසං උපරුප්පති
- විඤ්ඤාස්ස නිරෝධෙන - චත්තෙ තං උපරුප්පන්ති

- සිතෙන් මිදෙන මඟ
- නිවන් දැකින මඟ
- දුකින් මිදෙන මඟ
- වියයි නිස්සරණ මඟ

නිවැරදි නිවන් මඟ ඔබටත් හමුවේවි. ධර්මය සොයන්නට බුදුන් හමු වේ. බුද්ධි යනු සොබාදහමයි. ප්‍රායෝගික පුහුණු විය යුතු ආකාරය හඳුනාගෙන අවබෝධ කළ යුතු ධර්මයකි.

බුද්ධිවිඤ්ඤා ආර්යයන් වන්නේ

හැඳින්වීම

මේ ගෞතම බුද්ධ ශාසනය තුළ අපි හැමදෙනාටම අවශ්‍ය වන්නේ නිවීමක්, සැනසීමක්, දුකින් මිදීමක්. නිරන්තර පවත්නා රාග, ද්වේශ, මෝහ. නිවා ගැනීමයි නිවන කියන්නේ. කිසාගේතමී, පටාවාරා, අමීඛපාලි වැනි බොහෝ පිරිස් බුදුරජාණන් වහන්සේ අභියස ඒ ගිහි නිවා සදාකාලික සැනසීම ලැබුවා.

අද බෞද්ධ සමාජයට මේ නිවීම සැනසීම අහිමි වෙලා බොහෝ පිරිස් නොයෙකුත් රාමුවලට සිරවී, ගුණ්ථ දුරයට පමණක් සීමාවෙලා සිටින්නේ. ඒ තුළින් සත්‍ය දැකීම අපහසුයි. විදුර්ගනා දුරය සමාජයෙන් අන් වී ඇති මෙවන් යුගයක නැවතත් ඒ ගිලිහී ගිය බුද්ධ දර්ශනය, විදුර්ගනා දුරය තුළින් ම ඉස්මතු වෙනවා. ඒ අති ගමිහිර, නිර්මල, පරම සත්‍යය අපට අහන්න ලැබෙනවා. මේ නිවැරදි බුද්ධ දර්ශනය පෙර නොඇසූ චිරූ දහම, ධර්ම චක්ඛුෂය අපි අවබෝධ කරගත යුතු වෙනවා. මේ සත්‍ය දර්ශනය බාහිරින් හමුවන දෙයක් නොවේ. බාහිර ඇත්ත වූ තැන පවතින්නේ ආත්මීය ස්වභාවයක්.

මේ අනාත්ම ධර්මය උතුම් බුද්ධ දර්ශනය 'බුද්ධෝත්පාද ධර්ම ගුණ්ථ මාලාව' තුළින් ඔබට කියවන්න ලැබෙනවා. එය හොඳින් කියවන්න. ධාරණය කරගන්න. ඔබට සත්‍ය අවබෝධයට මෙය උපකාරී වේවි. මේ අප ගන්නා උත්සාහයේ එක් අවස්ථාවක් පමණි.

අප කලකෂා මිත්‍ර මෙහෙණින් වහන්සේ

"සබ්බදානං ධම්මදානං ජිනාති"

මේ උතුම් සත්කාරය සඳහා අර්ථයෙන්, ධර්මයෙන්
සියළුම ආකාරයෙන් උදව් උපකාර කළා වූ
සියළුම දෙනන් හට, මෙම ධර්ම දානය තුළින්
ජනිත වන්නා වූ පුණ්‍ය ශක්තිය
මේ ගෞතම බුද්ධ ශාසනයේ දී ම
ඒ උතුම් චතුරාර්ය සත්‍ය ධර්මය
අවබෝධ කරගෙන සංසාර දුකින් මිදී
නිවහින් ම සැනසීම ලබන්නට
හේතු වේවා !

පිදුම

“සිතන නිසා මැවෙන ලෝකය”
ලෝක සත්ත්වයා සිතින් මවාගන්න
ලෝකය සත්‍යයක් නොවේ,
“මේ සිතේ සත්‍ය නොදනාතාක්
ඔබ සිතිවිලි සංසාරයක
අතරමං වී සිහින දකිනවා”
සිහින ලෝකෙන් සැබෑ ලෝකෙට
අවදි වී, සසර දුක් ගිහ්දර
සදහම් අමා වැස්සෙන්
නිවා සැහසෙන්න,
සුන්දර නිවන් මග
විවර කරගන්න,
මෙම දහම් පඬුර සියළු සතනට
සසර සයුරෙන් ඵතෙර වන
සදහම් යාත්‍රාවක් වේවා !

බුද්ධෝත්පාද ධර්ම ග්‍රන්ථ සංසදය මුද්‍රණය කරන විම ධර්ම ග්‍රන්ථ සඳහා ඔබටත් දායක විය හැක.

බුද්ධෝත්පාද ධර්ම ග්‍රන්ථ සංසදය

ගිණුම් අංක : 106161005988

බැංකුව : සම්පත් බැංකුව

ශාඛාව : බත්තරමුල්ල

බුද්ධෝත්පාද ධර්ම ග්‍රන්ථ සංසදය මගින් මෙතෙක් මුද්‍රණය කර ඇති ග්‍රන්ථ පහත සඳහන් වේ.

1. සතිය කියන්නේ අපේ ගෙදර
2. මට මම හැකිවන හැටි
3. මොහොතට අවධිය (පළමු කොටස)
4. බුද්ධ දර්ශනය
5. නිවැරදි නිවන් මඟ හමුවිය
6. මොහොතට අවධිය (දෙවන කොටස)
7. අභිඥා ඤාණයට හසුවන පරම සත්‍යය - 1
8. අභිඥා ඤාණයට හසුවන පරම සත්‍යය - 2
9. අභිඥා ඤාණයට හසුවන පරම සත්‍යය - 3
10. The true dhamma has awakend, volume 1

පටුන

	පිටු
01. මේ අසන මොහොතේම ඔබ නිවන් දකිනවා - දේශනය 01 "බුද්ධ දර්ශනය - ගෞතම බුද්ධ ශාසනයේ නැවත පිබිදීම"	13 - 31
02. මේ අසන මොහොතේම ඔබ නිවන් දකිනවා - දේශනය 02 "බුද්ධ දර්ශනය - නිවන් මග විවර විය."	32 - 46
03. මේ අසන මොහොතේම ඔබ නිවන් දකිනවා - දේශනය 03 "නිවන් මග ප්‍රායෝගික අත්දැකීම්"	47 - 52
04. මේ අසන මොහොතේම ඔබ නිවන් දකිනවා - දේශනය 04 "බුද්ධ දර්ශනය"	53 - 66
05. මේ අසන මොහොතේම ඔබ නිවන් දකිනවා - දේශනය 05 "නිටපු කෙනෙකුත් නෑ, ඉන්න කෙනෙකුත් නෑ, මැරෙන්න කෙනෙකුත් නෑ"	67 - 73
06. මේ අසන මොහොතේම ඔබ නිවන් දකිනවා - දේශනය 06 "අලමරියඤාණ දර්ශනය ප්‍රායෝගික අත්දැකීම්"	74 - 81
07. මේ අසන මොහොතේම ඔබ නිවන් දකිනවා - දේශනය 07 "මේ අසන ඔබගේ අන්තිම ආත්ම භවයයි"	82 - 96

මේ අසන මොහොතේම ඔබ නිවන් දකිනවා

දේශනය 1

"බුද්ධ දර්ශනය ගෞතම බුද්ධ ශාසනයේ නැවත පිබිදීම"

උපාසක : මට අහන්න ඕන ප්‍රශ්නය තමයි, එකම දිගුවක් විදියට මම මේක අහන්නේ සත්‍ය ඤාණය දර්ශනය ගැන මාස 03ක් තිස්සේ අහලා යම් අවබෝධයක් තියෙනවා. සත්‍ය ඤාණය දර්ශනය දැනගත යුතුයි කියලා.

ආර්යන් වහන්ස : ඔබතුමා කොයි පළාතෙද? වයස කීයක් ද?

උපාසක : මම කලින් බොරකන්දේ හිරියේ. දැන් පදිංචිය ගම්පහ. අවුරුදු 68ක් වෙනවා. මම විශ්‍රාමිකයෙක්.

ආර්යයන් වහන්සේ: ඔබතුමා ඉස්සරවෙලා කියපු දේ ගැන පොඩ්ඩක් කිව්වොත්, ඔබතුමා දර්ශනය ගැන අහන්නේ මාස 03 ක් තිස්සේ වෙන්නැති, නමුත් අපි ඒ ගැන කතා කළේ මීට අවුරුදු 03 ක ඉඳන්. ඒ කියන්නේ පටන් ගන්නේ. මුල් දේශනාවලට ගිහින් බලන්න. 'නිස්සරණ වනය' කියන තැනින් පටන් ගන්නේ. එතනින් එනවා සතර සතිපට්ඨානයට. එතන තමයි තියෙන්නේ දර්ශන දේශන. ඇත්තම කිව්වොත් මෙයට අවුරුදු 03 ක් වෙනවා. එතන ඉඳන් අද වෙනකල්ම දර්ශනයමයි දේශනා කරන්නේ. හැම දේශනයකම දර්ශනය ගැන තමයි දේශනා කරන්නේ. ඊට හේතුව **දර්ශනය තමයි නිවන්මග, වෙන දෙයක් නැහැ.** දර්ශනය අවබෝධය නැති එක තමයි අවිද්‍යාව.

උපාසක : ඇත්ත තමයි. දැන් ඒක තේරුම් අරගෙන තියෙනවා, ඉපදුණ දවසෙ ඉඳන් දෘෂ්ටි කාන්තාරයක පිවිත් වෙනව කියලා. මේ ධර්මය මට අහමිඳෙන් හමිබ වුණේ නොවැරම්බර් 02 වැනිදා. එදා

සිට මේ දක්වා දැන් මට තේරෙන්නේ ඔබ වහන්සේ අපේ ගෙදර වැඩ වාසය කරනවා වගේ. මේ ධර්මය අසා සිටීමෙන් සියල්ල වැටහෙනවා. දැනුම ලැබුණට වැඩක් නෑ, ඔබ වහන්සේ කියන්න වගේ. සත්‍ය ඥානය තේරුම් ගන්න ටික කෘතය ඥානයට පරිවර්තනය වන ගමන් මග. කලින් ප්‍රශ්නය අරමුණ අඳුන ගැනීම, අරමුණේ බැස ගැනීම, අරමුණේ බැස ගත්තේ නෑ කියලා දැන ගැනීම, ඒවගේ දේවල් වලින් මුල සිට අපි යනවා. මම ඇත්තටම අතින් දේශනාත් ඩවුන්ලෝඩ් කරගෙන අසාගෙන යනවා. සමාන්තරව දිනපතා ඒවා ශ්‍රවණය කරමින් උත්සාහයක නිරත වෙනවා. අපි ගැන අනුකම්පාවෙන් සත්‍ය ඥානය කෘතය ඥානය බවට පරිවර්තනය වෙන ආකාරය පහදා දෙන්න.

ආර්යයන් වහන්සේ : සත්‍ය ඥානය කෘතය ඥානයට පරිවර්තනය වන ආකාරය ද මේ අහන්නේ.

උපාසක: වහෙමයි. අරමුණේ බැස ගැනීම දැනෙන අඳුන ගන්න විදිය අන්න ඒ පිළිබඳව දේශනාවල තියෙනවා.

ආර්යයන් වහන්සේ: ඒක තමයි ඒ දේශනා කරපු එක ඇත්ත තමයි. මෙහෙමයි ඔබතුමාට කියන්න ඕන සත්‍ය ඤාණය, කෘතය ඥානය බවට පත්වෙන එක ගැන කියන්න ගියොත් අද දවසේ දේශනය ඉවර වෙනවා ඕක පැහැදිලි කරන කොට, ඒ තරම් තියෙනවා කතා කරන්න. ඔබතුමාටත් අහික් හැමෝටමත් ප්‍රයෝජන වන විදියට මෙන්න මෙහෙම වෙනසක් කරන්න. **දැන් ඔබතුමා හිතන් ඉන්න විදියට පැහැදිලි කරන්න සත්‍ය ඥානය මෙහෙමයි කියලා.** එතකොට අපට තියෙන්නේ අඩුපාඩු හදන්න විතරයිනේ. කෘතය ඤාණය මෙන්න මෙහෙමයි කියලා ඔබතුමා තේරුම් අරන් ඉන්න විදියට දැන් ඒ ගැන පැහැදිලි කරන්න.

උපාසක: හොඳයි, ඇත්තටම අපි මේ අරමුණුවල සත්‍ය අවබෝධ කරගන්න ඕන අපි. ආයතන වලින් හට අරගන්න ස්වභාවික ක්‍රියාවලියක් කියන එක තේරුම් ගන්නාම. මම නැතුව ක්‍රියාවලියක් බව. කෙනෙක් නැති බව තේරුම් ගන්නාම අපි අරමුණේ බැසගැනීමක් නැතිව සමහර වෙලාවට අරමුණු බැස ගන්නවා, ඒවා හඳුනා ගන්නවා. ඒක තමයි මම දැන් කරමින් යන්නේ. කරමින් යනවාත් නෙමෙයි, ඒ දැනෙන දෙයක්.

අපේ දැන් ක්ලේශයන් කේන්ති යන ගතිය, තරහ යන ගතිය අඩුවෙමින් යන ස්වභාවය, යටින් යටින් ගලාගෙන යනවා ක්ෂයවීගෙන, දැනෙන ආකාර දැනෙමින් පවතිනවා මේ හැම දෙයක්ම, දෙයක් නෑ කියන බව තේරෙමින් යනවා. ඉතිං ඒ තුළ දිගටම යන එක හරිද? ඒ ගැන තව ටිකක් දේශන අසමින් ඉන්නවා.

ආර්යයන් වහන්සේ: ඔව් ඒක තමයි කියන්නේ. දැන් මෙතන තියෙන්නේ ඇත්තටම අපි දැනගත්තට පස්සේ **කණ්ණාඩියේ දෙයක් නැති බව**, කණ්ණාඩියෙන් බලනකොටත් තේරෙනවනේ මේකේ දෙයක් නෑ කියලා. අන්න ඒ වගේ වැඩක් මෙතන වෙන්නේ. ඔය සත්‍ය ඤාණය, කෘත‍්‍ය ඤාණය කිව්වාට වචන 2ක් නෙවෙයි. එව්වර දෙයක් නෙමෙයි. එතන වෙන්නේ **මුලින් දැනගන්නට පස්සේ දැනගන්නදේ ඇත්ත, තමන්ට ප්‍රත්‍යක්ෂ වෙන්න ගන්නවා. ඒක තමයි දැනගන්නදේ ප්‍රත්‍යක්ෂ වෙන්නේ නැත්නම් ඒක එතකොට බොරුවක් වෙනවා. ඒක ප්‍රත්‍යක්ෂ වෙනකොට තමයි ආ ඒක හරි එතකොට විවිකිවිජාව දුරු වෙනවා. එතකොට තමයි පරාමර්ශනය වෙනවා. ඇත්තටම කෙනෙක් නැති බවක් දැනගන්නේ, මේ ධර්මය තුළ ඔය සත්‍ය ඤාණය තුළ ආත්මයක් නැති බවනේ. "වක්ඛු-නිච්චතෝ-අනිච්චතෝ" කියලා අසන්නේ විවිට "අනිච්චං හන්නේ" කියන්නේ එහෙනම් ආත්මයක් ද? "නෝ හේතං හන්නේ." ඕකනේ තියෙන්නේ. ඔතන තමයි මුළු ධර්මයම තියෙන්නේ. ඔතන ඔය ප්‍රශ්නය ඇතුලේ තියෙන්නේ.**

අපි මේ ඇස කියන්නේ මස් ඇහැට නෙමෙයි. ඇස කියන්නේ "**ජේනබව**" අපිට දැන් ජේන්නේ ඩිත්තියක්, පොතක්, මේසයක් කියලානේ අපි කියන්නේ. නමුත් ඇත්තටම එහෙම එකක් නෑනේ. ඇත්තටම මේ **සිතුවිල්ලක්නේ**. මේ ශබ්දයක් වර්ණයක් නේ. අපි මෙතනම ක්‍රියේටි වෙන ජෙනරේටි වන දෙයක්නේ **දර්ශනය පැහැදිලි කිරීම තුළ**. එතකොට මේකේ සිද්ධි වෙන්නේ මොකක්ද ඔය පොත දකින එක. **ඔය පොත දකිනවා නම් ඒ පොත දකින කෙනෙක් නෑ. පොත දකිනවා "සෙන්නර්" එක වැඩ කරනවා. එව්වර තමයි. දුටුවා නම් දුටුවා පමණි.** ඒ කියන්නේ මෙතන කෙනා **දෘෂ්ටියක්**. කෙනා කියන එක මේ ආරෝපණය හැදෙන්නේ කොහොමද කියලා කියන එකයි. **මේ ආත්මය හැදෙන හැටි අවබෝධ**

කරන එකයි ඔය දර්ශනය තුළ සිද්ධ වෙන්නේ. ඊට පස්සේ අපි ප්‍රායෝගික වෙත කොටත් තේරෙනවා දුටුවා නම් දැක්ක එක විතරයි. ඇයි එතකොට කෙනෙක් හම්බ වෙන්නෑ. රසක් දැනුණා නම් රස දැනුණා. ඒක හරි එතකොට මම කොහේද? හිටියේ. ඔන්න එතකොට තමයි තේරෙන්නේ මම කොහෙන්ද? මේකට ගැට ගැහෙන්නේ. දැන් විතර බොහවා කටට දානවා බඩට යනවා ච්ලියට යනවා. මම බොන්නේ කොහොමද? දැන් මමද බිච්චේ. එතකොට හිතමීම අර දෘෂ්ටිය. එතකොට හිතනවා මේ ශරීර කුඩුව මමෙයි කියලා. හැබැයි ඕක තමයි තියෙන්නේ ඇත්තටම ඔය ශරීර කුඩුව කෙනෙක් නෙමෙයි.

ඒක හොඳට තේරෙනවා. දැන් කෙනෙක් මැරුණා කියන්නේ හුස්ම ටික නැවතුණාම. හුස්ම ටික නැවතුණාට ශරීර කුඩුව චිතෙමම තියෙනවානේ. චිතෙතමි මැරලා නෑ නේ මේ තියෙන්නේ. නෑ, නෑ මැරලා තියෙන්නේ. කවුද කියන්නේ මැරලා කියලා. හිත නෑ ආ! හිත ද මැරලා තියෙන්නේ. එතකොට තමයි තේරෙන්නේ පොඩි දැරුවෙකුගෙ හරි එතන හුස්ම ටික වැටෙනකම් "ස්පාර්ක්" එක සිද්ධ වෙනවා. සිත තියෙනවා කියලා, එතකොට කියනවා ඉන්නවා කියලා. හැබැයි ඊට පස්සේ බලනකොට අපිට දැන් ආශ්වාස ප්‍රාශ්වාස නවතින කොට ඇතුලේ සිස්ටම් එක ඕග් වෙනවා. සෙන්සර් ටික වැඩ කරන්නේ නෑ. ඊට පස්සේ කියනවා මැරුණා කියලා. එතකොට මේකෙන් තේරෙනවා මැරෙන්නේ ශරීරයක් නොවේ. මැරෙන්නේ හිතයි. ඊට පස්සේ බලනවා හිත කොහේද තියෙන්නේ. හිත කියන්නේ මේ ජේනවා, ඇහෙනවා, ගඳ දැනෙනවා, රස දැනෙනවා, ස්පර්ශ දැනෙනවා, මතක් වෙනවා එච්චර තමයි. 'දිට්ඨ, සුත, මුත' කියන්නේ. ඕක ඉන්ඩිකේට් වෙනවා අර ආරෝපණය වගේ, ආරෝපණය වෙලා 'ස්පාර්ක්' වෙලා අර කරන්ට් එකක් වගේ. ඊට පස්සේ සිතුවිලි ස්වභාවයකින් වගේ එනවා. ඔච්චර තමයි. මේක 'සෙන්සර්' ස්වභාවයක් තමයි, වෙන මොකක්වත් නෑ.

එතකොට දැන් ඩිත්තිය දකින කොට ඩිත්තිය දකිනවා, ඒක හරි. **ඩිත්තිය දකින තැන ම මමෙයි කියලා මේ දැනෙන එකක් එනවා.** ඔය දැනෙන එක තමයි ආරෝපණය 'චිත්තාරෝපණය'. ඒක හැඳුන හැටි තමයි මේකෙ අපි අවබෝධ කරන්නේ. **ආත්මය හැඳුන හැටි.**

ඒක හැඳුන හැටි දැකින්න බෑ. දැකින කොට තමයි අරක මතුවෙන්නේ මේ දෙයක් වගේ දැනෙන එක හවේ කියන්නේ. ඒක තමයි හවේ වගේ දැනෙන එක. ඒකම තමයි 'විඤ්ඤාණය' කියන්නේ. ඒ කියන්නේ 'අප්ප්ඝාය තිට්ඨති-සාරූපේ නන්දි' කියලා දෙයක් කියලා බැස ගත්තොත් ඒ මොහොතේම, ඒ ක්ෂණයේම ඒක චිතකොට ඒ අරමුණ ශබ්දයයි-වර්ණයයි ඔක්කෝම එකතු වෙලා දෙයක් වගේ දැනෙන එක අර. මේ මොහොතේ දැකින්න බැරවෙන හින්දා තමයි මේ සිත හැඳුන ආකාරය තමයි පෙරසිත් කඳපිලිවෙළ එක්කම බලන්නේ. ඒ කියන්නේ 'පුඛ්ඛේතිවාසානුස්සති ඤාණය' කියන වචනය තියෙන්නේ. ඒකෙන් පුට් දරුවාට මේක ඉපදෙන කොට තිබුණේ නෑනේ. ශබ්දය, ඒක දානවනේ, ඒක හොඳට තේරෙනවා නේ. ඇමරිකාවේ ඉන්න කොට එකයි, ඒනගේ ඉන්න කොට තව එකයි. ජපානයේ ඉන්න කොට තව එකයි, ලංකාවේ ඉන්න කොට තව එකයි. එහෙම වෙන්න බෑනේ.

චිතකොට තේරෙනවා ඒ බාහිර සාධක ශබ්ද, වර්ණ, ගන්ධ. ඒවායේ 'සෙන්සර්' 'ස්පාර්ක්' ඒවායින් ජෙනරේට් වන, නිකන් අර ගිනිබෝලේ කරකවන කොට ගිනි වළල්ලක් තියෙනවා වගේ මායාවක්. ඒක ඇතුලේ අපි 'චුන්වෙව්' ඉන්න එකක්. අපිම හදා ගත්ත මායාවක් ඇතුලේ අපිම පුරුදු ගොඩක් එකතු කරගෙන ඒ පුරුදු ටිකේ හිරවෙලා. ඒ පුරුදු ටිකේ පිනවනවයි, ඇලෙනවයි, ගැටෙනවයි. දැන් හරියට පිස්සු බෝලයක් වගේ. හරියට දැන් අර නිකන් මේ ඒක තමයි දැනීම.

උපාසක: මේ දේශන ඒ වේලේම ලයිව් අසන මොහොතේ හිතට දැනෙනව. හොඳට ග්‍රහණය වෙනවා වැඩියි, එහෙමත් මට දැනෙනවා. හොඳටම ප්‍රියයි ලයිව් සාකච්ඡා අසන්න. අර නිකන් ඉන්න වෙලාවට අහිත් සාකච්ඡා අසනවා. මුල ඉඳන් වගේ අසනවා.

ආර්යයන් වහන්සේ: ඔව්. ඒක ඇත්ත. ඔය පැත්තට දැනෙන ස්වභාවය මේ පැත්තටත් දැනෙන ස්වභාවයනේ. ඒක දෙපැත්තේ **ටෙලිපති වෙනවා.** අර නිකන් අහසේ විදුලි කොටන කොට, මේ පැත්තේ ජනෙල් හෙල්ලෙනවා වගේ. ඒක ඇවිල්ලා 'ටෙලිපති සිස්ටම්' එකක්. අපි ඔය වචන දැමීමාට තරංග කියලා **මේකේ ස්වභාදහමක් නේ තියෙන්නේ.**

අපි හිතමු ඔබතුමා අපේ දේශනා අහලා කතා කරනවා, කැනඩාවෙන් කතා කරනවා. ඔය වෙලාවේ කැනඩාවෙන් කතා කළත් ඔය 'සෙන්සර්' වල ඔතන 'ස්පාර්ක්' වෙනවා. **ඔය ස්පාර්ක්වලට ඉන්න තැන අදාළ නෑ. ඔතන ස්පාර්ක් වෙනව නම් මෙතනත් 'ස්පාර්ක්' වෙනවා. දෙක ටෙලිපති වෙනවා.** ඒ කියන්නේ ප්‍රතිකම්පන. සිංහලෙන් කියනව නම් ඇත්තටම මේකේ සංඥාවක් තියෙන්නේ. ඕකට කියන්නේ සංඥාවක් තමයි. ඇත්තටම මේ කතාවේ පුදුමාකාර ස්වභාව දහමක් තියෙනවා. කෙනෙකුට හිතන්න පුළුවන් මේක සතුන්ට වෙන්නෑ කියලා. මනුෂ්‍යයාට දැනෙන දේ සතාටත් දැනෙනවා. **මේ ටෙලිපති සිස්ටම් එක සතාටත් දැනෙනවා.** ඒ කියන්නේ මනුෂ්‍යයෙක් සතාට කතා කරන කොට ඒ සතාට දැනෙනවා. ඉතිං සතාට භාෂාව කතා කරන්න බැරි වුණාට, හිතන් බලන්න මනුෂ්‍යයෙකුට දුකක් ඇති වුණාම ඒ සතාටත් ඒක දැනෙනවා. සමහර වෙලාවට සතාටත් ඒක දැනෙනවා. **සමහර වෙලාවට සතාටත් ඒ වෙලාවට ඒක ටෙලිපති වෙනවා. එතකොට තේරෙනවා හේද? ප්‍රතිකම්පන සිස්ටම් එකක් කියලා.** ඒක තමයි විඤ්ඤාණ දැනීම, හොඳට තේරෙනවා මේක දැක්ක අයට. මේ දහම පුළුල්ව හරියට මේක ලිහිලා හැකි නිසා තේරෙන්නෑ. **නැත්නම් මේකේ විශාල පරාසයක් තියෙනවා පෙන්නන්න.** ඒ කියන්නේ අපිට පෙන්නන කොට තේරෙනවා දේශනා 2000ක් කරලත් සමහරු ආයින් අලුත් එකක් එතකන් බලන් ඉන්නේ. ඊට හේතුව තමයි ඒ තරම්ම **ආර්යයන් වහන්සේ අලුත් උත්තර දෙන්නේ.** ඒ කියන්නේ මේ කලින් කියපු එකේ නෙවෙයි කියන්නේ. එතකොට හැමෝටම පුදුමයි මේ ආර්යයන් වහන්සේ ඉවර කරලා නෑ හේද? අලුත් එකක් තියෙනව හේ තවත් විදියට වෙනස් කරලා තියෙනව වාගේ. තවත් විදියට පරාසය පෙන්නනවා. පෙන්නන්න, පෙන්නන්න හැමෝටම ඒක දැනෙනවා. එතකොට තමයි තේරෙන්නේ ඕ දැන් අපි හිටන් දැක්කා වගේ කිව්වට හිටන් දැකලා නෑ කියලා, එතකොට තමයි තේරෙන්නේ.

උපාසක: ඔබ වහන්සේට කතා කළේ ඔබවහන්සේ දේශනාව කරගෙන යද්දී ඔබ වහන්සේ 'කෙනෙක්' වෙනවා. ඤාණ ධාරාවකට ස්පීඩ් එකට ඇවිල්ලා ගියා. **එහෙම ඇවිල්ලා යනවා වගේ දැනෙනවා. හරි පුදුමයි.**

ආර්යයන් වහන්සේ: ඔව්. ඒක ආශ්චර්යයයි. හොඳමයි, හොඳමයි. ඔබතුමාට තව ප්‍රශ්න තියෙනවාද? ඔබතුමාගේ ප්‍රශ්නය හරිද? තව

ටිකක් පැහැදිලි කරන්න ඕනෙද? ඔබතුමා දේශනාවෙන් ගලපනවා, ඒ බව තේරෙනවා. අද දවසේ එහෙම වෙන්නෙ නැතුව ඇති කියලා හිතමු. ආර්යයන් වහන්සේ ඇතුළෙන් එනවානේ, ආර්යයන් වහන්සේ අතින් අයටත් දැනෙන්න කියනවා නේ. ඒකේ වෙනම සයන්ස් එකක් තියෙනවා. ඒක අතින් අයටත් ප්‍රත්‍යක්ෂ වෙනවා. ඒක ඇත්ත. හොඳයි හොඳයි සතුටුයි කතා කරාට.

උපාසක: ආර්යයන් වහන්සේ ආයින් මම පසුකාලයක කතා කරන්නමි.

ආර්යයන් වහන්සේ: හොඳමයි, තෙරුවන් සරණයි.

(උපාසක - 1 දේශනය මෙනහින් නිමා වේ.)

උපාසක - 2

උපාසක 02: ආර්යයන් වහන්සේ මම හුඟක් කල් ඉඳලා ඔබ වහන්සේගේ දේශනා අනන්‍යවා. මම හුඟක් ගැටීවිච කෙනෙක්. මම හුඟක් කල් ඉඳලම ධර්මය සොයන කෙනෙක්. ඊට පස්සේ එක එක භාවනාවලට 2005 ඉඳලා රැකියාව කරන ගමන් හරි. හැබැයි මම ධ්‍යාන දක්වා දියුණු කළා. ඒ වාගේ සැප වින්දා. ඒ විදියට නිවන් දකින්න පුළුවන් කියලා හිතුවා. හැබැයි ඒක ලොකිකයි. ඊට පස්සේ ආපසු හිත ගැටෙනවා දැනුණා. දැන් ඔබ වහන්සේගේ දේශනාවලට සමාන වගේ තවත් කණ්ඩායමක් කියනවා මම ඒකටත් සම්බන්ධ වුණා. ඒගොල්ලෝ කියනවා සත්ත්වයෙක් පුද්ගලයෙක් නෑ. අපාය නෑ. දෙවියෝ නෑ. අරච නෑ මේවා නෑ කියනවා. මෙහෙතින් වහන්සේ කෙනෙකුත් හිටියා. ඒගොල්ලන්ට කවදාවත් මට ඒක කියා දෙන්න බැරි වුණා. ඒ ගොල්ලන්ගේ ලොකු භාමුදුරුනමකුත් ඉන්නව කුලියාපිටියේ. උන්වහන්සේ ගෙදරක ඉඳන් පොත් ලියනවා. විකුණනවා. සමහර වෙලාවට කියනවා ත්‍රිපිටකය වැරදියි කියලා. උන්වහන්සේ කියනවා පොත කියන කොට 'පො' ඇතිවෙලා නැති වෙනවා. 'න' කියන කොට ඇතිවෙලා නැතිවෙනවා. ඕක තේරුම් ගන්න බෑ ස්වාමීනි. මෙහෙම ඉන්න අතරේ තමයි ඔබවහන්සේගේ දේශනා

අහන්න ගන්නේ. ඊට පස්සේ තමයි මට හොඳටම අවබෝධ වුණා. දැන් ගැටීමක්, දැවීමක් නැතිව ඉන්නවා. ඊට පස්සේ පසුගිය දේශනා අහන්න පටන් ගත්තා. දැන් ඩවුන්ලෝඩ් කර ගත්තා. දැන් දවස තිස්සේම අහන එක තමයි කරන්නේ.

එතකොට Zoom සාකච්ඡාවලට සහභාගි වී ලොකු අවබෝධයක් ගත්තා. දැන් ඉස්සර වගේ තැවෙන්නේ, ගැටෙන්නේ නෑ. ඉස්සර කෙනෙක් දෙයක් කිව්වත් හිත රිඳෙනවා. පිවිචි පිවිචි ඉන්නවා. මම කරන වැඩේ මට ඕන විදියට වුණේ නැත්නම් ගැටෙනවා. ඊට පස්සේ ඒක දැවිල්ලට තැවිල්ලට එනවා. **දැන් හැබැයි ජීවිතේ කිසිම ප්‍රශ්නයක් නැතිව මම හුඟක් සතුටින් ඉන්නවා. දවස ගෙවෙනවා මට දැනෙන්නේ නෑ.** ආර්යයන් වහන්සේ දැන් සිතුවිලිත් අඩුයි එනවා. ඒවා එන ප්‍රමාණය අඩුයි. එන සිතුවිලි හිරුදැඩි කර ගන්නවා නුවණින්ම දැනට කිසිම ප්‍රශ්නයක් නෑ. දවස ගෙවෙනවා දැනෙන්නේ නෑ.

ආර්යයන් වහන්සේ: සිතුවිලි අඩු නෙවෙයි. සිතුවිලිවලට බැස ගන්නවා අඩුයි කියන එකයි ඔය කියන්නේ.

උපාසක 02 : ආර්යයන් වහන්සේ මම උදාහරණයකින් කියන්නම්. ඔහේ ඉන්නවා, දවස ගෙවෙනවා, ඉස්සර වගේ බෝරං නෑ. මම හිතනවා මෙහෙම. වාහනයකින් ගමනක් යනවා. ඒ යනකොට ගස්කොළන්, සත්තු, මනුෂ්‍යයෝ, පාරවල්, ගොඩනැගිලි ඔක්කොම තියෙනවා. හැබැයි ගමන ගිහිල්ලා බැස්සාම ඒ දැක්කා එතැනින් එහා මොකුත් නෑ. කිසිම දැනුමක් තේරුමක් මොකුත් නෑ. දැන් ඉතිං බාහිර සිතුවිලි මොකුත් නෑ. එනවා ඉතිං ඒවා මොකුත් නෑ. දැන් මේක එන්නේ කොහොමද? හැම වෙලේම සිතුවිලි එනවා. සමහර වෙලාවට වදයක් වගේ තේරෙනවා. දැන් මේ පෘථග්ජන අයට සතුටින් ඉන්න මේක කියලා දෙන්නේ කොහොමද? ඒක හොඳයිද, හරකද කියලා ගැටුමකුත් එනවා. දැනුත් ඒක ටික ටික තියෙනවා.

ආර්යයන් වහන්සේ: ඒක මුල් අවස්ථාවේ තිබ්බාට ඒක හරි යනවා. ඒකත් තව ටිකක් තිබ්බට ඒකත් මග හැරලා යනවා. දැනුත් ඒක ටික ටික තියෙනවා. ඊට පස්සේ සැහැල්ලුවෙන් ඉන්න එකක් තමයි දැනෙන්නේ.

උපාසක 02 : ඉතිං චිඤාල සැහැල්ලුවක් දැනෙනවා. වෙනදා වගේ නෙවෙයි. උත්සව වලට යන්න කැමති නෑ වගේ. ඉස්සර මේ වගේ නෙමේ ගෙදර ඉන්න කම්මැලි නිසා ගිහිල්ලා පොඩි වැටී එකක් දානවා. දැන් ඉතිං බලන කොට ඒවා සේරම දෙතිස් කතානේ. දැන් ඒක මම දකිනවා.

ආර්යයන් වහන්සේ: දැන් ඕකෙ තේරුම බැලුවාම ආයතන පස්සේ දුවන්නේ නෑ නේද? ආයතන පස්සේ දුවන එක නැවතිලා තියෙන්නේ.

උපාසක 02 : එනෙම හරි. දකිනවා, පේනවා, තියෙනවා. නමුත් ඒවාට හැඳීමක් නෑ.

ආර්යයන් වහන්සේ: ඔව් ගිහි ගැහිමක් දැනෙන්නේ නෑ. ඒවාට ගින්නක් නැතුව ඉන්නවා. නිවන කියන්නේ ඒකමයි. ආයතන හිටිලා තියෙන්නේ. ඒක හරි. දැන් ඒක හොඳයි.

උපාසක 02 : මම ඉස්සර වාහනවලට ආදරෙයි. දැන් ඒවා සේරම දිලා තියෙන්නේ. ඉස්සර නම් දුරුවෝ ඒක පැදගෙන ගිහිල්ලා ආවම ඒක පරා කරලා තිබුණාම මට ඒක නිකන් හරි නෑ වගේ. ඉතිං ඒක සුද්ද කරනවා, හෝදනවා. දැන් ඒක පදින්න හිතෙන්නේ නෑ. කාර් එක කාර් එකම තමා. දැන් ඒක වයාලට ඕන විදියට කරගන්න ඇරල මම ඔහේ ඉන්නවා. මම දැන් ඒක ගැන සිතන්නේ නෑ. තව එකක් තියෙනවා ආර්යයන් වහන්සේ. කෙනෙක්ගේ දෙයක් දැක්කාම ඒක අනේ ඒක පව් කියලා හිතුවා. දැන් ඒක ස්වභාව දහමක් කියලා මම දකිනවා.

ආර්යයන් වහන්සේ: ඔව් ඒක ඇත්ත. මේ සද්ධර්ම දේශනාවල අහනකොට ගොඩක් දියුණු වෙනවා නේ. ධර්ම ශ්‍රවණය ලොකු දෙයක් කරනවා නේද? ඒ කියන්නේ.

උපාසක 02 : මම උදේ ඉඳන් රෑ වෙනකල් කරන්නේ ඒක. පුළුවන් තරම් ශ්‍රවණය කරනවා. මේක නුඟක් ම කතා කරේ. මගේ දැනුම ඔබ වහන්සේට කියන්න සහ මට තව උපදෙසක් ගන්න. අතින් එක ප්‍රශ්න අහන කොට සමහර කට්ටිය අතරමං වෙලා ඉන්නවනේ. ඇත්තටම දේශනාවල පහළ යන ඒවා අවබෝධ කරගෙන ඇවිල්ලා ඕන ඔබ

වහන්සේගෙන් ප්‍රශ්න අහන්න ඕන. ඔබවහන්සේ දැන් අපිට ඔරුව හදන හැටි කියලා දීලා තියෙනවා. ඔය ඔරුව හදන්න ක්‍රම විදි ගොඩක් තියෙනවා. ඒක ලියෙන් හරි, වෙන විදියකට පතුරු වලින් පාරුවක් හදාගෙන හරි, විවිධ ක්‍රම තියෙනවා නේ. සමහරු කොටේ බදාගෙන යන්න හදනවා නේ. එතකොට තරණය කරන්න බෑනේ. එතකොට කොටේ පෙරළෙනවා. එතකොට ඒක ගිලෙනවා. ඒක ඒගොල්ලෝ දන්නේ නෑ. මම ඒක දන්නවා. හරියටම පාරුව හදාගෙන යන්න ඕන. නැත්නම් කොටේ අල්ලගෙන ගියාම ඒ ගොල්ලන් අසරණ වෙනවා. ඒ හින්දා මං කල්පනා කරා අපි අවබෝධ කරගත්ත දේ කිව්වොත් අනිත් අයටත් ප්‍රයෝජනයක් වෙයි. එහෙම නොකියා හිටියොත් අපි කුහකයෝ වෙනවා. ඒ නිසා ඔබවහන්සේගෙන් මේ අවබෝධය කර ගන්නාඩු ධර්මය අනිත් අයත් දැනගන්න ඕන. යන්නා වූ ක්‍රමවේදයක් තියෙනවා නම් කියලා අදහසක් ආවා. ඒකයි මං කතා කළේ.

ආර්යයන් වහන්සේ: එහෙමයි.

උපාසක 2 : මම ඔබ වහන්සේට කලින් කතා කළා. මේ කතා කරන්නේ දෙවෙනි දවසයි. මිනිසුන්ට මේක අනිවාර්යයෙන්ම කියන්නම ඕන. අනිත් සත්වයෝත් දුකට පත්වෙලා ඉන්නේ. ඒ ගොල්ලන්ට උදව් කරන්න චේතනාවක් තියෙනවා නිතරම ධර්මයමයි මෙනෙහි වෙන්නේ.

ආර්යයන් වහන්සේ: ඇත්තටම සද්ධර්මය ශ්‍රවණය තුළ විශාල අවබෝධයක් ඇති වෙනවා. ඒ අවබෝධයත් එක්කම එයා හිතනවාට වඩා විශාල පරාසයක් **මේ ගැන දැනෙන්න ගන්නවා. ඇසුවාටත් වැඩිය තව කීප ගුණයකින් අවබෝධයට ලක්වෙන්න ගන්නවා.** ඇත්තටම ප්‍රශ්න අඩුවෙන එකක් වෙන්නේ. එයා ගිහි ගන්නේ නෑ. ඇත්තටම හැමදේකටම උත්තර තියෙනවා බලනකොට. **බලනකොට පුරුද්දටත් ප්‍රශ්න එනවා,** කාලයක් තිස්සේ පුරුදු කරපු ස්වභාවයට සිතුවලින් එනවා, ජේතවා, ඇසෙනවා. දැනෙනවා හැම එකකම වෙනවා. හැබැයි ගින්න තලයි නිවෙන්නේ. අර අවබෝධයත් එක්කලා මේකේ ඉතිං දෙයක් නෑනේ කියලා හිතමිම දැනෙන්න ගන්නවා. කොච්චර මොනව ආවත් ඒක එනවා. ඉතිං අර පුරුද්දට එනවා. ආවාට ඒකට අර **ගිහි ගන්නේ**

නැති ස්වභාවයක් දැනෙන්න ගන්නවා. මේ ධර්මය අවබෝධ වෙනවාත් එක්කම එයාට තේරෙන්න ගන්නවා, මේ අපිනේ කියන්නේ ච්ඡේදයේ එහෙම එකක් නෑනේ. හැම එකම දියවෙන්න ගන්නවා. මගේ කකුල ඉස්සරහට ගලක් ඇවිල්ලා දියවෙලා ගියා වගේ **ප්‍රශ්නයක් දියවෙලා යනවා.** මුලින් ප්‍රශ්න එනවා කියලා දැනෙනවා. ඉතිං ඊට පසුසේ බලන කොට ඒක නෑ. එයා නැතිවෙලා යනවා. **මෙන්න මේ පරිවර්තනය තමයි හැමෝටම වෙන්න ඕන.** **ඒක තුළ පුදුම සැහැල්ලුවක් දැනෙනවා.** දැන් පාටියකට යන්න ඕන, දැන් මේක ඕනේ. අපි නිතරම ආයතන පිනවන එකක්. **එය තමයි සතුවත් සිටීම කියලා කියන්නේ.** දුකක් එනකොට **අපි දුක නැති කර ගන්න කොහේ හරි ට්‍රිප් එකක් දාගන්නේ.** අපි හැමෝම ඕක තමයි කරන්නේ. හැබැයි ඒක හැම රටකම කරනවා. ඒගොල්ලන්ගේ සතියේ දවස් ගාන ඉවර වුණාම එතකොට ආතතිය වගේ එනවා. දරා ගන්න බැරවෙනවා. ඒක මත්තෙම මැෂින් එකක් වගේ දුවලා එපාවෙනවා. ට්‍රිප් එක ගිහිල්ලා බලාපොරොත්තු වෙන්නේ අර ආතතිය නැති කර ගන්න. **හැබැයි ඊට වැඩිය සිය දහස් ගුණයක් වටිනවා මේ ධර්මය අවබෝධ වුණාත් ඒ ට්‍රිප් එක නොගියත්, එයා නිතරම සැනසීමෙන් ඉන්නේ.** එයා නිතරම ගින්නක් නැතුව සැහැල්ලුවෙන් ඉන්නවා. එයා හැම මොහොතෙම ගින්නක් නැතුව වැඩ කරගෙන ඉන්නවා. රැකියාවක් කළත් එයාට ඒක දැනෙන්නෙ නෑ. **මේක මුදලින් ගන්න බැරි එකක්.** ඒ නිසා ඒක සැහෙන්න වටිනවා. ඒක එන්නේ අවබෝධයෙන්මයි. ඒක පරිවර්තනය වුණාට පස්සේ ඒක නැති කරන්නත් බෑ.

ආයත් බාහිර ඇත්ත කරන්න බෑ. බාහිර ඇත්ත නොවන බව දැනුණාට පස්සේ **ආයි එයාට බාහිර ඇත්තක් වෙන්නෙන් නෑ, පිළිගන්නෙන් නෑ, මොකද මේක ප්‍රත්‍යක්ෂ වෙලා. ප්‍රත්‍යක්ෂ වුණාට පස්සේ එයා දන්නවා මෙනත් කෙනෙක් නෑ කියලා, මේ ආයතන විතරයි කියලා.** ඇසට මොකක්ද? ආලෝක හැඩතලයක්, ඇස අන්ධ නම් ජේන්නෙ නෑනේ. කනට මොකක්ද? කන බීරි නම් නෑනේ ශබ්දය. ශබ්ද, වර්ණ, ගන්ධ මේවාට සීමා වෙනවා. **ඒකමයි කෙනා. ඒක තමයි දෘෂ්ටිය. දකින එක මම දැක්කා කියන එක. මම දැක්කා නොවෙයි, දැක්කා නම් දැක්කා විතරක් වෙනවා.** එතකොට හැම තැනටම එතන එතන සීමා වුණාම ආයතන ටිකක් විතරයි. විඳින කෙනෙක් නෑ, විඳවන කෙනෙක් නෑ, දුක් විඳින

කෙනෙක් නෑ, චිතකොට මමය නෑ. මමය නැතුව ඉන්නවා කියන එකමයි ඔය පුදුම සැහැල්ලුව දැනෙන්න හේතුව. ඔතෙන්නට තමයි හැමෝම ටික ටික යන්නේ. **එතෙන්නට ගියාට පස්සේ ආයතන නිරෝධයටයි එන්නේ.** 'සලායතන නිරෝධෝ නිබ්බානෝ.' 'සලායතන නිරෝධෝ නිබ්බානෝ' එතෙන්නට ප්‍රචේතනවා ටික ටික. හැබැයි ඒකත් එක්කම දෙයක් සිද්ධ වෙනවා අහන්නරයෙන්. කාලයක් තිස්සේ අර තිබ්බ ගින්නක් වගේ අල්ල ගත්ත ආශ්‍රව කෙළෙස් ස්වභාවය දියවී ගෙන දියවී ගෙන යනවා. තමන්ගේ රාග, ද්වේෂ, මෝහ කෙළෙස් ස්වභාවය. **ඕක නමා 'ආසවබ්‍ය ඤාණය', මේක සිහියට අසුවෙනවා. මේ කිසිම දේකට කම්පනය වෙන්නැති ස්වභාවය, රාග, ද්වේෂ, මෝහ කෙළෙස් ගින්න තමයි මේ නිව්ල නියෙන්නේ. හැබැයි ධර්මය දකින කොට තමයි මේක ජේන්නේ.**

අරමුණ කිසිම ගාණක් නෑ, පිනවීමක් නෑ, හිතන් ඔහේ ගහක් දිහා නිකන් ඔහේ බලන් ඉන්නවා වාගේ මෙයාට හොඳට ධර්මයට පැහැදෙන කොට, මෙන නිවන දැකලානේ. ඒ මේ අරමුණේ බැසගෙන නෑනේ, මේකේ ගින්නකුත් නෑනේ, මේකේ ඇති දේකුත් නෑනේ. ඇත්තටම නිවන් දැකපු බව අන්න චිතකොටයි දැනෙන්න ගන්නේ. **ඒ දැනෙන්න ගන්නට පස්සේ දිගටම නිවන ජේන්න ගන්නවා, නිවන දැනෙන්න ගන්නවා.** ඇත්තටම කිව්වොත් පුදුමාකාර පරිවර්තනයක්. **ඇත්තටම මේ යුගයේ නිවන් දකින්න පුළුවන්ද? කියා අහන අයට අපි කියනවා හිත හිත ඉන්න එසා. මේ දේශනා අහගෙන යන්න. චිතකොට තමන්ට දැනෙයි ඇත්තටම නිවන් දකිනවා කියලා. ඇත්තටම නිවන් දකිනවා.** ආර්යයන් වහන්සේ පෙන්නනවා දැන් මේ සතියක් දෙකක් තිස්සේම මේ 'නිවන' මේ මොහොතේම දකින ආකාරය. නිවන් මග ප්‍රායෝගිකව අත්දකිමු කියන දේශන මාලාව දැමීමේ ඔය නිසාමයි. ඒක ඔබ අත්දකිනවා කියන එක පෘථග්ජන කෙනා දන්නේ නෑ, මේ නිවන කියලා පෘථග්ජනයා දන්නේ නෑ, වයා නිවන උඩ වයා ඉන්නේ කියලා. ඔවුන් ඉන්නේ බාහිර ඇත්ත කරගෙන. මේක හරියට වැටහෙන්න ගන්න කොට **බාහිර සත්‍යයක් නෙමෙයි, සිතෙන් දෙයක් නෑ, සිතන් බොරුවක්, ආත්මයකුත් නෑ, සත්වයෙක් නෑ, පුද්ගලයෙක් නෑ. මේ 'සිස්ටම්' එක අවබෝධ වුණාම තමයි ඕක එන්නේ. නෑ කිව්වට වැඩක් නෑ. දැනුමෙන් කිව්වට වැඩක් නෑ, මේක මතුවෙලා එන්නේ අහන්නරයෙන්. ඒ ස්වභාවයෙන් මිදුණු**

ස්වභාවයක් මතු වෙනවා. මෙන්න මෙතන තමයි අවශ්‍ය වෙන්නේ. මේ ස්වභාවයට ආවට පස්සේ ඔබ දිනුම් කියලයි අපි කියන්නේ.

ඔබ දුගතියකට වැටෙන්නේ නෑ, ලෝක සංඥාව නැතුව ලෝක සංඥාවට බැස ගන්නේ නෑ. ගති නිමිති, කම්ම නිමිති කියන්නේ චුති සිතේ අන්තිම මොහොතේ එන සංඥාව, නිමිත්ත. ඒ කියන්නේ ඔබට ලෝක සංඥාව තිබුණොත් එතකොට තමයි ලෝක සංඥාව මතු වෙන්නේ, නිමිත්තක් පහළ වෙන්නේ. අම්මා, තාත්තා, ගෙවල් දොරවල්, ඉර හඳ, ගහකොළ මොකක්වත්. කෝ ඒවා. ශබ්ද වර්ණ වලින් හදා ගත්ත එකක් තියෙනවා කියලා ගත්ත නිමිත්තක්. පහළ වන නිමිත්තත් නැතිවෙලා යනවා. අනිමිත්ත ස්වභාවයක් මතු වෙනවා. සතර ඉරියව්වේම කොයි විදිහට කටයුතු කළත්, රැකියාව කළත්, මොනවා කළත් අනිමිත්ත ස්වභාවයක් මතු වෙන්න ගන්නවා. නිමිත්තක් එව්වර බලගැන්වෙන්නේ නැති ස්වභාවයක්. ඔන්න ඕක තුළ අන්තිම හුස්ම මේ මොහොතේ නම්, හුස්ම ගියත් මේක බලගැන්වෙන්නේ නෑ නිමිත්තක්. එතකොට ගති නිමිති, කම්ම නිමිති පහළ වෙන්න කියන්නේ. 'හනිජාතු ගබ්බ සෙයියං පුනරේතීති' කියන්නේ 'අනාගාමී' මේක තමයි අනාගාමී ප්‍රායෝගික පැත්ත. මේක කෙනෙකුට තේරෙන්නේ නැතිවෙන්න පුළුවන්. හැබැයි මේ 'පාර්ත්' එකේ දිගටම පෙන්නලා තියෙනවා කොහොමද? 'සෝවාන්', සකාදාගාමී, අනාගාමී හැවත උපදින්නේ නෑ කියන සම්බෝධිපරායනයි.

හැබැයි මේකට හේතුව හැම මොහොතේම අභ්‍යන්තරේම තියෙනවා ආරෝපණ බලයක්. ඒකේ තියෙනවා කම්පන ස්වභාවයක්, සාසුචිය ස්වභාවය. මෙන්න මේක දියවෙන ස්වභාවයක්. ඉපදුණත් ඒ නිසාමයි, ආයතනවල දෙයක් කියලා දෙයක් දැනෙන ස්වභාවයක් නිසාමයි හැවත උපදින්නේ. ඒ කියන්නේ මේකේ තියෙනවා නොපෙනෙන පැත්තක්. ඒක වෙනිත් මාතෘකාවක්. තවත් පැත්තකට එහාට යනවා. සාසුචිය ස්වභාවය තමයි මේ ආසුව වෙන්නේ. කෙලෙස් හැදෙන්නේ. ඒ නිසාම ඇස, කන ඇලෙන්නේ. හැබැයි වේගෙට සකස් වෙන්නේ. මේක මේ සිස්ටම් එකත් ඇතුළෙන් එන්නේ. මේකෙ හේතු තියෙනවා. එතකොට මේකම දියවෙලා යනවා. අන්තිමට සාසුචිය ස්වභාවය ද, අර ඉපදෙන්න හේතු තිබුණ ස්වභාවය ද දියවෙලා යනවා. ඇත්තම කිව්වොත් මේක අත්දකිනවා

මේ මොහොතේ කෙනෙක් නැති බව. මේකේ ආරෝපණයක් තමයි තියෙන්නේ. **'චිත්තාරෝපණය'** ඉන්නවා වගේ දැනෙන ගතියක්. අන්න ඒක නැතිවෙලා යනවා. ඉන්නවා වගේ දැනෙන ගතිය නැති වෙනවා. ඉන්නවා වගේ දැනෙන ගතිය නැති වුණාට පස්සේ ඇත්තටම ඉන්නවා කියලා තේරෙන්නේ නෑ. මේක තමයි සෘද්ධිමය ස්වභාවය. ඇත්තටම මැරෙනවා කියලා තේරෙන්නේ නෑ. අභ්‍යන්තරයෙන්ම මිදුණු ස්වභාවයක් මතුවෙනවා. ඒක මතුවෙන ස්වභාවයට ගන්න තමයි අපි මේ ටික ටික උත්සාහ කරන්නේ. ඒ ස්වභාවයට, ඇත්තටම ඒ ස්වභාවයට පත්වුණොත් එහෙම ඒ **'අරහත්තයම'** තමයි. ඒත් ඒ ස්වභාවයට එන එක ලේසි පහසු කටයුත්තකුත් නොවෙයි.

මොකද අභ්‍යන්තරයේ යන්තම් හරි අනුශය වශයෙන් සාසුචිය ස්වභාවය තියෙනකම් මේ ගතිය මතුවෙන්නේ නෑ. මේ දෙක එකට තියෙන්නේ. **ඒ දුකින ස්වභාවය සහ අභ්‍යන්තරේ පරිවර්තන ස්වභාවය මේ දෙකක්, එකට වෙලි වෙච් යනවා ජේන්නේ නැති වුණාට.** අත්දකින ස්වභාවය හා අභ්‍යන්තර පරිවර්තන ස්වභාවය දැනෙන ස්වභාවයක්. මේක සිතන එකක් නෙවෙයි. හිතන්නේ හැම තිස්සෙම 'සචිතක්කං සචිචාරං' ස්වභාවය මෙහෙහි කිරීම, ඇත්තටම මේක ධර්මයෙන් මෙහෙහි වෙන්නේ. **මෙහෙහි කරනවා නෙවෙයි, මෙහෙහි වෙනවා.** මේක මුලින් ධර්මය ඇසුළාට පසුව ඒක මෙහෙහි වෙන්න ගන්නවා. **මෙහෙහි වෙන්න ගත්තම දිගටම මේක නවත්තන්න බෑ. නියත සම්බෝධිපරායනය කියන්නේ ඒකයි. ඒක නවත්තන්න බෑ. ඇත්තටම ලොකු දියුණුවක් කරා තමයි යන්නේ.** දියුණුව කියන්නේ ඇත්තටම එයා ගින්නක් නැතුව චිදිනෙදා අත්දකින එකක්. හැබැයි බාහිරට ජේන එකක් නෑ. මොකද බාහිරට ජේන්නේ කනවා, බොනවා, සාමාන්‍ය විදියට ඔක්කෝම. සිව්පසයම පරිහරණය කරනවා. සාමාන්‍යයෙන් දෙන්නෙක් එක් වුණාම දෙන්නගේ වෙනසක් ජේන්නේ නෑ. හැබැයි එක් කෙනෙක් ලොකු අවබෝධයක් එක්ක දියුණුවට පත්වෙලා, තව කෙනෙක් පෘථග්පන වෙන්න පුළුවන්. **බාහිරට ගිනි ගන්න කෙනෙකුයි, බාහිරට ගිනි නොගන්න කෙනෙකුයි ඉන්නවා. හැබැයි කෙනෙක් හම්බ වෙන්නේ නෑ.** ඒක තමයි ස්වභාවය. ඕක තමයි බාහිරට ජේන පින්තූරය. ඒක ගොඩක් දියුණුයි. ඒක කියන කොට තේරෙනවා. ලොකු බර වචන නැතිව සරලව කියන්න පුළුවන්

චිතකොට ඕන කෙනෙකුට තේරෙනවා. චිතකොට හැම කෙනෙකුටම තේරෙනවා. ඔබතුමා බොහොම හොඳයි. බොහොම සතුටුයි. ඇත්තටම. දුෂ්කර පළාත්වල පවා මේ දේශන අසනවා. හොඳමයි.

උපාසක - 2: ඔබ වහන්සේට කතා කරන්න දිලා මා හිතඬව සිටියා. මම කියන්නේ මේ දේශනා දිගටම අහන්න ඕන. දිගටම අහන කොට තමයි ලොකු අවබෝධයක් එන්නේ. නැවැත්තුවොත් ඒක හරියන්නේ නෑ. පොඩ්ඩක් අවබෝධයෙන් තියෙන කෙනෙක් ඒක අතහරින්න ගන්නවා. ඔබ වහන්සේගේ දේශනා හරි ගැඹුරුයි. හැබැයි පසුගිය දේශන අහන්න ඕන. අපි සමතය තුළින් තමයි මේ සිත දකින්න ඕන. ඔබ වහන්සේ වෙහෙසට පත්වෙනවා. දේශනවල තියෙන රෙකෝඩින් තියෙනවා. ඒවා අහන්නේ නැතිව පුශ්න අහනවා. චීට් ඒ අයට ඒවා තේරුම් ගන්න බෑ. දැන් ඔබ වහන්සේ දේශනා කරන දහම ගැඹුරු හිසා අවබෝධය තියෙන කෙනාට අල්ල ගන්න පුළුවන්. නැති කෙනාට ඒක අල්ල ගන්න බැහැ. ඇත්තටම අනුකම්පාවෙන් ඒක කිව්වේ. ඇත්තටම අපි ඒගොල්ලන්ට උදව් කරන්න ඕන.

ආර්යයන් වහන්සේ : ඇත්තටම තව නාලිකාවක් තියෙනවා. 'බුද්ධෝත්පාද ආර්යයන්වහන්සේ' කියලා. අපි දැන් ඒකේ දැමීමේ කමටහන් තමයි. බලාපොරොත්තු වෙනවා ඔය කියපු හිසාම දැන් මේ මොහොතේම තමයි අපට අභ්‍යන්තර සංඥාවක් ආවේ. ඒ නාලිකාවේ **සේරම සරල දේශනාවල් දැමීම නම් හොඳයි කියලා.** එහෙම හොඳයි කියලා හිතූණා. තව එකක ගැඹුරු ඒවා යනවානේ. තව එකක සරල ඒවා යනවා. ඒක හොඳයි නේද? චිතකොට දෙකෙන් ගළපා ගන්න පුළුවන් දේශනා අසන අයට.

උපාසක 2 : මේ දේශනා හොඳට ශ්‍රවණය නොකළාම තමයි පොතෙන් අරගෙන එන්න බලන්නේ. ආර්යයන් වහන්සේ මම කරන්නේ ගැඹුරු වචන නැතිව, මගේ වචන අරගෙන සරලව ගළපා ගන්න බලනවා. හැබැයි ධර්මය චිතන තියෙනවා. හැබැයි ඒ ගැන අවබෝධයක් තියෙන්න ඕන. නැත්නම් එහෙම කරන්න බෑ.

ආර්යයන් වහන්සේ: ඇත්තටම වචන නෙවෙයි වැදගත්. අරමුණයි තියෙන්නේ කතාව. වචනවල නෙමේ, අරමුණෙහි මිදීමක් තියෙන්නේ. **ඒක නමයි සරලවම ස්වභාවයේ උදය-වැය කියන්නේ. අරමුණේ සත්‍ය දැකීම.** මේක එකම කතාවක්. අභිධර්මය කිව්වත්, සම්පට්ච්චන, සංකීර්ණ, වෝත්ථපන, ජවන් ජවන් කිව්වත් අරමුණම තමයි. ස්කන්ධයම තමයි. ඕකෙ වෙන එකක් නෑ. හිතට එන අරමුණයි, ඒකෙ දහම් පර්යාය ඇත්තටම පෙන්නන්න වෙනවා ඒකයි.

උපාසක - 2 : අවබෝධයක් නැති කෙනෙකුට තේරුම් ගන්න අමාරුයි. ආර්යයන් වහන්සේ තව එකක් අපි නුවණින් දවස තිස්සේම මෙනෙහි කරන්න ඕන ධර්මය. නින්දෙන් ඇහැරෙන කොටත් මෙනෙහි වෙන්න ඕන ධර්මයමයි. ධර්මය සාකච්ඡා වෙන්න ඕන. මොන වැඩේ තිබුණත් ඒ ඔක්කොම දාලා මේක අහන්න ඕන. එතකොට තමයි අපේ වර්ධනය ඇතිවෙන්නේ.

ආර්යයන් වහන්සේ: ඔව්. ඒක ඇත්ත. අපිට ඊයේ රූ තිස්සේ බැරවුණා. අපට හිතුණා අපරාධයක් තමයි වුණේ කියලා. ඒකයි උදේ දේශනාව කරන්න ගත්තේ. බොහොම සතුටුයි එනෙම දෙයක් කතා කිරීම. ඔබතුමා කියන්න.

උපාසක -2 : මේ හැම දෙයක්ම ස්වභාව දහමක් කියලා අපි දකිනවා. එතකොට අපි, මම, අම්මා, තාත්තා කියලා කියනවා නේ. බොහොම ගෞරවයක් තියෙනවා නේ. හැබැයි අපි අම්මා, තාත්තා කියලා බලන්නේ අර කයනේ. එතකොට අර රූපෙන් අම්මා තාත්තා කියන එක එන්නේ. හැබැයි මම මාතෘත්වය, පීතෘත්වය කියන එක ඇත්තටම මම දකින්නේ උතුම් දෙයක් කියලා. අපි හිතමු උදාහරණයක් හැටියට වට්ටක්කා වැලක් කියමු. වට්ටක්කා ඇවේ පැළ වුණා. ඊට පස්සේ කොළ ආවා. ඊට පස්සේ අපි පෝර ටිකක් වතුර ටිකක් දානවා. ඊට පස්සේ මල් හැදෙනවා. ගැට මල් හැදෙනවා. සත්තු හරහා පරාගණය වෙනවා. ඊට පස්සේ වැලේ ගොඩක් ගෙඩි හැදෙනවා. මනුෂ්‍ය හැදෙන්නේ ශුක්‍රාණුවක් ගියා මව්කුසට. ඩිම්බයක් සමඟ එකතු වී කළලයක් හැදුණා. ස්වාභාවිකයි. වට්ටක්කා ගෙඩිය ගත්තම වැලේ 10ක් අරගෙන ගෙඩි ඔක්කොම එකට ගැහුවම කොයි වැලේ ගෙඩිය ද කියලා හොයන්න

බැනේ. ගෙඩිවලට නොමීමර දැමීමෙන් පුළුවන් ගෙඩි මොකක්ද කියලා සොයා ගන්න. මනුෂ්‍ය දරුවෝ 4 දෙනෙක් ඉන්නවා නම් උපදින කොටම කවුරුහරි අරන් ගියොත් කොහොමද සොයන්නේ. ඊට පස්සේ අවුරුදු 10කට පස්සේ ඒ දරුවෝ අරන් ආවොත්, ඒ දරුවන්ට දෙමව්පියෝ අඳුරන්නන් බැ, දෙමව්පියන්ට ඒ දරුවන් අඳුන ගන්නන් බැ. ඒක තමයි නමක් කියලා උප්පන්න සහතිකයක් ලියලා තියෙන්නේ.

ආර්යයන් වහන්සේ: ඔව්. ඒක හරි. සම්මුතියේ කරන එක. පැවැත්මට එහෙම කාරණාවක් තියෙන එක. ගහකොළ, සතා සිටිපාවා ස්වභාව දහමට යටයි. එතන තමයි හැමෝම ඉන්න ඕන. එතන ඉඳුගෙන තමයි මේ දහම අහන්නේ. එතන නැතිව දහම අහන්න ගියොත් ඔබ සම්මුතිය තුළ හිරවේවි. ඔබ අසරණ වේවි. ඔබගේ ගෙදර, දරුවෝ, ගෙවල් දොරවල් සමාජය අපි ඒ සම්මුතිය තුළ කටයුතු කරන්න ඕන මේක දැනගෙනයි. මෙතන අවබෝධයක් එන්නේ , 'සංඛ්‍යේ තිබ්බිදාය' අවබෝධයෙන් නිවන් දන්නේ. හැබැයි මෙතනදී **ආයතනවලට අපට වර්ණ, ශබ්ද, ගන්ධ, රස පහස කියන ආයතනවල හැදෙන ලෝකේ 'චිත්තේන නියතී ලෝකේ', ඒක අවබෝධ කරලා සත්‍යය දකින එක වෙනයි.** සම්මුතිය තුළ තමන්ගේ කටයුතු කරන්න ඕන අවබෝධය ඇතුළයි. ඒ අවබෝධයට පත්වීම තුළ එයා අන්ධ වෙලා නෑ, ධීර්වෙලා නෑ, අවබෝධය නැතිවෙලා නෑ, දැනුම නැතිවෙලා නෑ. එදිනෙදා සාමාන්‍ය විදියට දැනගෙන ඒ විදියට කටයුතු කරන්න ඔබතුමා කියපු එක හරි. හැබැයි මේ ධර්මය තුළ ලබන අවබෝධය තුළ 'නිස්සත්වෝ නිජ්ජවෝ ඤානයෝ' කියන තැනටයි එන්නේ. ඒ කියන්නේ ඇස, කන, නාසයෙන්, පහසෙන් තමයි අම්මා තාත්තා හැඳෙන්නේ. ශබ්ද-වර්ණ එකතුවීමෙන්. ඒ කියන්නේ චිත්ත ස්වභාවයක්. හැබැයි ඒක අවබෝධ වෙනවා. ඊට පස්සේ අම්මා කියලා ගින්නක් එන්නේ නෑ. ඇත්තම කිව්වොත් ගෙවල් දොරවල් දරුවෝ කියලා ගින්නක් එන්නේ නෑ. මේ දහම තුළ. සියල්ලම අභ්‍යන්තරයෙන් එනවා. මිදීමකට ලක්වෙනවා. අනිමිත්ත ස්වභාවයකට එනවා. අනිමිත්ත, ඤානයත, අප්‍රහීත ස්වභාවයකට එනවා. ඒ තුළ මිදීමකට ලක්වෙනවා. හැබැයි මිදුණු ස්වභාවය තුළ ඔබ හොඳන්නවා වෙන්න පුළුවන්. ඔබට ඒ මිදුණු ස්වභාවය තුළත් ඔබට දැනෙයි සම්මුතිය තුළත් වෙනදා වගේම තමයි කටයුතු සිද්ධි වෙන්නේ.

ඒ කියන්නේ වෙනදා විදියටම යුතුකම ඒ විදියට දැකලා කරන එකක් තියෙන්නේ. එහෙම එකක් තියෙනවා. ඒ නිසා යුතුකම කරනවා ගින්නක් නැතිව. ඒක කරා කියලා හඬා ගෙන හොටු පෙරාගෙන අම්මේ කියලා දුක්වෙලා එහෙම වෙන්නේ නෑ. ඔබ ඒ ගින්න නැතිව, ඒ කියන දුක් විඳීම නැතිව ඔබ ඒ විදියටම, වෙනදා විදියටම අම්මට, සමහරවිට ඊටත් වැඩිය හොඳට හයිසක් තියෙනවා. ඒ යුතුකම් ඉෂ්ට කිරීමේ හැකියාවකුත් ලැබෙනවා. ධර්ම අවබෝධය තුළ ඔබ එහෙම විකෘති වෙන්නේ නෑ. මානසික වියවුලකට වැටෙන්නේ නෑ. අර කණ්ණාඩියේ දෙයක් නෑ වගේ අවබෝධය තියාගෙන කණ්ණාඩිය පොළොවේ ගහන්නේ නෑ. කණ්ණාඩියෙන් හොඳට වැඩ ගන්නවා. අන්න ඒ වගේ වැඩක් මෙතන සිද්ධ වෙන්නේ. මේක අවබෝධය තියෙන්න ඕන.

උපාසක - 2 : මම ඊයේත් දරුවොත් එක්ක අනුරාධපුරේ ගියා. පූජාවල් තිබ්බා. කිසිම වෙනසක් වුණේ නැහැ.

ආර්යයන් වහන්සේ: අන්න හරි, රුවන්වැලි සෑයත් තියෙන්නේ තමන්ගේ හිතේ. රුවන්වැලි සෑයත් ච්ඡ්‍රියෙන් හම්බවෙන්නේ නෑ. හිතෙත් රුවන්වැලි සෑයක් නෑ. ශබ්ද - වර්ණ කියලා හොඳට තේරෙනවා. මිදීමකට ලක්වෙනවා.

උපාසක - 2 : ඒ ගොල්ලන් කරපු සේරම මම දකිනවා. ඒ වුණාට කිසිම වෙනසක් නෑ.

ආර්යයන් වහන්සේ : ඒ වුණාට එතන බුද්ධි ස්වභාවය දැනෙනවා. තේරෙනවා. එතන බුද්ධි ගෞරවයක් තියෙනවා. බුද්ධි ස්වභාවයට ගෞරවයක් තියෙනවා තමන්ගේම අභ්‍යන්තරයේ. බුද්ධි ශාසනය හිතේ තියෙන්නේ. හිතේ රාග, ද්වේෂ, මෝහ ගින්න මිදිලා මහා ශාන්ත ස්වභාවය, ඒ බුද්ධි ස්වභාවය. එතකොට තෙරුවනුත් සිතේම තියෙනවා. අරමුණු වලින් මිදෙන ස්වභාවය, සංඝ, ඒ ධර්ම ස්වභාවය දෙයක් නැති බව දැනෙන බව. පුදුම සැහැල්ලුවක්, පුදුම සැහැල්ලුවෙන් රුවන්වැලිසෑය වඳින්නේ. ඒ කියන්නේ රුවන්වැලි සෑයට වඳිනවා නෙවෙයි. තමන් ධර්මයත් එක්කලා පුදුම සැහැල්ලුවකින් වන්දනා කරනවා. ඒක පුදුම කතාවක්.

උපාසක - 2: ඇත්ත තමයි ඒ සියල්ල කරමින් දරවෝ කරන ඒවත් කරමින් අපි වයාලට අනුකම්පා කරනවා නේද? අපි වයාලට අවවාද කරමින් වතනදී.

ආර්යයන් වහන්සේ: අපි සම්මුතිය තුළදී වයාලට සාමාන්‍යයෙන් කියන ඒවා තියෙනවා. අපිත් කටවහගෙන ඉන්නේ නෑ ධර්මය අවබෝධ වුණා කියලා. ඔුදුන් වහන්සේ 'තුවිච පෝටිල' කිව්වා වාගේ හරියටම බලලා පුනේ ඕක වැරදියි කියලා කියනවා, ධර්මය අවබෝධ වුණා කියලා නිහඬව ඉන්නෙත් නෑ. නිහඬව ඉන්නවා හැබැයි ඒකෙ ගින්නක් වනවා නම්. මේ දැරවට මේක කියලා මෙයා ගිනි ගන්නවා කියලා තේරුණොත් නිහඬව ඉඳියි. ඔව්. ඒක හරි.

උපාසක - 2 : ඔව් ඉතිං ඒ ගොල්ලන් එක්ක ගැටුමකුත් නැතිව, දැන් ඉතිං ඕනම තැනක, ඕනම විදියට ඉන්න, ආරණ්‍යයක වුනත්, එහි සිටියත් ගෙඩිය ගහන කොට දානේ ගන්න යනවා. හවස පුජාවට වන්දනාවට යනවා. ඊට පස්සේ ගුරු වන්දනාව කරනවා. පැයක් විතර ධර්ම සාකච්ඡාවට සහභාගි වෙනවා. සැහැල්ලුවෙන් ඉන්න.

ආර්යයන් වහන්සේ : හොඳයි, ඔබතුමා ආරාමේ පැවිදි වෙන්න අදහසක් තියෙනවද?

උපාසක - 2 : ඔව්.

ආර්යයන් වහන්සේ: ඒක හරි හොඳමයි. සිද්ධ වේවි. හොඳමයි සම්මුතිය තුළ පැවිද්දන් ඒකත් සිද්ධ වේවි. ඒක පහසුවක් වේවි ජීවිතය තුළ එක්තරා කාලයක් වනවා, හැබැයි ධර්මය අවබෝධ වුණාම එහෙම ගැටලුවකුත් නෑ. පැවිදි වෙන්නම ඕන කියලා, ලොකුවට එහෙමත් ගින්නක් නෑ. සැහැල්ලුවෙන් කටයුතු කෙරෙනවා ගින්නක් නැතුව ඉන්නවා. ඕනේ නම් මොනවාහරි දෙයක් තිබුණොත් ඒකටත් ලැස්තියි. හොඳයි එහෙමනම් තේරුවන් සරණයි.

මේ අසන මොහොතේම ඔබ නිවන් දකිනවා

දේශනය 2

“බුද්ධ දර්ශනය, නිවන් මග විවර විය”

උපාසක: තෙරුවන් සරණයි ආර්යයන් වහන්සේ, නමස්කාර වේවා! මම අවුරුදු 15ක් විතර සොයනවා මේ සත්‍ය ධර්මය මොකක්ද කියන එක. ඔබ වහන්සේ මට උදව් කරන්න. ප්‍රසිද්ධයි කියන හැම නාමුදුරුවන්ගෙන් ම ධර්මය අසනවා, ඒ වැඩ සටහන්වලට ගිහින් තියෙනවා. මම සිහිය තුළමයි ජීවත් වුණේ. තරුණ කාලේ එක එක දේවල් කරනවනේ. අවුරුදු 50 සිටත් පංච ශීලය තුළ ජීවත් වුණා. පංච සීලය කියලා දෙයක් කියන්නත් බැනේ මම කියලා කෙනෙක් නැත්නම්. මෑත භාගයේ ඉන්න නිවන අරමුණු කරගෙන ධර්මය දේශනා කරන ස්වාමීන් වහන්සේලා ප්‍රභවත් ගියා. හැබැයි ඉගෙන ගත්තේ නෑ කියන්න බෑ. ඔය නාම-රූප, පංචස්කන්ධය, සිත් හැදෙන විදිය, සිත් 89, වෛතසික ඒවා හැදෙන විදිය, ඔය ඔක්කෝම දේවල් ඉගෙන ගත්තා. දැනගත්තා. මට තේරුණා ස්වාමීන් වහන්ස මට තේරුණා කෙළවරකට එන්න බෑ අපහසුයි තවම අවබෝධයක් වෙලා නෑ කියලා. මට යාළුවෙක් කිව්වා ‘බුද්ධෝත්පාද’ දේශනා අහන්න කියලා. ඒ දේශනා මම ශ්‍රවණය කළා. අවුරුදු 01ක් විතර මම දැන් අහලා තියෙන ප්‍රමාණය කියන්න බැරි තරම්. ඔබ වහන්සේගේ පැය 14 ධර්ම දේශනා ඔක්කෝම ඇහුවා. ඒ දේශනා අතිධර්ම දේශනා කොට අහන කොට ස්වාමීන් වහන්ස මට තිබුණු ගැටලු හුඟක් විසඳුණා. මා තුළින්ම නාම-රූප, කර්ම, චිත්ත, සෘතු ආහාර ඒවා හැදෙන විදිය චිත්ත වෛතසික රූප කලාප 54 විධිය මට හොඳටම පැහැදිලියි. ඔබ වහන්සේ කියන්නේ කණ්ණාඩියේ පේන රූපෙ රසදිය හා සමානයයි කියලා. රූපයත් හුඟක්ම උදව් වෙන්නේ කර්ම, චිත්ත, සෘතු ආහාරනේ. ඇත්තටම ඒවා දෙයක් නෙවෙයි. නමුත් අපිට පේන්නේ රූපයක්. නමුත්

අපට බලධිය පත්තු වෙලානේ ජේන්නේ, ආලෝකය තියෙනවා වගේ. නමුත් නිව් නිවීම පත්තු වෙන්නේ වේගය නිසාමයි. පත්තු වෙලාම තියෙන බව ජේන්නේ. විඤ්ඤානය කියන්නේ වේගයක්, ශක්ති විශේෂයක්.

ආර්යයන් වහන්සේ: විඤ්ඤාණය කියන්නේ වේගයට දෙයක් වගේ දැනෙන එක.

උපාසක: ඇත්තටම විඤ්ඤාණය කියල දේකුත් නෑ. මේ මායාව තමයි අපි මේ නටවන්නේ. අපිට ඇසෙන්න, කනෙන්න, නාසයෙන්න, දිවෙන්න, ශරීරයෙන්න මනසින් ගන්න අරමුණු ටිකමනේ මේ විඤ්ඤාණයෙන් මතු කරල දෙන්නේ.

ආර්යයන් වහන්සේ: වේගයට සකස් වෙන දේ තමයි සංඛාරා කියන්නේ.

උපාසක: අන්න හරි. වේගය නිසා අපිට සංඛාරා කියලා දෙයක් මතු කරලා දෙනවා. මේක පොතක්, පෑනක්, ගෙයක් දොරක්, අම්මෙක් තාත්තෙක්. ඊට පස්සේ අපි ඒකට බැස ගන්නවා. මේ අම්මා මේ තාත්තා මේ පොත මේ ඉර හඳ අන්න එහෙම දෙයක් පෙන්වනවා, සබ්බේ සංඛාරා සමටය කරන්න දෙන්නේ නැහැ. විඤ්ඤාණය විසින් වහනවා ඒක සිතක් විදියට ජේනවා. එතන සිතක්නේ ඇතිවෙන්නේ, ඇතිවෙලා නැතිවෙලා යනවා, අපට පෙන්නන්නේ පෙර සංඥාවක්. අර ළමා කාලයේ පොඩ් දරුවාගේ සිත ප්‍රභාෂ්වරයින්. ඒ ප්‍රභාෂ්වර සිතනේ ශබ්ද, වර්ණ එකතු කරලා මේක දෙයක් කරලා පෙන්නන්නේ. පොඩ් කාලේ වොට් 5000 ලොකු වුණාම වොට් 30000, අවුරුදු 40, 50, 60 වෙනකොට ලොකු දෙයක් විදියට එකතු කරගෙන අර දිය සුළිය වාගේම මේක ගුලියක් තියෙනවා හැම තිස්සේම මනස තුළ. ඕක තමයි හැම තිස්සේම ඇසින්, කනෙන්, නාසයෙන් අර 'ස්පාර්ක්' වෙනවා, ශබ්ද වර්ණ එකතු වෙලා මෙතන දෙයක් මතු කරලා පෙන්නනවා. මනෝ සංඛාර ඇතිවෙන්නේ මනෝ විඤ්ඤාණයෙන්නේ. එතකොට තමයි ධර්ම, මනෝ සංඛාර සිතුවිලි ඇති කරනවා. මට වැරදෙන්න පුළුවන්. ඔබ වහන්සේ මට උදව් කරන්න.

ආර්යයන් වහන්සේ: අඩුපාඩු ගොඩක් තියෙනවා ඔතන. ආලෝකය 'ස්පාර්ක්' වෙත වේගයට තමයි සංඛාරා කියන්නේ. ඒ වේගට මැවෙන එක තමයි, ඒක දෙයක් වගේ දැනෙන එක. ඒක තමයි විඤ්ඤාණය කියන්නේ, මෙතන වෙත දෙයක් නෑ. කන් බෙරේ 'වයිබ්‍රේට්' වෙත එකට තමයි ශබ්දය කියන්නේ, ඒක දෙයක් වගේ දැනෙන එක තමයි 'සෝත විඤ්ඤාණය' කියන්නේ. 'ස්පාර්ක්' වෙත එකම තමයි වේගය වෙන්නේ කන් බෙරේ.

උපාසක: ස්වාමීනි කිසිම දෙයක් නෑ, පටිගසම්පස්සය අධි වචන සම්පස්සය වෙන්නේ නේද? ස්වාමීනි. ඕකේ එහෙම දෙයක් නෑ.

ආර්යයන් වහන්සේ: ඔතන පොඩ්ඩක් ගලපා ගන්න. ශබ්ද, වර්ණ, ගන්ධ, රස, පහස ඕවා වේගයට එකට එන එක තමයි සිත කියන්නේ. සිත කියලා දෙයක් නෑ. ඒවා එකට දැනෙන ගතියක් එනවා ශබ්ද වර්ණ වලින් හැදුණා තියෙනවා වගේ එකක්. අන්න ඒකයි මන, ධම්ම කියන්නේ. ශබ්ද වර්ණ ගන්ධ ඒවත් වේගට ඒ මොහොතේම, ඒ ක්ෂණයේ ම එකට දැනෙන ගතිය. එතනත් තියෙන්නේ ඇතිවෙන නැතිවෙන දෙයක්. ඒ කියන්නේ හැමතැනම තියෙන්නේ සංඛාරා, 'සබ්බ සංඛාරා.'

උපාසක: මන තුළ වේගට ඇතිවෙන්නේ ඕකම නේද? ස්වාමීනි.

ආර්යයන් වහන්සේ: නෑ, මන කියන්නේ මොළේ ඇතුළේ තියෙන එකක් නෙවෙයි. මන කියලා එකක් තියෙනවා කියලා හදා ගෙන ඔය කියන්නේ. එහෙම එකක් නෑ. ශබ්ද වර්ණ වලට වේගට දැනෙන එකක්. ඒක ආයතන කෘත්‍යයක් කියන්නේ ඒකයි, දැන් දැනෙන එක මෙතනම දිගටම 'ස්පාර්ක්' වෙත එක ආයතන, ඇස, කන, නාසය, දිව, ශරීරය මන ඒවා 'ස්පාර්ක්' වෙතව. ඒක තමයි චිත්තාරෝපණය, චිත්ත නියාමය.

උපාසක: ස්වාමීනි ඇත්තටම අපි මේක දෙයක් කියලා ගත්තොත් මේක පොතක්, මේක පැන්සලක්, ගෙයක් දොරක් කියලා ගත්තොත් එතනම සිත හැදෙනව නේ අපට. අපිට බාහිර දෙයක් නැත්නම්, අපිට අභ්‍යන්තර දේකුත් නැත්නම්, අපිට දැකින්න දේකුත් නෑනේ.

ආර්යයන් වහන්සේ: මෙතන බාහිර දෙයක් නැත්නම් අභ්‍යන්තර දෙයක් නෑ කියන එක නෙමෙයි, මෙතන දෙයක් වගේ දැනෙනව නම් තමයි බාහිර අභ්‍යන්තර දෙකක් වෙන්නේ. දැනෙන්නේ කොහෙද කියලා බැලුවොත් බාහිර කියලා ගැනෙන්නේ, දෙයක් කියලා දැනෙන එකයි. දැනෙනව නම් චිතරයි අප්පඤ්ඤා භනිද්ධා තියෙන්නේ දැනෙන එකමයි. මේක හොඳට අහ ගන්න. දෙයක් කියලා දැනෙනව නම් ඒක ගැනෙන්නේම බාහිරෙයි කියලා, එතනයි මෙතනයි දෙයක් කොහේද? ඇඟ ඇතුළේ නෙවෙයිනේ තියෙන්නේ, ගන්නේම බාහිරත්මයි, මේක සිස්ටම් එකෙන්ම එනවා. බාහිරක් ආවොත් අභ්‍යන්තරේකුත් එනවා. දෙයක් කියලා දැනෙන්නේ නැත්නම් අප්පඤ්ඤා භනිද්ධා අන්ත දෙකකුත් නෑ. සිත කියලා දෙයක් නෑ, ඔය සිද්ධියටයි සිත කියන්නේ.

උපාසක: ස්වාමීනි, සිත, අරමුණ, විඤ්ඤාණය කියන්නේ ඔය කියන සිද්ධියට ම නේද?

ආර්යයන් වහන්සේ: ජේනව නම්, දෙයක් කියලා ගත්තොත් ඔය ඔක්කොම වෙලා තියෙන්නේ අරමුණ, ධීර්තිය ඇත්ත වෙනකොට, ශබ්ද වර්ණ වලින් හැදුණ ඒවා ඇත්ත වෙනව කියන්නේ ඔක්කොම සිද්ධි වෙලාමයි. ‘අචුත්තානම් සම්භූතා-චුත්තානම් හවිස්සති’ පෙර නොතිබීම හටගෙන, මේ මොහොතේමයි ඇතිවෙන්නේ නැතිවෙන්නේ එතන එතනම. මේ සත්‍ය දකින කොට ‘ඉතුරු නැතුවම නිරුද්ධි වෙනවා’ මේකට කාලයක් පනවන්න බෑ, ආයතන කෘතය කියන්නේ මේ සියල්ලම.

උපාසක: ස්වාමීනි, එක මොහොතක වර්තමාන මොහොතේ වෙන දෙයක් ඔබ වහන්සේ කියන්නේ. අඹ ගහේ එක කොළයක නාරටි විනාසය දැක්කොත්, ගහේ කොළ 5000ම දැක්කා වෙනවා කියලා. ‘චිත්තේන නීයති ලෝකෝ’ ඔබ වහන්සේ නිතරම දේශනා කරන්නේ. එතකොට අපි නිතරම ජීවත් වෙන්නේ ‘සිතුවිලි ලෝකයක’. සිතේ තියෙන දේවල් ඇත්ත කරගෙන අපි ජීවත් වෙන්නේ සිතීන් හදා ගත්ත ලෝකෙක නේද? දෙයක් නැති දෙයක් දකිනවා වගේ ජේන්නේ, අම්මෙක් නැති අම්මෙක් දකිනවා නේද? ගහක් නැති ගහක් දකිනවා. පොළොවක් නැති පොළොවක් දකිනවා. සිතුවිලි ලෝකයක අපි ජීවත් වෙන්නේ.

ආර්යයන් වහන්සේ: ඒකත් සිතුවිල්ලක් විතරයි. ඔබතුමා මේ නිවන් මග දකින්න ඕන. කොතනින් ද මේ සසර ඕසයෙන් මිදෙන්න කියලා. ඔබතුමා මේ ධර්මය හඳුන ගන්න ඕන. මේ සසර ඕසයෙන් මිදෙන හැටි.

උපාසක: ඔව් ස්වාමීනි මටත් ඕන මේ සසර ගමන නිමා කර ගන්න. සසර කියල දේකුත් නෑ. ඇත්තටම ඔබ වහන්සේගේ ධර්මය විනිවිද යනවා වගේ මට පේනවා ස්වාමීනි. ඔබ වහන්සේ මිස වෙන සරණක් නෑ වගේ. ඔබ වහන්සේගේ දේශනා ඇහුවට පස්සේ විදුර්ශනා පැත්තට යන්න අවබෝධ වෙනවා, මෙන්න මේක තමයි ඉස්සරහට යායුතු ගමන් මාර්ගය කියලා ඔබ වහන්සේගේ දේශනා වලින් සක්සුදක් සේ පැහැදිලි වුණා. ඔබ වහන්සේගේ දේශනා 2000ක් විතර දේශනා කරල තියෙනවා. ඕකෙන් 1/4ක් විතර මම අහලා තියෙනවා. යුටියුබ්, සුම් සාකච්ඡා අසා තියෙනවා. මට ඔබ වහන්සේ දේශනා කරන දේ සක්සුදක් සේ පැහැදිලි කරගන්නයි මට ඕන ආර්යයන් වහන්සේ.

ආර්යන් වහන්ස: ඔහ්න විභෙහමි අහගන්න. ඔබතුමාට මෙන්න මේ උපදේසය අපට දෙන්න තියෙනවා. ඔබතුමා ප්‍රායෝගික වෙන්න ඕන. මාර්ගය උපදිනවා කියන්නේ දැනුම නෙවෙයි. **ප්‍රායෝගික වෙනව කියන්නේ තමන් එදිනෙදා ඒ ස්වභාවය බවට පත්වෙනවා.** චිතකොට 'සත්‍ය ඤාණය' කියන්නේ 'සුතමය ඤාණය' කලාණ මිත්‍රයාගේ පණිවුඩය. ඔබතුමා අසා දැනගන්න ඕන මොකක්ද? මේ වෙන්නෙ කියලා. හැඩැයි ඒක දැනුමක් විතරයි. දැනුමෙන් තමාගේ කෙලෙස් නැතිවෙලා ඉවර වෙන්නේ නෑ. දැනුම කියන්නේ තවත් සංඛාරයක් විතරයි. අපිට **මාර්ගය අවදිවෙනවා කියන්නේ, මාර්ගයට පිළිපන්නයි කියන්නේ අන්‍යන්තර කෙලෙස් සංසිඳෙන බවට සිහියක් තියෙන්න ඕන. ඒ සිහියට අසුවෙන්න ඕන තමන්ගේ කෙලෙස් සංසිඳෙනවා කියලා.** ඒ 'ආසවධ්‍ය ඤාණය' ඒ '**ආසවධ්‍ය ඤාණය**' නැතුව කවුරුවත් **මාර්ගයට ඇවිල්ලා නෑ.** මාර්ගයට පිළිපන්න කෙනා කියන්නේ 'දිට්ඨිඤ්ච අනුපගම්ම සීලවා දස්සනේන සම්පන්නෝ.' අන්න චිතැහින් වයා විනිවිද භාවයට යන එක, මේකෙ තියෙනවා සියුම් කෝණයක්. මෙතන තියෙන්නේ අනාත්ම ධර්මයක්, මෙතන ආත්මයක් කොහෙවත්ම නෑ, මෙතන තියෙන්නේ

'සිස්ටම්' එකක්, 'ප්‍රොසෙස්' එකක්. මේක කොහොමද 'ක්‍රියේට් වෙන්නේ' කොහොමද? මේ ආත්මය හැදෙන්නේ කියන අවබෝධය තමයි මේකේ තියෙන්නේ 'දර්ශන ඤාණය.'

මැජික් කරන හැටි දැක්කොත්, මැජික්වල මැජික් නැති වෙනවනේ. ආත්මය හැදෙන හැටි දැක්කොත් එයාට, ආත්මය එතනමයි නැතිවෙන්නේ, හැඳැයි ඒක දැකින්න ලේසි නෑ. සිත කියල දෙයක්වත් හම්බ වෙන්නේ නෑ. සිතක් තියෙනවා නම් එතන ආත්මෙකුත් තියෙනවා. සිත කියලා දෙයක් කොහොමද හම්බවෙන්නේ? කොහොමද නැතිවෙන්නේ කියලා දකින විටයි, ආත්මයක් හම්බු නොවෙන තැනට කටයුතු සිද්ධ වෙන්නේ. මේකෙ මේ සම්පූර්ණම සිද්ධිය සංඛාරා, සකස් වෙන වේගයක්. වේගය මත සකස් වෙන එකක් මේ තියෙන්නේ, ලේසි නෑ ග්‍රහණය කරගන්න, මේ මොකක්ද? කියන එක. හැඳැයි ඔය ශබ්ද, වර්ණ, ගන්ධ, රස, පහස ඒ මොහොතේම 'ස්පාර්ක්' වෙන වේගයක්, එකට එනකොට ඒක දෙයක් වගේ දැනෙන එකක්. පුංචි දරුවට ඇහැට වර්ණය දිලා, කනට ශබ්දය දෙනකොට, ඇසින් කනින් ශබ්දයෙන් වර්ණයෙන් ඒක දෙයක් වගේ දැනෙන ගතිය වන්නේ, අතින් ආයතනත් ඒ මොහොතේම 'ස්පාර්ක්' වෙනව ඒවත් එක්කම. අන්න ඒක දෙයක් වගේ දැනෙන ගතියකයි 'ඉත්තභාවය' 'ඉතිරූපං' උණොත් තමයි 'සමුදය' තියෙන්නේ. **ඔය බිත්තිය දකින එක නොවෙයි තියෙන්නේ, බිත්තිය දෙයක් වගේ දැනෙන එක. 'ජානතෝ අභම් භික්ඛවේ පස්සතෝ' 'ආසඝවානම් ඛෙයඝම් වදාම්' 'නෝ අජානතෝ-නෝ ආපස්සතෝ' දැන ගත්තට වැඩක් නෑ, මේක අභ්‍යන්තරයෙන්ම එයාටම දැනෙන්න ඕන. දැනගත්ත දේ දැනෙන්න ඕන. බිත්තිය දෙයක් වගේ දැනෙන එක දියවෙලා යනවා. **ශබ්ද වර්ණ හරියට අවබෝධයට-නුවණට එනකොට මේකෙ කම්පනය නැතිවෙනවා. 'අඛොප්පා වේනෝ විමුක්තිය' කරා යන්නේ.** හැඳැයි දෙයක් වගේ දැනෙනවා කියන්නේ, කම්පනය වනවා කියන්නේත් එකම දේ. දැන් මේක දියවෙනවා. ඒ තමයි 'ආසවක්ඛයා ඤාණය' මෙයාට බිත්තියත් එක්ක කම්පනය නැති වෙනවා. අපි උපමාවට ගත්තේ බිත්තිය. මේත් එයාට බිත්තියත් එක්ක අනිත් අරමුණු, අම්මා, තාත්තා, ගෙවල් දොරවල් ඒ සියල්ලගේම තියෙන කම්පනය නැති වෙනවා.**

දෙයක් වගේ දැනෙන ගතිය නැතිවෙනවා, ටී.වී. එකේ දැක්කාට ටීවී එකේ දෙයක් නෑ. කණ්ණාඩියේ දැක්කාට කණ්ණාඩියේ දෙයක් නෑ, ගොටෝ එකේ දෙයක් නෑ, වියාට හැමදාම ඇසට ආවේ වර්ණ ලෝකයක් විතරයි. **වියාට ඇත්ත ලෝකේ දැක්කත් ඇහැට හැමදාම වියාට එන්නේ වර්ණයක් විතරයි.** වියාට කවදාවත් දෙයක් හම්බ වෙලා නෑ. මේ දෙයක් වගේ දැනෙන ගතිය දියවී ගෙන යන එකයි 'ආසවඛ්‍යා ඤාණය' කියන්නේ, ඒක සිතියටයි අසුවෙන්න ඕන, අභ්‍යන්තරයට දැනෙන්න ඕන. 'ජානතෝ අහම් භික්ඛවේ පස්සතෝ' 'ආසනාහම් බෙය්‍යම් වදාම්' කිව්වේ. 'නෝ අජානතෝ-නෝ ආචස්සතෝ කිව්වේ. මේක දැනෙන්නේ නැත්නම් මේක වෙන්නේ නෑ කියන එක. 'ආසනවාහම් බෙය්‍යම් වදාම්' කියන එකයි වැදගත් වෙන්නේ, එහෙම නැත්නම් තමන් හිටපු තැනමයි, එහෙනම් දුකටයි වැටෙන්නේ, දැනුම විතරයි තියෙන්නේ 'පෝටිල භික්ඛුච' වගේ. බුදුන් වහන්සේ ඒක අගේ කළේ නෑ. 'ආසනවාහම් බෙය්‍යම් වදාම්' කියන තැනට එන්නේ නැතුව, මාර්ගයට කවුරුත් පිළිපන්න වෙලා නෑ. මේ ටීක කියන්න බෑ ඔය පැත්තට හැරලා මාර්ගයට පිළිපන්න වුණා. කෙනෙකුට විතරයි මේකේ අත්දැකීම් තියෙන්නේ. මේකේ විශාල පරාසයක් තියෙනවා පැහැදිලි කරන්න. **විදර්ශනාව කිව්වේ 'දර්ශනයට' නෙවෙයි, දර්ශනයට එහා ගිය විශාල විදර්ශනයක් මතුවෙනවා. අන්න ඒක තුළයි මුළු මාර්ගයම තියෙන්නේ. 'ආසවඛ්‍යා ඤාණය' තුළ.** ඒ 'ආසවඛ්‍යා ඤාණයට' තමන්ගේම අභ්‍යන්තරේ තියෙන කෙලෙස් ස්වභාවය තමන් ඉස්සෙල්ලම අඳුන ගන්න ඕන, සිතියට අසුවෙන්න ඕන. සිතියට හසුවෙනවා කියන්නේ 'යෝතිසෝ මනසිකාරය.' 'යෝතිසෝ මනසිකාරයයි' 'යථාතුත ඤාණයයි' කියන්නේ තමන්ගේ අභ්‍යන්තරයේ කෙලෙස් ස්වභාවය අසුවෙනවා, මේකයි 'සම්මා ඤාණ' කිව්වේ. මේක සතිය නෙවෙයි.

සති නිමිත්තක් වඩන එකට සිතියක් තියෙනවා, **සම්මා සතිය කියන්නේ 'දර්ශනය' තුළින් මතුවෙන, දෙයක් නැති බව දැනෙන සිතිය.** 'සම්මා ඤාණ' කියන්නේ අන්න ඒ දෙයක් නැති බව දැනෙන සිතිය. ඒ සිතියටයි 'සම්මා ඤාණ' කියන්නේ. ඒ 'සම්මා ඤාණ' නැතුව 'සම්මා විමුක්තිය' කාටවත් නෑ. මේක ප්‍රායෝගිකව අභ්‍යන්තරයෙන් මතුවෙන එකක්. 'ආසවඛ්‍යා ඤාණය' තියෙන කෙනාටයි තමන්ගේ අභ්‍යන්තරේ කෙලෙස් දියවෙන බව දැනෙන්නේ, අන්න වියාටයි කෙලෙස් සංසිදෙන

බව දැනෙන්නේ. ඒ දියවෙන කෙලෙස් ටික ටික 'ක්ෂය ධම්ම- වය ධම්ම' හිබිබිදුන්හි විරාගන්ති හිරෝධන්ති පටිහිස්සග්ගානුපස්සි' කියන මග යනවා. ඒ හිබිබිදුව විරාගය හිරෝධය, එන අරමුණු වලයි ඕක වෙන්නේ. ඒ කියන්නේ **අරමුණ, හිබිබිදුවට යනවා විරාගයට යනවා. ඔය ඔක්කොම කිව්වොත් එක මොහොතේම බිත්තිය කියලා දෙයක් ජේනකොටම, බිත්තිය කියලා දෙයක් නැති වෙනවා. බිත්තිය කියල දෙයක් නැති වෙනව කියන්නේ 'සංඛිතේ හිබිබිදාය' අවබෝධය තුළින් මිදීමකට ලක්වෙනවා.** ඒ අවබෝධය තුළ මිදෙන එක තමා'සංඛිතේ හිබිබිදාය' කියන්නේ. එතකොට මෙතන නිවන් මග කියන්නේ **අවබෝධයෙන් මිදීමක්. ඒක නුවණින් දකින්න ඕන.** එතකොට අරමුණුවල 'සත්‍ය ඤාණයෙන්' 'කත්‍ය ඤාණයට' එතකොට, 'කත්‍ය ඤාණය' කියන්නේ **නිරායාසයෙන්ම මේ මිදීම අත්දකිනවා,** හිතලා කරනවා නොවෙයි, තමන්ට දැනෙන්න ගන්නවා සිතියට. තමන්ට ධර්මය දැනෙන්න ගත්තට පස්සේ, තමන්ගේම අභ්‍යන්තරේට, සිතියට අසුවෙනවා කිසිම දේකට කම්පනය වෙන්නැති ස්වභාවයක් කරා ටික ටික දියවෙවි යන බව. එතකොට වෙන්නේ අර ගති නිමිති, කම්ම නිමිති කියන ලෝක සංඥා දරුවා, ගෙවල් දොරටුවල්, බිත්තිය ඇඳුන් කියන ඒවට හිබුණු බලය නැති වෙනවා. ලෝක සංඥා බිඳ වැටෙන කොට ගති නිමිති, කම්ම නිමිතිවල සංඥා නිමිති පහළ වෙන්නේ නෑ. අනිමිත්ත වෙනවා.

අනිමිත්ත වෙනවා කියන්නේ, **මේ මොහොතේ හුස්ම ටික යනව නම්, නිමිත්තත් නැති වෙනවා උපදින්න. 'නිමිත්ත' සකස් නොවෙනවා කියන්නේ නැවත උපදින්නෑ. අනාගාමී.** එහෙනම් 'දිට්ඨිඤ්ච අනුපග මිම සීලවා දස්සනේන සම්පන්නෝ' 'කාමේසු විනෙය්‍ය ගේධං- නභිජාතූ ගබ්බසෙය්‍යං පුනරේතීති' කියන්නේ, ගර්භයක උපදින්නේ නෑ. ඒ කියන්නේ 'ඉද්ධිවාසයක' තමයි සකස් වුණත් සකස් වෙන්නේ, ඒ යන්තම් හරි දෙයක් වගේ දැනෙනව නම් විතරයි. දෙයක් වගේ යන්තම්වත් දැනෙන්නටත් නැත්නම් 'අරහත්වයට' පත්වෙනවා. ඕකයි නිවන් මග, ඔය නිවන් මගයි යා යුත්තේ. ඔය සේරම, දැනුමක්වත් මොනවක්වත් වැඩක් නෑ, අවසානෙදි පාරුවත් බිමින් තිබ්බ වගේ ඒ දැනුමයි ඔක්කොම බිමින් දාලා අන්න තමන් පාරුවෙන් චිතෙර වෙන ගමන යන්න. නිවන කියලා දේකුත් නෑ. මේ සිද්ධියටයි නිවන කියන්නේ. දෙයක් වගේ දැනෙන එක

ගින්නක්. ඒ ගින්න නිවෙන එකයි නිවන. පැහැදිලිද? අරමුණේ සත්‍ය දැකලා මිඳෙන එක, මේ ස්කන්ධයේ උදය වැය දකිනවා කියන්නේ. 'උපාදාන ස්කන්ධයෙන්' මිඳෙන සීලය කියන්නේ 'ආර්යකාන්ත සීලය' කියන්නේ ඔන්න ඕකටයි. ඔතනයි නිවන් මග. ඔය ටික ඇති නිවන් දකින්න, අවබෝධය තියෙන්න ඕන. අවබෝධය තුළ ප්‍රායෝගික වෙන්න ඕන. 'සුතමය ඤාණය' ඇතිකර ගන්න ඕන, අභ්‍යන්තර සිහිය හදා ගන්න තමන් දක්ෂ වෙන්න ඕන. 'හදසු පාරු නැහැ මහණෙනි, පාරුව තමා විසින් හදා ගත යුතුයි' අනුන්ගේ පාරුවල නගින්නත් බෑ. තමන් විසින් පාරුව හදා ගන්නවා කියන්නේ, තමන් දක්ෂ වෙන්න ඕන අරමුණ එනකොට, ඒ අරමුණ තුළ තමන්ට සිහියක් අවදිවෙලා තියෙන්න ඕන, ඒක සිහිය තමයි මේක දෙන්නේ.

මේක හිත හිතා කරන්න බෑ, තමන්ට වෙන දේට සිහියක් තියෙනවා විතරයි. වෙන කරන්න දෙයක් නෑ. මේකෙ මේ තියෙන්නේ තමන්ට ධර්මය මෙහෙහි වෙන එක විතරයි. සද්ධර්මය ශ්‍රවණය විතරයි, ඒක තුළ නුවණින් විමසීමක් සිද්ධ වෙනවා. 'යෝනිසෝමනසිකාරය' යථාතූත ඤාණයෙන්. ඒකෙන් එහාට දෙයක් තමන්ට කරන්න හම්බ වෙන්නෙ නෑ. ඔය කිව්වට අරමුණ එනවා බලනවා කියලා, එහෙම දෙයක් වෙන්නෙත් නෑ. මේ සිද්ධ වෙන්නේ අරමුණ එනකොටම මේ ධර්ම ජේතන පටන් ගන්නවා, මතු වෙන්න ගන්නවා, එහෙම දෙයක් නැති බව. මතු වෙනවා කියන්නේ, එයාට ඒක බලගැන්වෙන්නේ නෑ කියන එක. සාමාන්‍යයෙන් මෙහෙම දෙයක් එයා යෝගාවචරයෙක් මුලින් මෙහෙම ගත්තට, එතකොට යෝගාවචරයාට මේ අරමුණු වලට කිසි කම්පනයක් වෙන්නෙ නෑ. ඒ හිසා අරමුණු වල මනසිකාරයක් එන්නේ නෑ 'සචිතක්කං-සචීචාරං' කියන ස්වභාවයෙන් මිඳෙනවා, 'අචිතක්කං-අචීචාර' කියන ස්වභාවයට වැටෙනවා, එයාට කිසිම දෙයක් ඉතුරු වෙන්නේ නෑ. එතකොට ඒයාට අභ්‍යන්තර සිහියක් විතරයි, එයා දන්නව කිසිම කම්පනයක් කිසිම දේක නෑ, 'උපේක්ෂාවක්' තමයි එන්නේ. ඒ 'සංඛාර උපේක්ෂා ඤාණය' අන්න එතන මේ දකින එක 'උදයව්‍යය ඤාණය' තියෙනවා, මේක ඇතිවන හැටි නැතිවන හැටි දකිනවා, මේකේ දෙයක් නැති බව දකිනවා 'හයඤාණය' එතන එනවා. එයාට ආත්මයක් නැතිවෙන තැන, 'මුඤ්චීතූකමසතා ඤාණය' මිඳෙන්න ඕන කියල සිහියට හසුවෙනවා, මිඳෙන්න සිහියක් සකස් වෙනවා. එයාට

වෙන අදහසක් නෑ. එතකොට එනවා 'ආදීනානු පස්සනා ඤාණය' මේවා හැම එකක්ම සකස් වන ආකාරය දකින කොට, එයා එහි ආදීනවය දකිනවා. ආදීනවය දකිනවා කියන්නේ එතන තමයි 'පටිසංඛාර ඥානය' මේ මාර්ගය ගැන සැකසංකා නැතිව මේ ඒකායන මග නිබ්බිදාව, විරාගය එතකොට අරමුණුවල ස්වභාවය දකින කොට මාර්ගය වැරදිද? නැද්ද? අවස්ථා ටිකක් එනවා, අන්න ඒ ටිකත් ධර්මයෙන්ම දකින්න ඕන. කලාණ මිත්‍රයාගේ පණිවුඩය නිසාම එය පිරිසිදු විය යුතුයි."

එතකොට තමයි විශාට මෙන්න මේ "උපේක්ඛා ස්වභාවය" මතුවන්නේ. මෙන්න මේ අරමුණුවල එනවා කිසිම හරයක් නැති ස්වභාවයක් මතුවෙනව. ඒ ස්වභාවය දියුණුවක් කියලා දකින්න ඕන. ගොඩක් අයට ඔතන පැටලෙනවා. ගොඩක් වෙලාවට **අරමුණුවල හරයක් නැති ස්වභාවයක් එනවා, එතකොට හිතනවා මාර්ගය වැරදියි කියලා. හැබැයි ඒක තමයි "සංඛාර උපේක්ඛා 'ඤාණය' කරා එන්න හේතුවෙන්නේ. "** **සංඛාර උපේක්ඛාව** කියන්නේ මෙතන දෙයක් වගේ දැනෙන ගතිය දියවීගෙන යනවා. ඒක දියවෙලා ගිය තැන ඊට පස්සේ **"උපේක්ඛාව" තමයි මතුවෙන්නේ. ඒ "උපේක්ඛාව" තමයි "සංඛාර උපේක්ඛා ඤාණය" කියන්නේ.** ඒක තමයි "නිවන" කියන්නේ. දැන් මේ මොහොතේ නිවන් දකිනවා මේක දන්න කෙනා. මේක දන්න කෙනා බිත්තිය කියලා දකින කොට, මොකක් හරි දෙයක් දකින කොට, ඒක දෙයක් වගේ දැනෙන්නෑ කියන්නේ ඒ සිත නිවන් දැකලා. යම්කිසි දේකට බැස ගත්තොත් ඒ සිත නිවන් දැකලා නෑ, එතන ආත්මයක් තියෙනවා. දෙයක් තියෙනව නම් ආත්මයක් තියෙනවා, දෙයක් නැත්නම් ආත්මයක් නෑ, එතැනින් තමයි නිවන් මග විවර වෙන්නේ. දැන් අරමුණක් දකින කොටම, කොහොමද? අරමුණ සත්‍ය වෙන්නේ කොහොමද? සිද්ධවෙන්නේ මොකක්ද කියලා හොඳ අවබෝධයක් තියෙන්න ඕන සත්‍ය ලෙසම. එතැනින් නිවන් මග විවර වෙනවා. දැන් බලන්න තියෙන්නේ ඔන්න ඔය අවසානයට දීප්‍ර කථමස්ථානයයි.

දෙයක් තියෙනව නම් ආත්මයක් තියෙනවා, දෙයක් නැත්නම් ආත්මයක් නෑ. ප්‍රායෝගිකව අත්දකින්න ඕන. ඒක කරගෙන යන්න. කියවන ඒව අඩු කර ගන්න. මේ පැහැදලි කරපු කාරණාව වගේ

“සුවසුද්දං” කියන තැනට එන්න ඕන. ඒ කියන්නේ ආයි එහෙත් මෙහෙත් දැනුමට කර කවන්න බෑ. අර අභ්‍යන්තරයට දැනෙන ස්වභාවය තුළ ඕන කතා කරන්න. එතකොට පැටලුවෙන් නෑ, පැටලුවෙනවා කියන්නේ දැනුමෙන් ඉන්නේ, ඔන්න ආර්යයන් වහන්සේගේ නිර්මල පැහැදිලි කිරීම. හොඳින් බලලා අඩුපාඩු තියෙන ඒවා හදාගෙන, ඒ “ප්‍රත්‍යක්ෂ ඤාණය” තුළ කියන දේ තමන්ටත් ප්‍රත්‍යක්ෂ වෙනව නම් තමන්ටත් “සාන්ද්‍රිධීය” වෙනව නම් තමන්ට පොඩ්ඩ පොඩ්ඩ හරි ප්‍රත්‍යක්ෂයක් එක්ක ගමනක් යන්න. ආර්යයන් වහන්සේගේ දැනුමෙන් වැඩක් නෑ, තමනුත් ඒ ගමන යන්න. ආර්යයන් වහන්සේ ඒක අඳුනගෙන නේ ඒක කියන්නේ. ආර්යයන් වහන්සේ පෙන්නනවා දිශාවක් ප්‍රත්‍යක්ෂ පැත්තක් පෙන්නනවා, ප්‍රායෝගිකව ඔබතුමාවත් එතනට දාන්න උත්සාහ ගන්නවා. නැත්නම් ඔබතුමාවත් අමාරුවේ වැටෙනවා නේ. අන්න ඒ උපදේශය පිළිගන්න. එතකොට වරදින් නෑ. තමන්ට “සාන්ද්‍රිධීය” නම්, තමන්ට ප්‍රත්‍යක්ෂ නම් ඒ අනුවනේ තමන් හදා ගන්නේ මාර්ගය. **තමන්ට දැනෙනවා නේ මේක දෙයක් වුන තැන ආත්මයක් තියෙන්නෙ කියල, ආත්මය කොහේද තියෙන්නේ කියලා බලන කොට අන්න එතනම ආත්මය දියවෙන්න පටන් ගන්නවා.**

එතකොට “ජානතෝ ඵස්සතෝ අහම් භික්ඛවේ- ආසව්‍යානම් ඛෙයම් වදාම්” මේක කිව්වේ **දන්න කෙනාටයි දකින කෙනාටයි කෙලෙස් ක්ෂය වෙන්නේ.** “නෝ අජානතෝ-නෝ ආපස්සතෝ.” ඒක ඒකාන්තයි. **ඒ තමයි “වටිනාම බුද්ධ වචනය”** මේක තියෙන්නේ “සබ්බාසව සුත්‍රයේ” පටන් ගන්න කොට “දස්සනා පහාතබ්බා” කියන තැන, එතනින් තමයි සියල්ල පටන් ගන්නේ. දර්ශනය නැතිව කිසි කෙනෙකුට නිවන් මගක් නෑ. ඒ කියන්නේ මාර්ගයට පිළිපත් කෙනා ඉන්නේ ඔන්න ඔතනයි. “ජානතෝ අහම් භික්ඛවේ ආසව්‍යානම් ඛෙයම් වදාම්” කියන්නේ දැනුමක් නොවේ. උදේ පාන්දර වැස්සක් වැස්ස වගේ. හොඳයි ඔබතුමාගේ වයස කීයද?

උපාසක: අවුරුදු 69 ආර්යයන් වහන්සේ.

ආර්යයන් වහන්සේ: එක දවසක් හරි හරියට හරි විදියට අන්න ඒක මෙහෙහි කරන්න. “මාලිධ්‍යපුත්‍ර” භික්ෂුවට අවුරුදු 120. බුදුන් වහන්සේ

කියනවා ඔබතුමා වයසට ගිහිල්ලා මේවා අසයි නම්, තරුණ අයට කෙසේ කියන්නද? කියලා. එතකොට “මාලිඛයපුත්‍ර” කියනවා, ස්වාමීනී මට දේශනා කරන්න ස්වාමීනී, මට වැටහෙනවා ස්වාමීනී. ඊට පස්සෙයි බුදුන් වහන්සේ ඔය “මාලිඛයපුත්‍ර සූත්‍රය” දේශනා කරන්නේ. **බුදුන් වහන්සේ දේශනා කරනව මෙතන දෙයක් වගේ තිබුණට, මෙතන දෙයක් නෑ කියල.**” එව්වර වයසයි. නමුත් “මාලිඛයපුත්‍ර භික්ෂුන් වහන්සේ” ඕක අවබෝධ කරගෙන තිවන් දකිනවා. බුදුන් වහන්සේ කියන්නේ **එතන දෙයක් වගේ තිබුණට එතන දෙයක් නෑ. මේ ජේනවා, මේ ඇහෙනවා, මේ දැනෙනවා. නමුත් එතන දෙයක් නෑ කියල කියනවා. “මාලිඛයපුත්‍ර භික්ෂුව” මෙය මෙතෙහි කරලා උන්වහන්සේ රහත් වෙනවා.** තේරුණා ද? ඒ කමටහන හරි ගැඹුරැයි, වටිනවා.

උපාසක: මම අවුරුදු 60 දී විශ්‍රාම ගියේ. මගේ නෝනත් මේ දේශනා අහනවා. මේ දක්වා ආ ගමන් මග බොහොම සාර්ථකයි. චිලිවෙතකල් ඉන්නේ කොයිවේලේද කියලා බලාගෙන මොකක්ද? අලුත් දෙයක් දැනගන්න පුළුවන්ද කියලා.

ආර්යයන් වහන්සේ: වරදින් නෑ, අභිචාර්යයෙන් ම නිවන් දකිනවා. මේ ඇසෙන එකත් මහා භාග්‍යයක්.

උපාසක: අපි මෙව්වර කාලයක් ගිහින් තියෙන මග පැහැදිලි නෑ, ඔබ වහන්සේගේ මගයි දර්ශනයයි හරිම නිරවුල් පැහැදිලි, ඒකේ යම්කිසි දැක්මක් තියෙනවා ස්වාමීනී. මේ ලෝකේ තියෙන දේවල් සියල්ලම හිත තුළ නේද තියෙන්නේ කියලා. පසුගිය කාලෙදී තේරුණා මම කියල කෙනෙකුත් නෑ කියල, කෙලෙස් සුකුම ස්වභාවයකට ටික ටික පත්වෙනවා කියලා, මීලාර්ක බව සුකුම ස්වභාවයට පත්වෙන බව සිහියටත් එනවා. මගේ දේපළ වගයක් කවුරුහරි කෙනෙක් ගිහි තියල තිබුණා. මට ඒවා අබමල් රේණුවක්වත් තරම්වත් ගාණක් ගත්තේ නෑ. ස්වාමීනී මට දැන් ඒවා උපේක්ෂාවෙන් චිඳ දුරා ගන්න පුළුවන්. නැවත මම ඒවා ගොඩ හඟා ගත්ත ආයින් ගිහි තිබ්බත් කමක් නෑ කියල හිතූණ. මට දැන් තරහ යන ගතිය අඩුයි, කලින් මට තරහ ගියා. දැන් ඒවා සංසිඳී ගෙන යන ගතිය තියෙනවා. මොනවද මේ කරන්නේ මම කියලා කෙනෙකුත් නැත්නම්,

බාහිර දේකුත් නැත්නම්, දෙයක් කියලා දේකුත් නැත්නම් මොනවටද අපි මේ දෙයක් හිතේ මවාගෙන මතු කරගෙන මොනවද මේ පොඩි කාලයකට කරන්නේ කියලා හිතෙනවා. ඒ සිතුවිලි එනකොට, ඒ දේවල් සුකුමවෙලා යනවා, නිකන් මතක් වෙන්නෙන් නැති ගාණයි. සිතුවිලිවල දෙයක් නෑ, වටිනාකමක් නෑ, හරයක් නෑ, සිතුවිලිවල අර්ථයක් නෑ ඒ වගේ දෙයක්. ඒ වගේ මට්ටමක් ඒ දේවල් සියල්ලම බොරු දේවල් නේ කියලා. අර හිනිබෝලේ දැකින කොට කැරකෙනවා වාගේ, කැරකෙනකොට රවුමක් තියෙනවා වගේ පේන එකටනේ අපි රැවට්ලා ඉන්නේ, මේ මායාවකට අසුවෙලා ඉන්නේ කියලා. මට හිකන් හිතෙනවා.

එහෙම මට්ටමකුත් තියෙනවා. “පුබ්බේනිවාසානුස්සති ඤාණය”, “චුතූපපාත ඤාණය” ඒ ඤාණ ගැනත්, ඒ සීමාවන් ගැනත් පොඩි අවබෝධයකුත් වැටහුණා. ඔබ වහන්සේගේ දේශනා ශ්‍රවණය කරන කොට, ඊට පස්සේ “ආසවධ්‍යයා ඤාණය” ආසුව කෙලෙස් ක්ෂය වෙන ඕලාරික ස්වභාවය, සුකුම ස්වභාවයකට පත්වෙන බව. ඒ තත්ත්වයට පත් කර ගන්න පුළුවන් නම් ස්වාමීනි. පෙර අර සිත ප්‍රභාෂ්වර මට්ටමට පත්කර ගන්න පුළුවන්කමක්. දැන් එහෙමනම් ඒ පැත්තට යනවා යනවා වාගේ පටිසෝතගාමී දේකුත්, මට එහෙම දැනෙනවා.

ආර්යයන් වහන්සේ: ඔබතුමා ඔය කියන සේරම දේ සිද්ධ වෙනවා. මෙතන දෙයක් නැති බව ධර්මය තුළ පෙන්නපු අර කාරණා, කතා කරපු විදියට ඔබතුමාට **අරමුණේ දෙයක් නැතිවෙන කොට ඔය කියන ඔක්කොම සිද්ධ වෙනවා. ඝන සංඤා සුකුම වෙත ස්වභාවය, පටිසෝතයට, ඒ ස්වභාවයට පත්වෙන එක, ඔය ඔක්කෝම තියෙන්නේ එකටයි. එක අරමුණේ තියෙන්නේ, ඔය කතාව ඔක්කොම තියෙන්නේ. මේ, අරමුණේ සත්‍ය දැකින තැන සියල්ල සිද්ධ වෙනවා. මේ එක අරමුණයි තියෙන්නේ හැම මොහොතේ ම, මේ ස්කන්ධය කියන්නේ, මේ අරමුණේ සත්‍ය දැකින එකනේ. එතනින් තමයි මුළු ධර්මයම විවර වෙන්නේ.**

උපාසක: ආර්යයන් වහන්සේ, ආර්යය කමටහන් දේශනා, තවත් දේශනා තිබුණානේ එක එක විදියට දැලා. ලොකු පරාසයක් තුළින්, මට දැන් පොඩි කොටසක් අනන්ත පුළුවන් නම් හොඳයි වගේ කියලා

හිතෙනවා. දැන් අර අහන්නේ, අනුපිළිවෙලට වාගේ අහන්න පුළුවන් වඩාත් හොඳ දේශනා.

ආර්යයන් වහන්සේ: ඔබතුමා 'සුඕ' දේශනා ඇනුවද?

උපාසක: ඒවා තමයි අහන්නේ. ඒවා මම ඔක්කොම අහනවා.

ආර්යයන් වහන්සේ: ඒවා අහන කොට ලොකු අවබෝධයක් එනවා. ආර්යය කමටහන් දේශනායි, නිවන් මග ප්‍රායෝගික අත්දැකීම් කියන දේශනා මාලාව ඔබතුමාට ගැළපෙනවා. දැන් ඔබතුමා අහන්න ඕනේ ප්‍රායෝගික වෙන ඒවා, ඔබතුමා දැනුම පස්සේ යනවා. ඒවා පළක් නෑ. ඔබතුමා දන්නවානේ ආයතන හැඳුන හැටි වේගෙටයි සකස් වෙන්නේ කියලා, ඔබතුමාට ඕනේ ප්‍රායෝගික වෙන ඒවා. ආර්යය කමටහන් දේශනායි, නිවන් මග ප්‍රායෝගික අත්දැකීම් කියන දේශනා 'බුද්ධෝත්පාද සිංහල නාලිකාවේ එකේ live යනවා දවස ගානේ යන ඒවා, ඒකේ එක එක්කෙනාට පැහැදිලි කරනවා. ඒක අල්ල ගන්න ලේසියි. ආර්ය කමටහන්වල ඔබතුමාට ප්‍රායෝගික වෙන්න ඕන ටික තියෙනවා. අහින් එක නිවන් මග ප්‍රායෝගික අත්දැකීම් දැන් අලුතින්ම යනවානේ 'නිවන ඔබ ප්‍රභවය' මේ අත් දැකින්නේ නිවන නොවේද? මේ හැම එකකම අර ප්‍රභවය ගෙනේ දෙනවා නිවන් දකින හැටි. දේශනා කියන්නේ දැනුමට, දර්ශනයට ඕන කරන දේශනා ගොඩක් තියෙනවා ඕකේ. දර්ශනය තමයි ගොඩක් පිරිසිදු කරලා දෙනවා. දර්ශනය තමයි මිනිස්සුන්ට හැක්කේ. දෘෂ්ටි ගැලවෙන්න තමයි නිගණ්ඨ භාවනා එක එක විදියට දාලා තියෙනවා දේශනා. ඇත්තටම මාර්ගය පිළිපන්න දේශනා තමයි ගොඩක් වැදගත් වෙන්නේ. **ධර්මය දැනුම ආවට පස්සේ, 'සුඕ'ය ඔබගේ පසුව වැදගත් වෙන්නේ 'ආර්යය කමටහන් දේශනා', 'නිවන් මග ප්‍රායෝගික අත්දැකීම්' කියන දේශනා. එදිනෙදා කටයුතු කරන කොට, ඒ දකින ආකාරය, මිඳුන ආකාරය, නිවන් මග ප්‍රායෝගික අත්දැකීම් ගොඩක් වැදගත්.**

ඉස්සෙල්ලා එතනින් අහලා, එකින් එක ප්‍රායෝගික වෙන්න. අහින් අයටත් ප්‍රායෝගික වෙන්න තමයි එතන උපදෙස් දෙන්නේ, **දර්ශනයට නම් මුල ඉඳන්ම හොඳයි. "සිත කියලා දෙයක් නෑ", "සතිය තමයි අපේ"**

ගෙදර" එනන ඉඳලාම හොඳයි, "ලොවම දෙදරයි", "නිවැරදි නිවන් මග හමුවිය" "ඔක්කෝම වැදගත් නිවන" පිරිසිදු කර ගන්න, දර්ශනය හඳුනා ගන්න. නමුත් මෙතනදී වැදගත් වෙන්නේ ආර්යය කමටහන් ටික, නිවන් මග ප්‍රායෝගික අත්දැකීම් මේ ටික වැදගත්. හොඳමයි එහෙනම්. ඔබතුමා කොයි පළාතෙද? මොනවද? කල් රැකියාව.

උපාසක: මම ස්වාමීන් වහන්ස නිට්ටඹුවෙ පස්යාල. අවුරුදු 25ක් විතර P.H.I. කෙනෙක් විදියට සිටියේ, ඊට පස්සේ මම සෞඛ්‍ය අධ්‍යාපන නිලධාරීවරයෙක් හැටියට අවුරුදු 15ක් විතර සේවය කළා. අවුරුදු 20ක් විතර උසස් අධ්‍යාපන නිලධාරීවරයෙක් විදියට සේවය කරලා අවුරුදු 60දී විශ්‍රාම ගියා. ඔබ වහන්සේ මම දකින විදියට සිංහරාජයෙක්මයි, ඔබ වහන්සේ විරාත් කාලයක් අපේ ආයුෂත් අරන් ජීවත් වෙන්න ඕන. මේ රටට ලෝකෙට සේවය කරන්න තව තවත් ශක්තිය ධෛර්යය උදාවේවා. කියා පාර්ථනා කරනවා, නිදක් නිරෝගී සුවපත් භාවය ලැබේවා! තෙරුවන් සරණයි ආර්යයන් වහන්සේ.

ආර්යයන් වහන්සේ: එහෙනම් පැහැදිලි කර දුන් විදියට කටයුතු කරන්න. තෙරුවන් සරණයි!

මේ අසන මොහොතේම ඔබ නිවන් දකිනවා

දේශනය 3

නිවන් මග ප්‍රායෝගික අත්දැකීම්

ආර්යයන් වහන්සේ: භාවනා කරනව කියන්නේ දැන් සමටය වඩනවා කියමු. අත් දෙක තියාගෙන අපි සමටය වඩන කොට සිතුවිලි එන්නේ අපට ඕන හින්දා නෙමෙයි. **සිතිවිලි වලින් මිදිලා ඉන්න එකතේ සමටය වඩනවා කියන්නේ.** සති හිමිත්ත වඩනවා කියන්නේ. එතකොට මේ සිතුවිලි කාගෙදා? මගේද? මේ සිතුවිලි මට ඕන් නැත්නම් ඇයි එන්නේ. එතකොට සිතුවිලිවලට හිමිකාරයෙක් නෑ. සිතුවිලි මගේ නෙවෙයි. සිතියට අසුවෙනවා සිතුවිලි. හොඳට තේරෙනවා සති හිමිත්ත වඩන කොට තොල අග්‍රයට හුස්ම ඒකාග්‍ර කරගෙන ඉන්න කොට සිතුවිලි එනවනේ. සිතුවිලි අනවශ්‍යයිනේ. ඒ එන සිතුවිලි අයිත් කර ගන්නවනේ. සිතුවිලි ඇයි එන්නේ මගේ නොවේ නම්. සිතුවිලි ඇයි මේ මොහොතෙන් එන්නේ **සිතුවිලි මමද නෑනේ, මම කියන්නේ සිතියට.** හොඳටම තේරෙනවා එතකොට ඒ මොහොතේ සිතුවිලිත් ආත්මයක් ද? නෑනේ. **එතකොට මෙන නැස, කන, නාසය, දිව, කය, මන කියන එකම ආයතනයක්වත් දෙයක් නැත්නම් ආත්මෙකුත් නෑ නේ.** කෙනෙක් පුද්ගලයෙක් නෑනේ. 'සෙන්සස්' එක වැඩ කරනවා විතරයිනේ. එතකොට මන ආයතනයක් 'සෙන්සර්' එකක් විදියට වැඩ කරනවා විතරයි. මන ආයතනයෙන් සිතුවිලි ඇතිවෙනවා නැති වෙනවා. ඒකට හිමිකාරයෙක් නෑ. සිතුවිලි මගෙදා? නෑ. මම කොහෙද? මම කියන්නේ සිතුවිලි ද? නැහැ. **එතකොට මේ පේන්නේ මම ද? පේන නැත දෙයක් නැත්නම් කොහෙද? කෙනෙක් ඉන්නේ. එතන එතකොට දෙයක් වගේ දැනෙන ගතිය නේද? ආත්මය කියන්නේ.** සිතුවිලි වලත් දෙයක්, මම නෑනේ. එතන පේන්නේ මම ද? එතනත් මම නෑ. ආයතන වචනයක් කිව්වත් ඒ වචනෙත් දෙයක්ද? දෙයක් නෑ. එතනත් කෙනෙක් ඉන්නවද? නෑ. ඒ වචනේ දෙයක් නෙමේ නම් කෙනෙකුත් නෑ.

දෙයක් තිබ්බොත් ඒක ඇහෙන මම ඉන්නව. දෙයක් තිබ්බොත් ඒක තියෙන මම ඉන්නව. ක්‍රියාව, ක්‍රියා කරන මම ඉන්නව. ඒ ක්‍රියාව දෙයක් නෙවෙයි නම් හැමතැනම මම නැහැ. වචනෙන් දෙයක් නොවේ නම් වචනෙන් මම නැහැ. ක්‍රියාව දෙයක් නොවේ නම් ක්‍රියාව තුළත් මම නැහැ. හැබැයි දෙයක් කරගත් නැතුව ක්‍රියා කරන්න පුළුවන්, මේ කතාව තුළ - චළුවළ කපනවා, වැඩ කරනවා කෙනෙක් කරනවා නෙවෙයි. හැම තැනම **දෙයක් වෙන් නැත්නම් සබ්බ සංඛාර සමථයක් තියෙනවා.** හැබැයි කම්පනය වෙනව නම් චිතන දෙයක් තියෙනවා කියන්නේ මමත් ඉන්නවා. ආත්මයක් තියෙනවා. **ආත්මයක් තියෙනවා කියන්නේ දුකක් තියෙනවා.** පැහැදිලියිනේ. දෙයක් තියෙනවා කියන්නේ ආත්මයක් තියෙනවා, ආත්මයක් තියෙනවා කියන්නේ, දුකක් තියෙනවා. මේකේ ගැඹුරුම තැන තමයි මනෝ සංඛාර. **මේ හිතෙන්ම මට කියලා ගත්තොත් මට මෙහෙම හිතූණා.** ඔතන දෙයක් කියලා ගත්ත ගමන් ම මමත් ඉන්නවා. මේකේ ඉතාම ගැඹුරැයි **ලේයර්ස් ටික.** 'ලේයර්ස්' ටික ගැඹුරැයි කියන්නේ එතන **දෙයක් කියල දැනෙනව කියන 'ස්වභාවය' මොකක්ද කියලා.** එතන ගැඹුරු ස්වභාවයක් තියෙනවා. ගැඹුරින් ගැඹුරට යන්න.

සාමාන්‍ය පෘථග්ජන කෙනාට හිතෙන්නේ මේ ඔක්කොම දෙයක් කියලා. මේ ජේන්තේ මට, කන්නේ මම, වැඩ කරන්නේ මම, මේ ජේන දේ තියෙනවා, මමත් ඉන්නවා. ඒක හිසා මට දුක වනවා. වයා හිසා මට දුක වනවා. මේක පෘථග්ජන ස්වභාවය. එතකොට **එතනින් මිදෙන කොට අන්න එනව සෘතමය ඤාණය.** සෘතවත් ශ්‍රාවකයා එය දැන ගන්නවා මෙතන දෙයක් නෑ කියලා. දෙයක් නැත්නම් මමත් නෑ. සිතුවිලිවලත් දෙයක් නෑ. සිතුවිලිවලත් එතකොට දෙයක් නැත්නම් සිතුවිලිවලත් ප්‍රශ්නයක් නැත්නම්, ජේන තැනක් දෙයක් නැත්නම්, ඇහෙන තැනක් දෙයක් නැත්නම් කම්පනයක් නැත්නම් අන්න සැහැල්ලුවෙන් ඉන්නව නම් මිදිලා, කිසි දේකට ගිහි ගන්නේ නැත්නම් හැබැයි එතන ආත්මයක් නෑ. එතන ගින්නකුත් නෑ. දෙයක් තියෙනවා නම් ආත්මයක් තියෙනවා. ගින්න තියෙනවා. දෙයක් කියලා දැනෙන හැමතැනම ගින්නක් තියෙනවා. මොකද දෙයක් එන්න හේතු නෑ. **ගබ්දේ දේකුත් නෙමේ, වර්ණ දේකුත් නෙමේ. ගඳ දේකුත් නෙමේ, රස දේකුත් නෙමේ, හුස්ම කියලවත් කොහේවත් දෙයක් නෑ.** දෙයක් කියල දැනෙන තරමටම තමයි

දුකක් තියෙන්නේ. දෙයක් කරගන්න තරමට තමයි දුකත් එන්නේ. ඉතිං සාමාන්‍යයෙන් වැඩ කරන්න පුළුවන් ඔන්න ඔය ස්වභාවයෙන්. කෙනෙක් කරනව නෙමෙයි, මෙතන තියෙනව කාලයක් තිස්සේ අපි අනුසෝතය තුළ ආත්මයක් තියෙනවා කියලා දෘෂ්ටියක හිරවෙලා ඉන්නවා, ආත්ම දෘෂ්ටියක. ඒක නිසා අපට හැම මොහොතෙම ආත්මයක් බිත්තිය දකින තැන කෙනෙක් නෑ. කම්පනයක් නෑ. කියන්නේ කෙනෙක් නෑ, හැබැයි ධර්මය තුළ අවබෝධයක් තියෙනවා නම් එතන ආත්මෙකුත් නෑ කියන එක එහෙනම්.

සෘතමය ඤාණය තුළ වියා දැනගෙන තියෙන්නෙ ඕන ආත්මෙකුත් නෑ කියලා. ඒක දෙයක් වගේ දැනෙන එකමයි ආත්මය කියලා, දෙයක් වගේ දැනෙන්නැත්තම ආත්මෙකුත් නෑ කියලා සෘතමය ඤාණයෙන් දැනගෙන තියෙන්න ඕන. ඒක දන්නැත්තම දෙයක් කියලා දැනෙන්නෑ. දෙයක් කියලා දැනෙන්නැති කෙනෙක් ඉන්නව වෙනව. සෘතමය ඤාණය පිරිසිදු නොවුණොත්. දෙයක් කියලා දැනෙන්නැති කියන එක එකක්, දෙයක් කියලා දැනෙන්නැති. එතනම ආත්මෙකුත් නෑ කියලා ඒක තව එකක්. කමටහන් 2ක්. ධර්මය දකින කොට දෙයක් කියලා හම්බ වෙන්නේ නෑ. එතකොට දෙයක් කියලා දැනෙන්නැති ස්වභාවය එනව. හැබැයි දෙයක් කියලා දැනෙන එකමයි ආත්ම කියන එක දෘෂ්ටිය තුළ තියෙන්නේ. එතකොට ආත්මය දෙයක් කියලා දැනෙන්නෑ කියලා දන්න කෙනාට ආත්ම දෘෂ්ටිය ගිලිහෙනවා. වියා දන්නවා ඒක තමයි ආත්මය කියලා. හැබැයි ඒක දන්නැති කෙනාට දෙයක් කියලා දැනෙන්නැති මම ඉන්නව කියලා. තේරෙනවද ඒ කියපු දේ වෙනස. දැන් තමයි වටිනාම තැන. ජීර්ණ කාලයක් ඔස්සේ අනුසෝතය තුළ අපි ආත්ම සංඥාවක හිරවෙලා ඉන්නව. ඒ ආත්ම සංඥාව, අන්තිම මොහොත දක්වාම ආත්ම සංඥාව තමයි දියවීගෙන යන්නේ. හැබැයි මේ ආත්ම සංඥාව සක්කාය දිට්ඨි ප්‍රභීන වෙන තැනින් තමයි, සෘතමය ඤාණයෙන් දැනගන්නව මෙතන ආත්ම සංඥාවක් තියෙනව, එහෙම දෙයක් නැති බව දෙයක් කියලා දැනෙන එකමයි ආත්ම සංඥාව. අන්න ඒක සෘතමය ඤාණයෙන් දැන ගන්නව. හැබැයි ආත්ම සංඥාව කියන එක දෙයක් කියලා දැනෙන්නැති ස්වභාවයක් තියෙන්න පුළුවන්. මොකද ආත්ම සංඥාවත් අර වේගය තුළ සකස් වුණ ආරෝපණයක් තියෙනව අපි ගාව. ඒ ආරෝපණය තමයි

ආත්ම සංඥාව. ඒ ආත්ම සංඥාව වෙනයි, දෙයක් කියල දැනෙන එක වෙනයි. තව පැත්තකින් බැලුවොත්. දෙයක් කියල දැනෙන එකමයි ආත්ම සංඥාව තව පැත්තකින්. ආත්ම සංඥාව දෙයක් කියල දැනෙන්නැති ස්වභාවෙන් ආත්ම සංඥාව මේකෙයි කියල දන්නැති කෙනාට තියෙනව. ඒකට හේතුව ආරෝපණය. දීර්ඝ කාලයක් තිස්සේ ආත්ම සංඥාවක් ඉපදිලා තියෙනව. ඉපදුණ ආත්ම සංඥාව නිරෝධ වෙන්නේ අවබෝධයෙන්මයි.

ඒ ආත්ම සංඥාව නැත්නම් දෙයක් කියලා නොදැනෙන ස්වභාවය ආත්ම සංඥාවකින් තියෙනව. මේක තමයි අසංඥා තලයේ සංඥාව නොදැනෙන ස්වභාවය ආත්මය බවට පත්වෙන්න හේතුව. මොකද එයා ආත්ම සංඥාව තියාගෙන තමයි අසංඥා තලයට යන්නේ. ඒ කියන්නේ හුස්ම නොදැනෙන ස්වභාවයට ගිහිල්ලා වේදනා, සංඥා නිරෝධයට ගිහිල්ලා අසංඥා තලයට යන්නේ ආත්ම සංඥාව තියාගෙන. ධර්මය දන්නැති කෙනාට වෙන දේ. බුදු සමය තුළ පස්වග තවුසෝ ආලාරකාලාම, අරූප ධ්‍යානවල හිටියත් ආත්ම සංඥාව තිබුණා. ඒක 'පොට්ඨපාද' සුත්‍රයෙහුත් අනුවෙනවා. පොට්ඨපාද අනන්‍ය ආත්ම සංඥාව කොනොමද නැතිවෙන්නේ කියල. එතකොට තමයි බුදුන් වහන්සේ දේශනා කරන්නේ ඔබ ඉන්න ආත්ම දෘෂ්ටියේ ඉන්න තාක් කල් ඔබට මේ නිවන හම්බ වෙන්නේ නෑ කියලා. ආත්ම දෘෂ්ටිය නැතිවෙන්නේ සක්කාය දිට්ඨිය ප්‍රහීනවීමෙන්. ඒක දෘෂ්ටියක්. ඒක සාතමය ඤාණයෙන්. සත්‍ය ඤාණයෙන් තමයි ප්‍රහීන වෙන්නේ. ඒකයි සක්කාය දෘෂ්ටිය ප්‍රහීන වෙනවා කියන්නේ. ඉතාම ගැඹුරැයි ඔතන. නැත්නම් අර මාන, උද්දච්ච, අවිජ්ජා කියන ඕරම්භාගයේ සංයෝජනවල උද්දම්භාගයේ සංයෝජනවල කෙළවරේ තමයි තියෙන්නේ. ආත්ම සංඥාව දුරුවෙන තැන. හැබැයි දෘෂ්ටිය මෙතනින් නැතිවෙනවා. ඒක දෘෂ්ටියක් තියෙන්නේ. හැබැයි දෙයක් වගේ දැනෙන ගතියෙදී, දියවී ගෙන යන ස්වභාවය තුළත් අර ආරෝපණ ස්වභාවය තියෙන්න පුළුවන්. ඒකත් නැතිවෙන්න ඕන අරහත්වයට පත්වෙන්න. ඒක අති සියුම්.

මේ ආත්ම සංඥාව ආරෝපණයක් තියෙන්නේ. මේක වේගට කැරකෙන කොට ඒ තුළම බඹරේ බලගැන්වෙන බලය ආත්ම සංඥාව.

ඒ ආත්ම සංඥාව ආරෝපණ බලය. ගුරුත්වාකර්ෂණ බලය වගේ, විද්‍යුත් ආරෝපණ බලය වගේ ඒ ආරෝපණය තමයි ආත්මය, ආත්ම සංඥාව මේක ඇත්තටම තියෙන්නේ. මේ චිත්තාරෝපණය කියන එක තියෙන්නේ **අපිට මේ හිතන නිසයි. අපේ සිතුවිලිවලයි තියෙන්නේ. ඒ කියන්නේ දෙයක් කියලා දැනෙන චිත්ත ස්වභාවයක් තියෙනවා.** ඒකම තමයි මේ ආත්ම ස්වභාවය. මේකට කියනව හෘදය වස්තුවරූපය, ජීවිත ඉන්ද්‍රිය රූප කියලා. මේ රූපෙ තමයි මේ කියන්නේ. ඕවාහරික රූපෙ රූපේ කියන්නේ දැනෙන ස්වභාවය, ඉන්නව වගේ දැනෙන ස්වභාවය තව විදියකින් කියනව නම්. මේ දෙයක් වගේ දැනෙන ආත්ම සංඥාව මේ තියෙන්නේ. ඒක තමයි බුදුන් වහන්සේ කියන්නේ 'ඉති රූපං' 'රූපං නිව්චංවා අනිව්චංවා', 'අනිව්චං භන්තේ' දැන් අරමුණනේ. බුදුන් වහන්සේ අහනවනේ තික්ෂුන් වහන්සේලාගෙන් 'චක්ඛුං නිව්චංවා අනිව්චංවා', 'ඇස හිතෘ ද?' 'අනිතෘද?' විහෙමනේ අහන්නේ. ඇස කියන්නේ **ජේන ඛව.** චතකොට ධීත්තිය. විහෙම දෙයක් තියෙනවද? ශබ්ද වර්ණනේ, විහෙම දෙයක් නෑ. චතකොට අනිව්චං භන්තේ, ඒක චිත්තයක්, කොහේවත් නෑ. හැඩැයි විහෙහම් මහණෙනි, ඒක 'ආත්මයක්ද' කියලා අහනවනේ, "හෝ හේතං භන්තේ." ඕකට හේතුව තමයි ඕක. හේතුව කියන්නේ චිත්ත දෙයක් නැති බව දැනෙන එක වෙනයි, ආත්මය තියෙනවද කියලා අහන්නේ ඒකයි. ආත්ම සංඥාවෙන් දිගටම ගේනව, අපි තුළ තියෙනව නිර්මාණය වෙලා ආත්ම සංඥාව. මේ ආත්ම සංඥාව දුරුවෙන්න ඕන.

මේ ආත්ම සංඥාව දුරුවෙන එක තමයි මෙතනදී ඇත්තටම මේ මොහොතෙන් **මෙතන දෙයක් නැති බව දැනෙනව නම් ඇත්තටම දෙයක් නැති බව දැනෙනව නම්, කිසිම දේකට බැස ගන්නැත්නම්, කම්පනයක් නැත්නම්, මෙතන ලොකු සැහැල්ලුවක් දැනෙනව නම්, මිදීමක් දැනෙනව නම්, හැඩැයි ඒ සැහැල්ලුව දැනෙන කෙනෙක් ඉන්නව නම් එතන ආත්ම සංඥාවක් එනව. ප්‍රායෝගිකව අත්දකින ආකාරය. ප්‍රායෝගිකව ඔය අත්දැකීම ලැබෙනවා. දෙයක්, මුකුත් දැනෙන්නැති ස්වභාවය තුළ සැහැල්ලුවක් දැනෙනවා. සැහැල්ලුව දැනෙන කෙනෙක් ඉන්නවා. ආත්ම සංඥාවකුත් ඕක තුළ තියෙනවා. ඔන්න ඔය ආත්ම සංඥාවත් නැතුව සැහැල්ලුව දැනෙන එක තමයි අර බුදුන් වහන්සේ පෙන්වන්නේ 'නිරාමිස සුවය' වෙනයි 'නිරාමිසිතර සුවය' වෙනයි කියලා. ආත්ම සංඥාවක්**

නැතුව දැනෙන. ඒක ටිකක් ගැඹුරැයි. ඒ කියන්නේ දෙයක් කියලා දැනෙන් නැති ස්වභාවය තුළ සුවයකුත් තියෙනවා. ඒ තුළත් ආත්මයක් තියෙනව ඔබලන කොට. ඒක තමයි අර අසංඥා තල්ලේට ගියාම සංඥා නොදැනෙන ස්වභාවයක් තියෙනව. ඒක තුළත් ආත්ම සංඥාවක් තියෙනවා. ඕකමයි මෙතනත් තියෙන්නේ. මේ අරූපයේ තියෙන්නේ ඔබලනකොට, ආත්ම සංඥාව. චිතන සුවයයි කියල දැනෙන ස්වභාවයෙන් ආත්මයක් තියෙන ඔබ අන්න සෘතමය ඤාණය ගොඩක් පිරිසිදුව තියෙන කෙනා දකිනවා. චිතනත් ආත්ම සංඥාවක් කියල තියෙන්නේ. චිතෙම දේකුත් නෑ කියල තමයි ඒ 'මහා සුවය' තියන ඔබ බුදුන් වහන්සේ පෙන්නන්නේ. වේදය තුළ 'නිරෝධ සමාපත්තිය' පරම සුඛය කියලා, බුදුන් වහන්සේ පෙන්නුව නෑ ඒක නෙවෙයි 'පරම සුඛය' කියල යංහී යංහී 'චිතන චිතන' අන්න 'තත්ත තත්ත විපස්සති' දකින සුවයක් තියෙනවා කියලා.

ඒ අරමුණෙන් මිදෙන මේ සුවය තුළ දෙයක් නෑ. දෙයක් නැති තැන ආත්මෙකුත් නැති **සුවයක් අත් දකිනවා.** ඒ අත්දකින්න බෑ. ඇත්තටම ඒ දැනෙන ස්වභාවයක් විතරයි. ඒකයි කිව්වේ මේ හිචන කාටවත් දකින්න බෑ, හිචන කියන්නේ 'සාන්ත සුවය' කියලා. 'සාන්ත සුවය' **කියල දේකුත් නෑ. ඒකයි 'ඒතං සාන්තං-ඒතං ප්‍රණීතං'** කියන්න විදියක්නෑ, කියන්නත් බෑ, හිචන කියන්නෙ හිචෙන චක. මේක අවසානයේදී කියන්න බෑ. ඒක දැනෙන්නේ **මහා සැහැල්ලුවක් විතරයි. ඒ මහා සැහැල්ලුවට කෙනෙක් නැති, දෙයක් නැති සැහැල්ලුවක්.** කොච්චර වටිනවද? තෙරුවන් සරණයි.

මේ අසන මොහොතේම ඔබ නිවන් දකිනවා

දේශනය 4

බුද්ධ දර්ශනය

ආර්යයන් වහන්සේ: මෙහෙණින් වහන්ස අපි මේ අහන්නේ නිවන් මග ගැන.

මෙහෙණින් වහන්ස: ඒ කියන්නේ ආර්යයන් වහන්සේ වන වන අරමුණු දිහා බලනවා. ආහාර වළඳන කොට, කතාබහ කරන කොට, කාය සංඛාර, මනෝ සංඛාර, වචී සංඛාර තුළින් අකුසල් සිත් වනවද කියලා බලනව. සතර සමයක් ප්‍රදාන චීර්යය වඩමින්.

ආර්යයන් වහන්සේ : කොහොමද ඒක බලන්නේ, සතර සමයක් ප්‍රදාන චීර්යය.

මෙහෙණින් වහන්ස: ආර්යයන් වහන්සේ අපි දැන් දානය වළඳන කොට අපි රොටියක් වැලඳුව උදේ. ඒ වලඳන කොට මේ රොටී කියන සංඥාව ආවා. නමුත් ඒක චිතන බැස ගත්තේ නෑ. ඒක අරමුණක් විදියට සංස්කාර කෙරුණේ නෑ. අකුසලයක් කෙරුණේ නෑ.

ආර්යයන් වහන්සේ: අකුසලයක් ආවේ නෑ කියන්නේ. **අකුසලය කියන්නේ අසිතිය- කුසලය කියන්නේ සිතිය.**

මෙහෙණින් වහන්ස : චිතෙමයි.

ආර්යයන් වහන්සේ: “සබ්බ පාපස්ස අකරණං-කුසලස්ස උපසම්පදා” කියන කොට අපි කිව්වා **සියලු සිතුවිලි විඤ්ඤාන මායාව අකුසල්මයි, සිතුවිල්ලට නොරැවටීමයි සිතිය කියන්නේ, කුසලය කියන්නේ විඤ්ඤාණ මායාවට නොරැවටීමයි. “ප්‍රඥා භාවේතබ්බං විඤ්ඤාණං පරිනෙය්‍ය”**

ඒ ප්‍රඥාව අවදිවීමේ කුසලය. "සබ්බ පාපස්ස අකරණං" සියලු සිතුවිලි අකුසල්මයි, "කුසලස්ස උපසම්පදා" කියන්නේ විඤ්ඤාණ මායාව දෙයක් කරල පෙන්නනවා. දෙයක් කරල පෙන්නුවොත් එතන රැවටීම. මේ දෙක අසුවුණා. අන්න ඒකට රැවටුණේ නැත්නම් අනුවුණේ නැත්නම් "කුසලස්ස උපසම්පදා" කුසලය, උපසම්පදා සීලය, දෙයක් කර නොගන්න සීලය. එතකොට එතනයි "සචිත්ත පරියෝ දුපනං" චිත්ත දුමනය තියෙන්නේ. ඒකයි සියලු බුදුවරුන්ගේ අනුශාසනාව "ඒතං බුද්ධානු සාසනං."

ඕක තව ටිකක් බලමු. දැන් බිත්තිය දකින කොට බිත්ති දකිනවා. බිත්තිය කියන්නේ ශබ්ද-වර්ණ හේ. ඇහැට වර්ණයක්. කනට ශබ්දයක්. ශබ්ද-වර්ණ වලින් හැදුණු එකක්. බිත්තිය කියල කොහෙවත් හම්බ වෙන්නේ නෑ හේ. බිත්තිය දකින කොට බිත්තිය දැකපු බවට සිතියක් තියෙනව. හැබැයි බිත්තිය මේ මාර්ගයේ යන යෝගාවචරයට දෙයක් වගේ දැනෙන්නැති ස්වභාවයක් මතුවෙනවා. බිත්තිය දෙයක් කියල දැනුණොත්, එතන ආත්මයක් තියනවනේ. එහෙනම් බිත්තිය දෙයක් වගේ දැනෙන එක "සබ්බ පාපස්ස අකරණං." සෘතවත් ආර්ය ශ්‍රාවකයාට ඒක දෙයක් වුණා ද? නැත්ද? කියලා සිතියට අසුවෙනවා, එතනයි කුසලය. "කුසලස්ස උපසම්පදා" එහෙනම් දෙයක් නැත්නම් ආත්මයක් නැති බව දකින එක. එතන ආත්මයක් නෑ කියන්නේ නිවන් දැක්කා. "කුසලස්ස උපසම්පදා සචිත්ත පරියෝ දුපනං" අන්න බුද්ධ ස්වභාවයට අවදි වෙනවා. "ඒතං බුද්ධානුසාසනං" දැන් හරිද? දැන් ඕකද කමටනන. ඔයි විදියටද යන්නේ. දෙයක් තියෙනව නම් මාත් ඉන්නවා, දෙයක් නැත්නම් මාත් නෑ. අනාත්ම ධර්මය ආත්මයක් නැතුව තමන් විදිනෙදා කටයුතු කරනවා. ඕක තමයි කර්මස්ථාන මෙහෙණින් වහන්සේට දීල තියෙන.

මෙහෙණින් වහන්ස: එහෙමයි.

ආර්යයන් වහන්සේ: එතකොට රොටිය දෙයක් වීම නොවෙයි. එතන කෙනෙක් නැති බව දැකීමයි තියෙන්න ඕන. ආත්මයක් නැතුව රොටිය පරිහරණය වෙන්න ඕන. මේක සෘතමය ඤාණයෙන් එන්න ඕන. සෘතවත් ආර්යය ශ්‍රාවකයා විතරයි මේ මොහොතේ නිවන් දකින්නේ. අසෘතවත් පෘථග්ජනයට මේක හම්බ වෙන්නේ නෑ. ඔහු දන්නෑ මේ නිවන කියලා. සෘතවත් ආර්යය ශ්‍රාවකයා දකිනව මේ නිවන. මේ මොහොතේ කෙනෙක්

නෂ, දෙයක් නෂ, දෙයක් නෂ, චිහෙනම් කෙනෙකුත් නෂ. “දුටුවා නම් දුටුවා පමණි” “දුටු දෙයක් නෂ” චිහෙම වුණොත් “දුටු කෙනෙකුත් නෂ” නේ. දැනුණ දෙයකුත් නෂ. දැනුණු කෙනෙකුත් නෂ. ඇසුණු දෙයක් නෂ.. ඇසුණු කෙනෙකුත් නෂ. කොයිතරම් සුන්දරයිද? ඔය කර්මස්ථානය ලියා ගන්න. හැම මොහොතෙම චිතෙන්ට චින්න. **මොන දේ කළත් ඒක දෙයක් කර නොගෙන කටයුතු කරන්න ඕන.** චිහෙනම් දෙයක් කර නොගෙන කටයුතු කරන තැන **හරි සුන්දරයි.** ප්‍රායෝගිකව පුහුණු වෙන්න ඕන. “සබ්බ සංඛාර සමථය” වෙන්න ඕන. හැම මොහොතෙම දෙයක් කියල දැනෙනව නම් සබ්බ සංඛාරා සංඛාරවලට අපි කොටුවෙනවා. **“සබ්බ සංඛාර සමථය” කියන්නේ හැම මොහොතෙම දෙයක් නැති බව දකින්න ඕන.** හැබැයි ඒක හිතල දකිනව නෙමෙයි, ධර්මය මෙනෙහි කිරීම “ධම්මට්ඨිති ඤාණයයි. ඒක දැකීමයි ඔය කෘතෘ ඤාණයයි. සත්‍ය ඤාණය ඇති හුටයි කෘතෘ ඤාණය.

ඒ කියන්නේ **දකිනවා නෙවෙයි ජේනවා.** හිතනවා නෙවෙයි **තමන්ට දැනෙනවා.** “ජානතෝ අනම් භික්ඛවේ පස්සතෝ” දන්නහුටයි දක්නහුටයි, “ආසව්‍යානම් බෙය්‍යම් වදාම්.” මෙතෙක් කාලයක් අපි තුල රැඳිල තිබුණු, බැසගෙන තියෙන **උපදිගොඩ අනන්තරෙනවා.** “සබ්බපදි පටිතිස්සතිස්සග්ගෝ විරාගෝ නිරෝධෝ නිබ්බාණෝ.” **ආසව්‍යාන ඤාණය” කියන්නේ මෙනෙ දැක්ක බිත්තිය හැදෙන හැටි.** “පුබ්බේතිවාසානුස්සති ඤාණයෙන්” ඒ මොහොතේ අපට බිත්තියක් හම්බ වුණේ නැහැ. “චුතුපජාන ඤාණය” ආත්මයක් හම්බ වුණේ නැහැ. ආසුව කෙලෙස් නැතිවෙනවා. “ආසව්‍යානම් බෙය්‍යම් වදාම්” කිව්වේ “ජානතෝ” දන්න කෙනා, “පස්සතෝ” ඒක අත්දකින කෙනා “ආසව්‍යානම් බෙය්‍යම් වදාම්” කිව්වේ “නෝ අජානතෝ-නෝ ආපස්සතෝ” මෙයයි “සබ්බාසව සුත්‍රයේ” මූලිකම කාරණාව වන්නේ, “ජානතෝ අනම් භික්ඛවේ පස්සතෝ-ආසව්‍යානම් බෙය්‍යම් වදාම්” - “නෝ අජානතෝ නෝ ආපස්සතෝ.” අන්න “දර්ශනා පභාතබ්බා” කියල බුදුන් වහන්සේ චිතනින් පටන් ගත්ත “සබ්බාසව සුත්‍රය”

මෙනෙහින් වහන්ස: සමාවෙන්න ආර්යයන් වහන්සේ. බැස ගත් අරමුණ මෙනෙහි කරන්න. බැස නොගත්ත හැම අරමුණක්ම මනසට

අරමුණු වෙන් නැතැනේ ආර්යයන් වහන්සේ. චිතකොට ඒක මෙනෙහි කරන කොට නැති අරමුණක් දාගෙන නේ මනසට අපි මෙනෙහි කරන්නේ. මනසිකාරය කරන්නේ.

ආර්යයන් වහන්සේ: සතර සමයක් ප්‍රධාන විර්යය ගළප ගන්න. මෙතන අරමුණේ දෙයක් නැන්නම් තමන් ඉන්නේ නිවන් දැකල නේ.

මෙනෙහිත් වහන්ස: ඒ අරමුණේ නිවන් දැකල නේ චිතකොට. කෙල්ලෙසයක් හට ගන්නේ නෑනේ චිතකොට.

ආර්යයන් වහන්සේ: නිවන් දැකලනේ චිතකොට. මොකද්ද? අරමුණ කියන්නේ. **වර්ණ ආරම්මණ, ශබ්දාරම්මණ, ගන්ධ ආරම්මණ, රස ආරම්මණ, පොට්ඨබ්බ ආරම්මණ, මන ආරම්මණ. සිතුවිලිවල දෙයක් තියෙනවද? සිතුවිලි මගෙද? සිතුවිලිවලට කෙනෙක් ඉන්නව ද? ද්වාරය දකින්න.** හිතයක් දැක්කට කෙනෙක් ඉන්නවද? මේ ධර්මය දකින කොට සිතුවිලිවල කෙනෙක් නෑ. තමන්ට සිතක් ඇති වෙනවා නැති වෙනවා. එතන දෙයක් තියෙනවද? සිතුවිල්ලක් දෙයක් කර ගන්නොත් එතන සබ්බ සංඛාරා. චචි සංඛාර, කාය සංඛාර, මනෝ සංඛාර මෙතන ආයතන ඊක දකිනව නම් ආයතන හයම දකින්න. හැම සූත්‍රයකම බුදුන් වහන්සේ ආයතන හයම පෙන්නනවා. ඒකට හේතුව මේ 'සෙන්සර්' එකක් විතරයි. 'ප්‍රසාදය' විතරයි. දෙයක් නෑ. ශබ්ද-වර්ණාවල කොහේද දෙයක්. සිතුවිල්ලක් ආවේ ශබ්දයෙන් වර්ණයෙන් ම තමයි. සිතුවිල්ලක කොහේද දෙයක්. ඒව සුද්ධ කරන්න. අරමුණු චිතකොටම, ඒ අරමුණ ඛැස ගත්ත ස්වභාවය තියෙනව නම් අන්න එතන බලන්න තව ඊකක් මෙනෙහි කරලා. කාටවත් කියන්න ඕන් නෑ. තමන්ගේ තියෙන සාතමය ඤාණය අනුව තමයි ඕක සුද්ධ වෙන්නේ. ඒ ස්වභාවය අනුව තමයි, ඛැස ගන්න ස්වභාවය. අපි ලේයර්ස් වලින් ම පෙන්නුවේ ඒකයි මේ ස්වභාවය ඇතුලේ දියුණු අවස්ථා කීපයක්ම තියෙනවා.

මෙනෙහිත් වහන්සේ: "ලේයර්ස්" වලින් නම් පෙන්නන එක ධර්ම දේශනාව හරිම වටිනව ආර්යයන් වහන්සේ.

ආර්යයන් වහන්සේ: මේකත් වටිනව. මේකත් පුකට්ටිකල්. අහක යන කුරුල්ලා සේනව අපිට. අතේ ඉන්න කුරුල්ලා පෙන්නෑ නේ. මේකත් ඒ වගේ තමයි.

මෙහෙණින් වහන්සේ: මේකත් හරි ගැඹුරුයි. ගැඹුරු වුණාට වැටහෙනවා. ඒ වුණාට හරි සියුම් ඤාණයට හසුවන්නේ මේ දවස්වල කරන දේශනා සාකච්ඡා.

ආර්යයන් වහන්සේ: මෙහෙණින් වහන්සේ මේක ප්‍රායෝගික වෙන්න ඕන. ඔය කියන්නෙන් සංඛාරා. ඔය කියන හැම වචනයක්ම සංඛාරයක් විදිනට අපේ දෙපා මුල දිග ඇරෙනවා. මේ ධර්මය අවබෝධ වුණාම වචන කොහොමද පරිහරණය කරන්නේ. ඒවා දැනගෙන කතා කරන්න ඕන. ඒවත් දෙයක් කරගෙන නෑ. නමුත් ඔය කියන කොට ඒකත් දෙයක් වෙලාද බලන්න. එනනත් ධර්මයනේ. ධර්මය හොඳින් හොඳින් හොඳින් ශුද්ධ වෙලා යනකොට සන්නිවේදනයන් පොඩ්ඩක් බලන්න මොකද වෙන්නේ කියලා.

මෙහෙණින් වහන්ස: චිය දෙයක් නොකරගෙන සන්නිවේදනය කරන්න පුළුවන්.

ආර්යයන් වහන්සේ: මහා කාශ්‍යප මහ රහතන් වහන්සේයි, බුදුන් වහන්සේ අතර කතාවේ ඕක තමයි තියෙන්නේ. ඕතන කොහෙන්නද වචන. ඤාණොට හසුවෙන දේවල්වලට කොහෙන්නද වචන කියන එක නෙවෙයි කරන එක. තේරුණාද?

මෙහෙණින් වහන්ස: එහෙමයි, තේරුණා.

ආර්යයන් වහන්සේ: හොඳින් නුවණින් දැකින්න ඕන තැනක් මේක. ගැඹුරු දහමක්. 'අශ්වලෝමක් සියයක් කඩකට පැලෙන්න විදින්නයි කල්පනාව නේද? එහෙම නම් ඒක ලෙහෙසි පහසු කටයුත්තක් වෙන්නෑ.

මෙහෙණින් වහන්ස: එහෙමයි, එහෙමයි ආර්යයන් වහන්සේ.

ආර්යයන් වහන්සේ: සිතුවිල්ලක් එතකොටත් ඒකටත් සිතියක් තියෙන ඕන. ඒක බැසගෙනද? නැත්ද කියන එක. එහෙනම් ඔය කියන වචනයක් බැසගෙන නැතුවද කිව්වේ, බැසගෙනද කිව්වේ මෙහෙණින් වහන්සේට බාරයි.

මෙහෙණින් වහන්ස: නෑ. නෑ. ආර්යන් වහන්ස. බැස ගත්තෙ නෑ. මට සන්නිවේදනය කරන්න ඕන.

ආර්යයන් වහන්සේ: එතකොට එතන මමත් ඉන්නවනේ. මටත් සන්නිවේදනය කරන්න ඕනනේ. එතකොට නෑ කියලත් මොකුත් වෙන්නෑනේ. එසේ එසේ ස්වාමීනි කියල කිව්වත් ඇති. ඒවත් සන්නිවේදනය කරන්න ඕන තමයි. මෙතනදි තියෙන්නේ නුවණින් විමසීමක්. එහෙම හේද? හොඳයි බොහොම පරිස්සමින් දානෙ වළඳනව වගේ සිව්පසය. අපි කියනව තමයි හැම මොහොතෙම සිතියෙන් කටයුතු කරන්න කියලා, හැබැයි භිතත එක නම් නෙමෙයි. **බැසගත්තද කියල සිතිය තමයි වැදගත් වෙන්නේ. නැත්නම් එතන ආත්මය නැති බව දැකලා පුරුදු කරන්න ඕන. පුහුණු වෙන්න ඕන කර්මස්ථානය.** ආත්මය නැතුව කටයුතු කරන්න ඕන. ඒක අනිවාර්යයෙන් මෙහෙණින් වහන්සේ කරන්න ඕන. ආත්මය නැතුව කටයුතු කරන්න. ඒක නම් අපි ගලේ කෙටුව වගේ කියනව. ඒකෙන් තමයි කවදහරි හිවත් දැකින්නේ. ආත්මය නැතුව කටයුතු කරන්න පුරුදු කරන්න ඕන. ඒක තමයි දෙන්න තියෙන ලොකුම කමටන. **රොටිය දෙයක් වෙනව කියනවට මෙහා පැත්තේ ආත්මය නැති වෙන්න ඕන. රොටිය දෙයක් වෙන තැන ආත්මය තියෙනවා. රොටිය දෙයක් නොවන තැන ආත්මය නෑ.** අනාත්ම ධර්මයත් එක්ක යනකොට අපි ප්‍රායෝගිකව පුහුණු වෙන්න ඕන ආත්මය නැතුව කටයුතු කරන්න. රොටිය නැතුව කටයුතු කරනව කියන එක තමයි මෙතන වෙන්නේ. දෙයක් වගේ දැනෙන ස්වභාවය කියන එක. නමුත් මේ පැත්තේ දෘෂ්ටිය තියෙනවා ආත්ම දෘෂ්ටිය. සක්කාය දිට්ඨි ප්‍රභින වෙන්න ඕන. රොටිය දෙයක් වෙන එක එකක්, සක්කාය දිට්ඨිය තව එකක්. **මෙතන කර්මස්ථාන 02ක් තියෙනවා. රොටිය දෙයක් වෙන එකක්. රොටිය දෙයක් නොවුණු කෙනෙක් ඉන්න පුළුවන්. ඒ නිසා එතන ආත්මය ඇති වෙනවා.** තේරෙනවනේ. පැහැදිලියිනේ.

මෙහෙණින් වහන්සේ: එහෙමයි.

ආර්යයන් වහන්සේ: අන්ත ඵතන කථමස්ථාන 02ක්. රොටිය දෙයක් නොවුණු කෙනෙක් ඉන්න පුළුවන්. අන්ත ඵ් නිසාම සිහියට එන්න ඕන ආත්මයක් නැති බව. **අන්ත එහෙම වුණොත් තමයි ක්‍රියා සිත මතුවෙනව. සෘද්ධියෙන් යනව.** ඇවිදින කෙනෙක් නෑ, වළඳන කෙනෙක් නෑ, වටපිට බලන කොට කෙනෙක් නෑ. හුළඟ ඇඟේ වදින කොට කෙනෙක් නෑ. උණුසුම දැනෙන කොට කෙනෙක් නෑ. **මොකක්ද? වෙන්හේ, මොකක්ද ආරම්භය කෙනෙක් නැතුව දකින්න. කමටහන ඕනෙ නම් දෙපැත්ත මාරු කරලා ගන්න. දෙයක් වෙන එක කෙසේ වෙතත් කෙනෙක් නැති බව ගන්න. ඊට පස්සේ දෙයක් නැතිවිට කෙනා නැතිවෙන බව දෙපැත්තෙන්ම ගළප ගන්න. එතකොට හොඳට යන්න පුළුවන්. මෙතන වැදගත් වෙන්හේ කෙනෙක් නැති බවයි.**

මෙහෙණින් වහන්ස: ආර්යයන් වහන්සේ සමාවෙන්න. එතකොට බාහිර දෙයක් තිබුණොත් එතනත් මම කියන ආත්ම දෘෂ්ටිය ඒ එක්කම එනවනේ.

ආර්යයන් වහන්සේ: නැහැ. මෙතන කවුරුහරි කෙනෙක් ගත්තොත් මෙතන කෙනෙක් දෙයක් නැති බව දර්ශනය තුළ ආත්මය නැති බව දැක්කොත් වියා ඒ කිසිම තැනක ආත්මය පතිත කරන් නැහැ. දෙයක් වගේ දැනෙන තැන වියා ඉන්න බව වියා දැනගෙන ඉන්නව. එතකොට වියා ඊගාව එකට එනව. **දෙයක් තියෙනව නම් මම ඉන්නවනෙ, නෑ කියන සංඥාව වියා මෙහෙහි කරාට වියා ආයි හිරවෙන නැනක් එනව, එතකොට වියා ඒක ගන්නව. එතකොට දෙයක් නැති බව දකින මම ඉන්නව හැමදාම. එහෙම නැති වුණොත් දෙයක් නැති බව හිතන මම ඉන්නව හැමදාම. තේරෙනවද? දැන් කියපු කතාව. එතන කමටහන් 02ක්.**

මෙහෙණින් වහන්ස: එතන ටිකක් ගැඹුරැයි.

ආර්යයන් වහන්සේ: මේකෙ දෙයක් නැති බව දැනෙන තැන කෙනා නැති බව දකින එක තමයි හරියටම යන ක්‍රමය. හැබැයි **දෙයක්**

නැතිවෙන කෙනෙක් ඉන්නව ගොඩක් අයට. අපි මේ කමටහන් සුද්ද කරන කොට අපිට තේරලා තියෙනව. දැන් අපිට ගොඩක් අය කියනව දෙයක් නෑ කියලා, හැබැයි බලන කොට කෙනා ඉන්නව. ආත්ම දෘෂ්ටියේ ඉඳගෙන තමයි මේක දකින්නේ. දැන් අපිට කියන්න සිද්ධ වෙනවා මෙතන කෙනෙක් නැති බව. චිතකොට වියා දෙයක් නැති බව දැකල පුරුදුයි. කෙනෙක් නැති බව තියෙන්න කරන්න. දෙවැනි කමටහන එන්න වෙනව. තේරෙනවනේ. දැන් මෙහෙණින් වහන්සේත් දෙයක් නෑ කියලා කිව්වා, කෙනෙක් නැතිවෙන බව කිව්වේ නෑ. තේරුණානේ. දැන් ඒක හිසා ඔතෙන්නට අද දවසේ බණ කිව්වා. දෙයක් නැති බව දකිනවා. කෙනෙක් නැති බවත් දකින්නකො එහෙනම්. චිතකොට හිචනනෙ දකින්නේ. දෙයක් නැති තැන කෙනෙක් නැති බව ආත්ම සංඥාවක් අපි ගාව තියෙනවා. කාලයක් තිස්සේ ආපු. ඒක වෙනමයි නැති වෙන්නේ. තේරුණාද? ඒකයි මෙහෙම කියන්න හේතුව.

මෙහෙණින් වහන්ස: චිතකොට චිතෙන්ට දෙන කමටහන මොකක්ද? ආර්යයන් වහන්සේ.

ආර්යයන් වහන්සේ: චිතන ඇත්තටම යෝනිසෝමහසිකාරය තුළ කෙනෙක් නැති බව සිහිවෙන කොටම වියාට කෙනෙක් නැතිවෙනව, **ඇත්තටම සිහිවීම තුළම.** ඒකයි “ජානතෝ - පස්සතෝ” කිව්වේ. දැනෙන කොටම ඒක එනව අභ්‍යන්තරේටත්. මේක **මෙහෙති වෙන කොටම “ ජානතෝ - පස්සතෝ” වෙනම අහින් පැත්තෙන්. මෙහෙති වෙන් නැතුව ඒක වෙන්නැහැ.** සෘතවත් ආර්යය ශ්‍රාවකයාට චිතරයි කිව්වේ ඔහුන ඔය හිසා. සෘතවත් ශ්‍රාවකයා චිතරයි දැන ගන්නේ මෙතන කෙනෙක් නෑ කියලා. **අන්න එයාට අභ්‍යන්තරේට ඒක දැනෙන්න ගන්නව. කෙනෙක් නැති බව අත්දකින්න ගන්නව.** ඒකයි පස්සතෝ කිව්වේ. ඒ අත්දැකීම. හැබැයි මේ ආත්ම සංඥාව තියෙනව දීර්ඝ කාලයක් තිස්සේ හැදිලා. ලේසි නෑ නැති කරන්න. **ආත්ම සංඥාව වෙනමම තියෙනව බැසගෙන අපි ගාව.** ඒක තමයි බුදුන් වහන්සේ “සක්කාය දිට්ඨිය” ප්‍රහීන වෙන්න, වෙනම වාක්‍යයක් දාලා තියෙන්නේ. “සක්කාය දිට්ඨිය” ප්‍රහීන වෙන චිත තමයි ආත්මය, ආත්ම දෘෂ්ටියනේ නැති වෙන්නේ. ඕක දෘෂ්ටියක්නේ තියෙන්නේ. අපි කිව්වේ වතුර බොන කෙනෙක් නෑ, කටට දානවා බඩට

යනවා, ච්ඡ්‍රියට යනවා නේ. බත් කන කෙනෙක් නෑ. කටට දානවා බඩට යනවා. ච්ඡ්‍රියට යනවා. ඒව වැදගත්.

මෙහෙණින් වහන්ස: අතිශයින්ම වැදගත්.

ආර්යයන් වහන්සේ: හොඳමයි, ආයිමත් දවසක අපි අහන්නේ කෙනෙක් නැති බව දැකීමත් කටයුතු කරනවද කියන එක තමයි. මොකද ඒකනේ වෙන්නේ. දෙයක් නැති බව දැනෙන තැන, හැබැයි එතන කෙනෙක් නැති බවත්, ධර්මය තුළම තියෙන්න ඕන, ඒකත් මෙහෙහි වෙන්න ඕන. දෙයක් නැති බවට සිතියක් අපිට වියි. ගොඩක් අයට මිදුණු ස්වභාවය හසුවෙනව, හැබැයි චියාට කෙනෙක් නැති බවත් හසුවෙනව. හැබැයි චියාට කෙනෙක් නැති බවත් හසුවෙනව. දෙයක් නැති බව දැකින කොට ගානක් නෑ කියන්නේ එතකොට අපට ආත්මයකුත් නෑ. ඔන්න ඕක එන්න ඕන දෙපැත්තම එන්න ඕන. "නයිදං අන්ත කථං බිම්බං- නයිදං පරකථං අගං" "මේ ආත්ම ප්‍රතිබිම්බය" කවුරුත් හැදුවේ නෑ. "හේතු පටිච්ච සම්මතා" දෙයක් තියෙනව නම්, "හේතු පටිච්ච සම්මතා" අන්ත ඒක දැක්කොත් ධර්මය "හේතු හංගා නිරුප්පති" බිම්බය නැතිවෙන්නේ එහෙමයි. "සේලා තෙරණිය" ඔහොම කියනව. මේ ප්‍රතිබිම්බය කවුරුත් හැදුවේ නෑ. හේතු නිසා හට ගන්නේ දෙයක් කියලා ගත්ත නිසා. "හේතු හංගා නිරුප්පති" ඒක දැක්කා යථාභූත ඤාණයෙන්, අන්ත එහෙම වුණොත් "හේතු හංගවෙලා නිරුද්ධ වෙනව. ඒකයි "සමුදය අන්තගමය" කියන එකේ තේරුම. 'සමුදය' දෙයක් හැදෙනව, 'අන්තගමය' ධර්මය දැක්කොත් ඒක අතෘරෙනවා. ඒකයි යෝනිසෝමනසිකාරය වෙන්නේ, එයයි යථාභූත ඤාණයෙන් සිද්ධ වෙන්නේ. "ජානතෝ අහම් භික්ඛවේ-ආසසවානම් බෙයසම් වදාම්", "නෝ අජානතෝ - නෝ ආපස්සතෝ" එතකොට එතනයි "යථාභූතං පජානාති" මේක දැකින කෙනා.

ප්‍රායෝගික වෙන්න ඕන. ආර්යයන් වහන්සේ කර්මස්ථානය බලන කොට, ඒක එහෙමනම් සිතියක් තියෙන්න ඕන දවස ගත කරන කොට, මෙහෙහි වෙන්න හරි ඕක ආර්යයන් වහන්සේ අහනව හරි කියලා හිතන කොට ඒක එනවනේ. කර්මස්ථානයක් තියෙනවනේ. ඒක වැදගත්.

මාසයක් ද? දෙකක් ද? කියන එකත් වැදගත්. මාසයක් දෙකක් ගියත් ඒකෙන්මයි නිවන් දකින්නේ. මේ අරමුණේමයි තියෙන්නේ නිවන. දෙයක් කර ගත්ත තැන නිවන වැහෙනව, ඇත්තටම හරියට ඒක දකින්නත් ඕන, එහෙම වුණොත් තමයි එතන නිවන අත්දකින්න ලැබෙන්නේ. අපිට ක්‍රියා සිත් දකින්න හැකියාවක් තියෙන්න ඕන, මාර්ගයේ ඉන්න ඕන. එල කෙසේ වෙතත් මාර්ගයේ ඉන්න ඒපැයි. මාර්ගයේ ඉන්න කෙනාටනේ ක්ෂයවෙවි ගිහිල්ලා ඕය ස්වභාවය අත්දකින්න ලැබෙන්නේ, මාර්ගයේ නැත්නම් ලොකු අපරාධයක් නේ. මොකද දැන් ගොඩක් අයට තේරෙනවා කියන එක. ගොඩක් අය අපිට call කරනවා. ගොඩක් අය දන්නවා ආර්යයන් වහන්සේ කියනව කියලා. මෙතන ආත්මය නෑ, මෙතන නිවන් දකිනව කියලා. "නිවන මේ මොහොතේම දකින්න පෙනෙනල දෙන එක." "තමා තුළින් ම මතුවෙන්න ඕන, ස්වයංභූව මතුවෙන්න කිව්වේ ඒකයි. අපි කිව්වේ මේක හසුවෙන්නේ ස්වයංභූ ඤාණයටයි කියලා. ලෝකෙට හඳුන්වා දුන් නිසා සම්මා සම්බුද්ධ කියනවා. හැබැයි මේ ධර්මය අසුවන්නේ 'ස්වයංභූ ඤාණයට' සුත්‍රවල පෙන්නන්න පුළුවන්. මොකද මේක අනුන්ගේ පාරුවල එල්ලෙන්නත් බෑ. හදපු පාරුත් නෑ, පාරුව හදාගෙන යනව කියන කොට තේරෙන්නේ, 'සාන්ද්‍රිඨික ධර්මය' කියන කොටත් තේරෙනවා. 'පච්චුප්පන්න ධර්මය' කියන කොටත් තේරෙනවා 'තම නිස මත තම අතමය සෙවණැල්ල.'

මේක අභ්‍යන්තරයෙන්ම මතුවෙන එකක්. 'ස්වයංභූව' අභ්‍යන්තරයෙන්ම සියල්ලම ස්වයංභූ ගැළපිලා. 'ස්වයංභූව' අභ්‍යන්තරයෙන් මතුවෙනව. මෙතන දෙයක් නැති ස්වභාවයක්. දැනෙන ස්වභාවයක්. අන්න එතෙන්නට එන්න. සියල්ලම මේකට උපනිශ්‍රය වෙනවා. තමා තුළින්ම මතුවෙලා, තමා නැති බව අත්දැකලා තමන්ට මිදෙන ස්වභාවයක්. ඒවත් ස්වයංභූ ඤාණයට හසුවෙනවා. ඒක කාටවත් බාහිරට ජේන්නෑ. මිදෙන ස්වභාවය අභ්‍යන්තරයෙන්ම අත්දකින ස්වභාවයක් නේ. සාන්ද්‍රිඨික ස්වභාවයක් නේ. එතනම තියෙන්නේ, ස්වයංභූවේ එන්නේ. කවුරුහරි පණිවුඩේ කිව්වත්, කලකුණ මිත්‍රයා පණිවුඩය කියනව විතරයිනේ. කලකුණ මිත්‍රයාට නිවන් දක්කන්න බෑ නේ. එතකොටත් ඒක තේරෙනවනේ ස්වයංභූව අභ්‍යන්තරයෙන්ම මතුවෙන්න ඕන කියලා. බෝධි අංකුරය වගේ. සත්තිස් බෝධිපාක්ෂික ධර්මයම ස්වයංභූවම මතුවෙන්න ඕනකමක් තියෙනවා

අපට. ස්වයංභූ ඤාණෝප හසුවෙන් අත්තටම තමන්ගේ කෙලෙස් සංසිද්ධෙත ස්වභාවය, ආසවඛ්‍යා ඤාණය "ආසව්‍යනම් ඛෙය්‍යමී වදාමි" හොඳමයි එහෙහිමි. ආත්මයක් නැතුව පරිහරණය කරන කොට දුකකුත් ඇතිවෙන්නෑ, දුකකුත් ඇතිවෙන්න නම් ආත්මයක් තියෙන්න ඕන නේ. එතකොට දුකින් මිදෙන තැනත් එතනමයි.

මෙහෙණින් වහන්ස: චතුරාර්යය සත්‍යයත් එතනමයි.

ආර්යයන් වහන්සේ: හොඳමයි එහෙහිමි මෙහෙණින් වහන්ස තෙරුවන් සරණයි. යශෝධා මෙහෙණින් වහන්සේට වැටහුණා නේ එතන දෙයක් නැති තැන ආත්මයක් නැති බව. ආත්මයක් තිබුණොත් නේ දුකක් තියෙන්නේ. එතකොට අනාත්ම ධර්මය වැටහෙනවනේ. එතන දේ ක්‍රියා සිත තියෙන්නේ.

මෙහෙණින් වහන්ස: එහෙමයි ආර්යන් වහන්ස.

ආර්යයන් වහන්සේ: කොච්චර වටිනවද, හිචන අත්දකිනවා නේ එතකොට. හැබැයි එතන මනෝ සංඛාර ගොඩක් සංකීර්ණයි එතකොට. ඒක තමයි අභිසංකරණය. සිතුවිලි වලත් කෙනෙක් නෑ නේ. මොකද අපි දීර්ඝ කාලයක් පුරුදු වෙලා තියෙන්නේ සිතුවිලි මගේ කරගෙන, මට හිතෙනවා කියලා. නමුත් සිතුවිලි මගේ කරගන්නෑ කියන්නෙ අපිට අලුත් දෙයක්. මොකද හිතෙන්නේ, මේ මටනේ හිතෙන්නේ. සිතුවිලි කියන්නේ සාමාන්‍ය 'සෙන්සර්' එකක් විතරයි. නමුත් මම ඉන්නව මටනේ හිතෙන්නේ. අපිට හිතෙන්නෑනේ මේක මැෂින් එකක් කියලා. රොබෝ කියලා හිතෙන්නෑනේ. කම්පියුටරේට දත්ත දැමීමට පස්සේ කම්පියුටර් එකෙන් දත්ත ගන්න පුළුවන් නේ අපිට. ඒ වගේනේ මේ සිද්ධිය. මෙතන අපි ශබ්ද-වර්ණාවල හදා ගත්ත දේවල්. හිනෙන්නුත් මතුවෙනවා. සැබෑනුත් මතුවෙනවා. එක එක විදියට සැරිත් සැරේ එනව. මේක සිස්ටම් එකනේ. මැෂින් එකේ වැඩක් නේ. මම හිතල හිතුවේ නෑනේ. මම හිතල සිතුවිලි ගත්තේ නෑ නේ. සිතුවිලි මට ආවනේ. මෙහෙණින් වහන්ස බලන්න සිතුවිලි ආවද? සිතුවිලි කොච්චර එනවද කියලා සිතන්න නැතුව. මට ඕනකමට මගෙ සිතුවිලි එනව නෙමෙයිනේ. සමහර වෙලාවට මට ඕන හින්ද සිතුවිල්ල ආව නෙමෙයිනේ. මට සිතුවිල්ල ඇවිල්ලා වද

දෙනවනේ. ඔය භාවනා කරන කොට හොඳට ඒක අනුවෙනවනේ. සමටය වඩනකොට අපි බලන්නේ සිතුවිලි වලින් මිදිල ඉන්නනේ. නමුත් එතකොට හොඳට තේරෙනවනේ මේ සිතුවිලි මගෙද? එහෙනම් ඇයි එහෙම එන්නේ, මම කැමති නෑනේ එනවට. එතකොට ඒව මගේද? නෑ එතකොට තේරෙනවනේ සිස්ටම් එකෙන් දුවන්නේ කියලා.

අන්න ඒක තමයි මේ 'සෙන්නර්' හයම දැක්වෙන ඕන. හොඳින් පිරිසිදු වෙන්න ඕන. හොඳමයි වැටහුණා නේද මෙහෙණින් වහන්ස.

මෙහෙණින් වහන්ස: වචන කතා කරන කොට ඔය වගේ සියුම් තැන් එතන හිතන කොට දැනෙනව.

ආර්යන් වහන්ස: එතන දෙයක් කරගන්න එක වෙනම කතාවක්. හිතන එක වෙනම කතාවක්. ඇවිදින්න බැරිද දෙයක් කර ගන්නැතුව.

මෙහෙණින් වහන්ස: පුළුවන්, එතකොට ආර්යයන් වහන්සේ දෙයක් තිබුණොත් හේ ආත්මය හට ගන්නේ.

ආර්යයන් වහන්සේ: එහෙනම් ඕකත් හිතන දෙයක් කරගන්නැතුව. දැන් උණුවතූර තිබිද්දි පිටිපි පිටිපි බොන්න ඕන නෑනේ. හිවල බොන්න. ධර්මය දැකින කොට ඒක දෙයක් වෙන් නෑ. ඔතන ආත්මයක් නැති බව දැකින කොට දෙයක්, මෙතන ඇත්තටම ආත්ම සංඥාවක් හේ තියෙන්නේ දෙයක් තියෙනව නම්. ඔය එක තැනකවත් දෙයක් නෑ කියල හිකන් ඉන්න කොට මෙහෙති කරන්න. එතකොට ඕක අවබෝධ වෙනව. 'ධම්මචීති ඤාණය' සප්ත බොජ්ඣංග 'ධම්ම විජය සම්බෝධීඤාංගය. මේක එන්න ඕන කලින්. අපි ප්‍රායෝගික වෙන්න කලින් සෘතමය ඤාණය කලින් සකස් වෙලා. එතනින් පිරිසිදු කරගන්න ඕන ඒක. අත්දැකින මොහොතෙදි අර පිරිසිදු කරපු එක තමයි එන්නේ. ඒකයි ඒක කිව්වේ මෙහෙති කිරීමිවල යෝනිසෝමනසිකාරය තුළ ලොකු දෙයක් තියෙනවා කියලා මේ මොහොතේ නෙවෙයි, 'ධම්මචීති ඤාණය' ඊට කලින් සකස් වෙලා තියෙන්න ඕන. අර කලාණ මිත්‍රයාගේ පණිවුඩය අසන මොහොතෙම උග්ගට්තඥ, විපට්තඥ ඒකනේ මගවල ලබන්නේ.

මෙහෙණින් වහන්සේ: දැන් ධම්මධීති ඤාණයෙන් මෙහෙහි කරලා සියුම්ව සියුම්ව විදියට ඒක වේගයක් කියන්නත් බැහැ.

ආර්යයන් වහන්සේ: ඒකත් මනසිකාරයක්, ඔය කියන්නේ සිතුවිල්ලක්. ඕහොම දෙයක් හෙවෙයි මේ කියන්නේ. කිසිම දේකට නොදැනෙන ස්වභාවයක් මතුවෙනවා. ඔව්වරයි පේන්නෙ. වෙන දෙයක් වෙන්නෑ. 'ධම්මධීති ඤාණෝ' හොඳින් දියුණුයි කියන්නේ කිසිම දෙයක්, දෙයක් කියල දැනෙන්නෑ. ඇඳුවත් වැලපුණත්, හිනාවුණත්, ලිව්වත්, වැඩක් කරත්, මොන දේ කරත් දෙයක් වෙන්නැති එක. ධම්මධීති ඤාණය හොඳින් වැඩුණු ස්වභාවය. ඕකයි ආර්යයන් වහන්සේ ළඟ තියෙන එක. ඕකයි මෙහෙණින් වහන්සේට හිතා ගන්න බැරිව ඉන්නේ.

මෙහෙණින් වහන්සේ: ආර්යයන් වහන්සේ අර දුකත් හැති දුකක් වගේ.

ආර්යයන් වහන්සේ: මෙහෙණින් වහන්ස එකටයි තියෙන්නේ මේ සේරම එක ගලියක් වගේ තියෙන්නේ. අකුරු දෙයක් වෙනව නම් දුකක් වෙන දුකක් තියෙනව. අකුරු දුකක් වෙනවමයි. අකුරු දුකක් වෙන්නැත්නම් වෙන්නෑ. මේ එකක් වෙලා අහිත් එක නොවෙන කතාවක් කතාවක් හෙවෙයි. පතිට්ටුවේ හිලක් තිබ්බොත් වතුර එක මට්ටමටයි පල්ලෙහාට එන්නේ. **අපි හිතුවට මේක මේක නෑ කියලා, ඔය හැම එකේම තියෙන්නේ. අරක බැස ගන්නව නම්, මේකත් බැස ගන්නව. හොඳට බලන්නකො සිහිය පවත්වල මොකද වෙන්නේ කියල. හැබැයි ඒ බැස ගන්න අරමුණුවල මට්ටම් ස්වභාවය අනුවයි ඒක සිද්ධ වෙන්නේ. සමහර අරමුණු බලගැන්වෙනවා. සමහර අරමුණු බලගැන්වෙන්නේ නැහැ. උදාහරණයක් අම්ම කෙනෙක් තම දරුවා කියන අරමුණ හරි අමාරුයි ගලව ගන්න. ඒක දෙයක් වෙනව. හැබැයි සමහර වෙලාවට ඒක විවිචර ගාණක් හැති වෙන්න පුළුවන්. හැබැයි අරක දෙයක් වෙන තාක්කල් සියල්ලෙන් මිදුන වෙන්නෙත් නෑ. මොකක් හරි එකක් හරි දෙයක් වෙලා තියෙන තාක් කල් පටිනිස්සග්ගානුපස්සී කියන තැනට යන්න බෑ, අර තත්ත්වය පෙන්නන්න බෑ. මොකද එකම ඇති පැටව් ගහල, පැටව් ගහල ලොකු වෙලා මං වෙලා පොපංවවෙලා උඩට එන්න. අනුශය පොඩ්ඩක් තිබ්බත් ඒක හරියන්නෑ කිව්වේ එතකම්ම පරිස්සම්**

වෙන්න ඕන. තමන් හිතල හරියන්නෑ දරුවගෙ පුශ්න චිතරයි මට තියෙන්නේ. අනිත් ඒව මිදිලනේ කියල. නෑ නෑ අනිත් ඒවත් **අවදානම් කලාපයේ තියෙන්නේ.** කොයි වෙලාවෙ හරි දරුව මතු වෙලා ඇවිල්ලා, දරුව කියන අනුශාසන මතු වෙලා අනිත් ඒවත් කුඩු කරගෙන එන්න පුළුවන් ඉස්සරහට. ඒක හිසා බැස ගන්නම අරමුණ කොයිතරම්ද? බනින්නේ ඒ තරම්ම තමයි දියුණුව. ඕනත තමයි තියෙන්නේ තමන්ගේ මායිම රේඛාව. කවුරුහරි කියනව නම් කෙනෙක් දරුව තමයි බැසගෙන තියෙන්නේ කියලා ආර්යයන් වහන්සේ, අනිත් ඒව ඔක්කොම මිදිලා කියලා, අපි කියනව ඒකට දරුව කියන අරමුණ කොච්චරද? තියෙන්නේ ඔයාගේ මට්ටම අන්ත චිතනය කියලා. අනිත් ඒව ගැන කතා කිරීමෙන් පළක් නෑ. මොකද එතනින් තමයි දෙනෙ ගින්න කොයිවෙලාවෙ හරි අවුස්සලා අනිත් ඒවත් පිවිච්ලා යන්න. ගිනිකූර චූට්ටක් හරි තිබ්බොත් කැලේ කොයි වෙලාවෙ හරි ගිනි ගන්නව. ගින්නේ චූට්ටක් තිබ්බත් කැලේ පැවිගින්න ඇවිලෙන්න වැඩි වෙලාවක් යන්නේ නෑ. තේරුණා හේ.

මෙහෙණින් වහන්ස: ඒක හොඳටම තේරෙනවා ආර්යයන් වහන්සේ. ඒක හොඳටම දකිනවා.

ආර්යයන් වහන්සේ: මේ ධර්ම මාර්ගයේ ඒකයි කිව්වේ අශ්වලෝමයක් සියක් කඩකට පැලෙන්න විදිනව වගේ කියල. කර්මස්ථානය තුළ දෙයක් නැති බව වගේම කෙනෙක් නැති බව දකින්න ඕන. ආත්මයක් නැති බව ආත්ම සංඥාව දුරු වෙන්නෙ මේ දුර්ගත ඤාණයෙන්මයි. ආත්මයක් නැති බව මෙහෙති වෙන එක දෙයක් නැති බව මෙහෙති වෙන එක එකට ගියාට ආත්මයක් නැති බව මෙහෙති වුණේ නැත්නම්, **දෙයක් තියෙන කෙනෙක් ඉන්නව. ඒක හිසා ඒක වෙනම මෙහෙති වෙන්න ඕන එකක්.** ඒකයි කියන්නේ ඒක වෙනමම මෙහෙති වෙන්න ඕන කියන එක, අරක දෙයක් නැති බව වෙනම මෙහෙති වෙන්න ඕන එකක්. දෙක දෙකක්. ඉබේ එනව කියල සමහර අය හිතාගෙන හිටියට ඒක එන්නෑ. ඒකයි එහෙම කියන්න හේතුව. අරකත් මෙහෙති වෙන්න ඕන, දෙයක් නැති බවත් මෙහෙති වෙන්න තියෙනවා. බලන්න ඕන සිහිය පවත්වලා එහෙම වෙන්නේ නැද්ද කියලා. එහෙනම් ඒකට කටයුතු කරන්න ඕන හොඳමයි එහෙනම් තෙරුවන් සරණයි.

මෙහෙණින් වහන්සේ: තෙරුවන් සරණයි ආර්යයන් වහන්සේ.

මේ අසන මොහොතේම ඔබ නිවන් දකිනවා

දේශනය 5

හිටපු කෙනෙකුත් නෑ, ඉන්න කෙනෙකුත් නෑ, මැරෙන්න කෙනෙකුත් නෑ

උපාසිකාව: ආර්යයන් වහන්සේ මම බණ අහගෙන ඉඳලා, ටික වෙලාවකට පස්සේ මම මිදුලට ගියා. ඒ වෙලාවේ මට දැනුණා සමාධි ගතියක්. ඊට පස්සේ ආර්යයන් වහන්සේ මම හිටගෙන හිටියේ අර සමාධියත් එක්කම රූප දර්ශනෙන් එක්කම අවදිය මතු වුණා.

ආර්යයන් වහන්සේ: ඔය මොනවද ඔය කියන්නේ, ඕක සිතුවිල්ලක්. විඤ්ඤාණ මායාවෙන් ඇවිල්ල තියෙන්නේ. එහෙම නෙවෙයිද?

උපාසිකාව: නෑ මගේ හිතකවත් තිබුන් නෑ.

ආර්යයන් වහන්සේ: ඒ කතාව ආයි කියන්න. වෙච්ච විදිය කියන්න. අපි කියන්නම් එතකොට.

උපාසිකාව: මම ගෙයි ඉඳලා මිදුලට ගිහින් හිටගෙන හිටියේ. ඒ ඉන්න කොට ඒ දර්ශනයත් එක්කම සමාධියක් ආවා දැනුණා. දර්ශනයත් එක්කම අවදියක් මතුවෙලා, මතුවුණා. මම ඒක දිනා බලන් හිටිය. ඉස්සරහ බංකුවක් තිබුණා. වාඩිවෙලා ඒක දිනාම බලාගෙන හිටිය. එතකොටත් එහෙම තිබුණා, ඊට පස්සේ ඒක නැතිවෙලා ගියා. එතකොට මට දැනුණා ස්වාමීන් වහන්ස මේ 'ඕබාසය' කියල.

ආර්යයන් වහන්සේ: මිදුලේ වාඩිවෙලා හිටිය හඳ දිනා බලාගෙන හිටිය, ඔව් නැවත කියන්න.

උපාසිකාව: මම මිදුලේ හිටගෙන හිටියේ, ඒ අවස්ථාවේ ඇතුළේ දැනුන සමාධිමත් ගතියක්. ඊට පස්සේ ඒත් එක්කම අර පින්තූර වගේ ඒ දේවල් එහෙමම තියෙද්දී අවදියක් මතු වුණා. ඒක මට වචනයෙන් කියන්න නම් තේරුමක් නෑ. මම ඒක දිනා බලාගෙන ඉඳලා බංකුවේ ඉඳ ගත්තා. ඉඳගෙන ඒ දිනාම බලාගෙන හිටිය. විනාඩි 03ක් විතර තියෙන්න ඇති. ඉට පස්සේ එහෙමම නැතිවුණා.

ආර්යයන් වහන්සේ: ඕක දැන් එන්නේ විඤ්ඤාණ මායාවෙන්නේ. ඕකට හේතුව කියන්නම්. **දැන් මේ දවස්වල හිතනවනේ ඔය අවධිය ගැන. ඔබවෙ තියෙනව නේ. වටපිට බලන කොටත් දැන් මතක් වෙනව ධර්මය ගැනත්, ඔන්න අවදිය එනව. අවදිය තියෙනව කියල හිතුවොත් අවදිය එනව. ඇයි මේ ඉතිං ඔක්කොම මිදිලා. මිදිලා වගේ හිතුවොත් මිදිලා වගේනේ.** දැන් මේ වෙලාවේ මුකුත් නෑනේ. හිතුවොත් මම රහත් වෙලා කියලා, එහෙම හරිද? එතකොට අපි කියන්නම්. ඔබතුමියගේ කෙලෙස් ස්වභාවය ගැන ඔබතුමියට අවබෝධයක් තියෙනවනේ. එතකොට කෙලෙස් තියෙන තරමට කොහොමද? අවදියක් එන්නේ. කෙලෙස් ස්වභාවය දියවී ගෙන යන ස්වභාවයයි අවදි එන්නේ. දැන් මේ රහතන් වහන්සේගේ ස්වභාවය ගැන අපි කතා කරේ. මේ අවදිය කියන එක දැන් දැක්කා කියන එක විඤ්ඤාණ මායාවක්. හැබැයි අපි ඕක සද්ද නැතුව බලන්න ඕන කල්පනාවෙන්. හැම තිස්සෙම අපේ අභ්‍යන්තරයේ අවදියක් තියෙනවද? කියලා. අන්න එතකොට අපට තේරෙනව සැරින් සැරේට 'ඕබාස' ස්වභාවය මතු වෙනකොට අභ්‍යන්තර සිහියට තමයි හසුවෙන්නේ. හිතන එක වෙන්න බෑ, සිතුවිල්ලකින් එන්න බෑ. හිතන කොට අවදියක් කියන එක සිතුවිල්ලක්. ඒක හිතන් නැතුව දැනෙන්න ඕන. ආ මේ මිදුල කියලා. අහස කියල පොළොව කියල බංකුව කියල ඔය මොකක්වත් නෑ.

උපාසිකාව: ඒ ස්වභාවය නැවත නැවත එනවද?

ආර්යයන් වහන්සේ: ඒක අභ්‍යන්තරයෙන් මතුවෙන එකක්. ආයි එළියට යන්න ඕන් නෑ. **ඒකට පර්යන්තකට යන්න ඕන්නෑ ඔය කොහේ හිටියත් එකයි. එළුවළු කපන කොටත් මුකුත් නැති ස්වභාවයක් දැනෙනවා,**

අතුගාන කොටත් දැනෙනවා මුකුත් නැති ස්වභාවයක්. වැඩ කරන කොට මුණ හෝදන කොට නාන වෙලාවට ඕන වෙලාවක දැනෙනව මුකුත් නැති ස්වභාවයක්. ඒව පොඩ්ඩක් සිහියෙන් ඉන්න ඕන. ඒ ස්වභාවය ටිකක් වැඩිවෙනව දැනෙන්න ඕන. ඒකට ඉරියව්වක් හොයන්න යන්න එපා. අර නිතරම මතුවෙන එකක්. අර මතුවෙන කොට මේක දැනෙන්න ගන්නව. අර හිකන්, දැනෙන ඒව කියන්නේ හිතන ඒව නෙවෙයිනේ, දැනෙන්න ගන්නව. මතුවෙන කොට මතුවෙන කොට දැනෙන්න ගන්නව මේ හැමතැනම මිදිව්ව ස්වභාවයක් දැනෙන්න ගන්නව, ඒක එකක වෙන්න බෑ. ඔබතුමියට හිතන එක මොකක්ද? දැනෙන එක මොකක්ද? හිතාගන්න බැරි වෙනවනේ. එතකොට හැම තිස්සෙම බලන්න ඕන, තමන්ගේ සිතටත් සිහියක් තියෙන්න ඕන. සිතුවිල්ල කියල තමන්ගේ හිතට සිහියක් තිබුණොත්නේ දැනෙන්නේ, නැත්නම් හිතුවද කියල දන්නෙත් නෑනේ. නැත්නම් දැනෙනව කියලනේ හිතන් ඉන්නේ. මේක අති සියුම් මේ කියන කතාව. ඕක ච්ඡියට ගිහිල්ලා හරි පර්ගන්කේ හරි ඔය ස්වභාවයක් කොහොමත් දැනෙනවනේ. හිතුවත් දැනෙනවනේ. දැන් මේ රෑ වෙලා ච්ඡියට ගියා හඳ කළුවරේ, ආ බලන කොට ඕබාසය තමයි. මේක එහෙම එකක් නෙවෙයි.

මේක ඇවිල්ල මේ ඉරියව්වක් නැතුව සාමාන්‍යයෙන් තමන්ට අභ්‍යන්තරයට දැනෙන්න ඕන. අභ්‍යන්තර සිහියක් අවදි වෙනව තමන්ට දැනෙනව, ධර්මය මෙනෙහි වෙනකොට තමන්ට දැනෙනව අභ්‍යන්තරේ මේ අවදියක් මතුවෙලා එනව. ඉස්සෙල්ල ඒක අල්ල ගන්න ඕන, ඕකෙ වැදගත්ම තැන තියෙන්නේ ඔන්න ඔතන. 'ඕබාසය' දැනගන්න ඕන කලාණ මිත්‍රයාගේ පණිවුඩය මත මෙන්න මෙහෙම ස්වභාවයක් මතුවෙනව කියල මුලින්, මුලින් ඒක දැනුම. ඊට පස්සේ තමන් ඒක හිතන්න යනව. ඒක 'සවිතක්ක සවිචාර', හරි 'සවිතක්ක සවිචාර' මෙනෙහි කරන කොටත් ඔහොම එකක් එනව ඔබතුමිය කිව්ව වගේ, ඒක සවිතක්ක සවිචාර සමාධියක් තමයි. ඒක සවිතක්ක සවිචාර, සැබෑම 'ඕබාසය' නෙවෙයි. ඕකත් සමාධියක් තමයි, හැබැයි අපි කියන 'අලමරියඤ්ඤාණ දර්ශනය' නෙවෙයි. අලමරියඤ්ඤාණ දර්ශනය හොයන්න නම් හැම මොහොතෙම සතර ඉරියව්වෙම ඔන්න ඔය ස්වභාවයක් මතුවෙනව අභ්‍යන්තරයෙන් දැනෙන්න ඕන. ඒ කරන වැඩවලට අයිති නැති ගතියක්

මතු වෙන්න ඕන. ඒ එකකටවත් අයිති නැති ස්වභාවයක් අභ්‍යන්තරයේ නිකන් සැහැල්ලුවක් වගේ අමුතු ගතියක් මතු වෙනව. ඒක නිසා බැස ගන්නෙත් නෑ, ගින්නකුත් නෑ. අන්න ඒ ස්වභාවය මතු වෙන්න ඕන. ඒක මතු වුණොත් ගොඩක් වටිනව.

උපාසිකාව: එහෙමයි ස්වාමීන් වහන්ස. ගින්නක් නෑ. අර බැස ගන්න ස්වභාවයක් නැහැ. මට නිතරම ප්‍රීති, සුඛ ඒකාග්‍රතාව තිබුණා.

ආර්යයන් වහන්සේ: දැන් ඔබතුමියට කියන්න ඕන 'ඤාණ දර්ශනය පහළ වුණා කියලද? අපේ අය හරි කැමතියි රහත්වෙලා කියනවට. ඒත් ඊළඟ දවසේ කෙලෙස් තියෙනව නම් ඒක හරි නෑ නේද? මේ අපි ගැනත් වැරදියට හිතනව බුද්දෝත්පාද ආර්යයන් වහන්සේ කිව්වනේ මම රහත්වෙලා කියලා. ඒත් මට කෙලෙස් තේරෙනවනේ. බුද්දෝත්පාද ආර්යයන් වහන්සේ 'චල' ගැන කියන්නෑ, ඒක තමන්ට 'සාන්ද්‍රිධික' එකක්. මේක අතින් එක අති සියුම්, අති සියුම් රහසක් තියෙනවා. අපි හැමතැනම නොකියපු දෙයක් තියෙනව, ඒක කියන්න වෙනව. ඒකට හේතුව අර දැනෙන ස්වභාවය කාටවත් කියන්න බෑ, කියන්න බැරි නිසා කාටවත් කිව්වේ නෑ කියනව. මේක අභ්‍යන්තරේට අවිධිමත් ස්වභාවය එනකොට නිකන් අර ලුණු වගේ දැනෙන ගතියක් එනවා. ඒක එහෙම කියන්නත් බෑ, කියන එක හරියන්නෙත් නෑ. දැනෙන්නම ඕන. ලුණු කන්නම ඕනනේ. එතකම්ම තේරෙන්නේ නෑනේ. ඒ වගේ දෙයක් තියෙනවා මෙතනත්. හැබැයි ඒක දැනෙන්නට ගත්තට පස්සේ, මේ කියන මොහොතෙන් දැනෙනව. මේ එකකටවත් අයිති නැති ස්වභාවයක් අභ්‍යන්තරෙන් මතු වෙනව. ඒක හැම මොහොතකම ඊට පස්සේ වැඩ කරනව. එහෙම තමයි කියන්න වෙන්නේ තේරෙන විදියට. නමුත් ඕක ඔය වචන නම් ඔක්කොම වැරදියි. අවදිමත් ගතියක්, ඒ දැනෙන එක කිසිම වෙලාවක වචනෙකින් කියන්න පුළුවන් කමක් නෑ, රූපයක් නෑ. දැන් ලුණුවලට රූපයක් නැහැනේ. ලුණු ගැන කියන්න බෑනේ. ඒ වගේ ස්වභාවයක් තමයි මෙතන තියෙන්නේ. හැබැයි ඔය ස්වභාව කියන ඒව හරි 'සචිතක්ක සච්චාර' සමාධිමත් ස්වභාවයක්. ඉතිං ඕක තව '**අචිත්ත අච්චාර**' ස්වභාවය මෙහෙති කිරීමකුත් නැතුවම එන ස්වභාවය, ඒක

ඉතිං තමන්ටම සාන්ද්‍රීඨික වෙන්න ඕන. නැවත අහඹු විදියට ආපු එකක්ද කියන එක.

මෙනෙහි කරන කොට නම් තමන්ව රවට්ට ගන්නව වගේ වෙනවා. ඒක ඉතිං ධර්මය ඒක නිහඬව මෙනෙහි කරා කියන එක හොඳයි, නැත්නම් තමන් තමයි රැවට්ලා ඉන්නේ. ඒක අවදිය කියන එක ලේසින් නෑහේ. ඒක නිසා කොහොමත් එල ගැන නම් හිතන්නෙපා, එල ගැන හිතන්නැතුව රාග ද්වේෂ මෝහ කෙලෙස් සංසිදෙන මග, ගියා නම් හරි.

උපාසිකාව: ඒක මම මෙනෙහි කපේ නෑ කවදාවත්.

ආර්යයන් වහන්සේ : ඒත් මේ ධර්මය ඇහුවනේ.

උපාසිකාව: ඔව්. ධණ ටික ඇහුවා, හොඳට අධ්‍යයනය කළා.

ආර්යයන් වහන්සේ: ඒ වෙලාවේ මෙනෙහි වුණා නේ. ඒකම තමයි පස්සෙන් වැඩ කරන්නේ. කොස් ගහක් දැක්කත් ඊට පස්සේ අවදියක් එනව, ඇයි මේක දැනුමට ගියාට පස්සේ දැනුමකින් මතු වෙන නිසා පරිස්සම් වෙන්න ඕන. ඕක ඉතිං දැන ගත්තට පස්සේ ඕකෙ දෙයක් නෑ. ඇත්තටම ලොකු අත්දැකීමක් ලබනව. ඒත් ඉතිං, හරි පරිස්සමින් යන්න ඕන ගමනක් මේ ගමන. එල ගැන හිතන් නැතුව **අභ්‍යන්තරේට සිතියක් තියෙනව නම්, අර කෙලෙස් ස්වභාවය දියවී ගෙන යන ස්වභාවයට,** එක එක කටයුතු කරන කොට වැඩ කරන කොට **හැම මොහොතකම, සතර ඉරියව්වෙම සිතියක් තියෙනව නම් දියුණුවක් තියෙනව.** හොඳයි එහෙම නම්, දැනට මේ ප්‍රමාණවත්. ඔබතුමියටත් තෙරැවන් සරණයි. මේ සියලු දේශනා නිවනටම උපනිශ්‍රය වෙන්න ඕන. සියලු දෙනාගේම සිත් තුළ පහන් වීමකට මේ හැම දෙයක්ම හේතු වෙන්න ඕන. තවත් හික්ෂුන් වහන්සේ නමක් සම්බන්ධ වෙන්න තියෙනව. හොඳමයි.

උපාසිකාව: හොඳමයි ආර්යයන් වහන්සේ, ඔබ වහන්සේට මාගේ ගෞරවනීය නමස්කාරය වේවා.

(ඉහත දේශනය මෙතනින් අවසන්)

ආර්යයන් වහන්සේ: තෙරුවන් සරණයි.

තික්ෂුන් වහන්සේ: ඔබ වහන්සේ අර මෂණි කෙනෙක් චික්ක කතා කරන කොට අර ධර්ම දේශනාවෙදී ඒ විස්තරෙයි කිව්වා. ඊයෙයි අදයි ස්වාමීන් වහන්සේට 'ඵනමිද්ධිය' වගේම, හවස මම ආර්යයන් වහන්සේට කෝල් එකක් ගන්නන් හැදුවේ, හිකං අර කය ඇතුලේ භයවෙන ගතියක් වගේ. මට දැන් තමයි තේරුණේ ආර්යයන් වහන්සේ අපි මේ මේකට හිරවෙලා තියෙනවයි කියලා. දැන් තමයි ඒකෙන් අවදි වුණේ ආර්යයන් වහන්සේ. ඔබ වහන්සේට පාද නමස්කාර වේවා.

ආර්යයන් වහන්සේ: ඔබ වහන්සේ වැඩ සිටින්නේ කොයි පළාතෙද?

තික්ෂුන් වහන්සේ: දැන් වීරකැටියේ වැඩ ඉන්නේ.

ආර්යයන් වහන්සේ: හොඳමයි- ඔබ වහන්සේ මේ ධර්ම දේශනා ඇහුවද?

තික්ෂුන් වහන්සේ: එහෙමයි ආර්යයන් වහන්සේ, හිදි මරාගෙන රෑ දවල් දෙකේම ඇහුවා. අහගෙන යන කොට හිත විසිරෙනව. අර කිව්ව වගේම දෙයක් දැක්කාම බැස ගන්නව වගේ යන හිසා, පස්සේ තමයි තේරුණේ අපි මේ හිකන් යන්නේ කියලා. මට 'ඵනමිද්ධන්' තිබුණා. ආර්යයන් වහන්සේ. ඔබ වහන්සේට පාද නමස්කාර කරන්න ඕන. හැත්තං අපි අතරමං වෙනවා. කරදර හිසා අහන්නැතුව හිටියා. ඒකට හරියටම උත්තරේ හමිබුණා ආර්යයන් වහන්සේ.

ආර්යයන් වහන්සේ: අපේ භාමුදුරුවනේ අභ්‍යන්තර කෙලෙස් ස්වභාවය, ක්ෂයවීගෙන යන ස්වභාවයටත් සිහියක් තියෙනව ඒ කියන්නේ.

තික්ෂුන් වහන්සේ: අන්න එක නම්, සිහිය තියෙනවමයි ආර්යයන් වහන්සේ.

ආර්යයන් වහන්සේ: අභ්‍යන්තරේට කම්පනය වන ස්වභාවය, අරමුණුවලට බැස ගන්න ස්වභාවය ඒකට තියෙන්න ඕනෑ හොඳ සිහියක්. ඒකත් එක්ක කෙලෙස් දියවීගෙන යන ගමන යන්න ඕන අපේ

හාමුදුරුවෙන්. එතකොට තමයි මේ නිවන් මග පිරිසිදු වෙලා එන්නේ, විවර වෙලා එන්නේ. අනිත් එක මේ මග යන කොට හොඳ අවබෝධයක් තියෙන්න ඕන. හොඳ ජීවිතාබෝධෙකුත් තියෙන්න ඕන. ඒ වගේම ධර්මය ගැන හොඳ අවබෝධයක් තියෙන්න ඕන, 'දර්ශනය' ගැන හොඳ අවබෝධයක් තියෙන්න ඕන. මේ යුගයේ හික්මුණු වහන්සේලා මේ මගට යොමුවීම විශාල යහපතක් වෙනවා. හැබැයි මේ යුගයේ නම් අවිධිමත් ස්වභාවයක් තියෙනවා මේ හෙළි කිරීම් තුළ. තරුණ හික්මුණු වහන්සේලා තමයි වැඩියෙන් මේකට යොමු වෙන්න ඕන. ගමක් ගමක් ගානේ පන්සල් තියෙනවා. ඒ නැම එකකම මේ ධර්මය අවබෝධ වුණ හික්මුණු වහන්සේලා වැඩ සිටිනව නම් සියලුම සංඝ රත්නය එකට එකතු වෙලා එක මල් වට්ටියක මල් වගේ, 'ගෞතම බුද්ධ ශාසනය' නැවතත් පිබිඳෙන්න හේතු වෙනව. නිවන් මග විවර වෙලා තියෙන්නේ, අපිට දැනෙනව. ගොඩක් අයට මේක ප්‍රත්‍යක්ෂ වෙනව. ගිහිදු පැවිදිදු කියන එක අදාළ නෑ. ධර්ම දේශනා කරන හික්මුණු වහන්සේලාට විශාල පිටුවහලක් වෙනව මේ දහම හොඳින් අවබෝධයක් ඇතුළු දේශනා කරනව නම්. විශේෂයෙන් ගිහියන්ටත් ඒක උපකාර වෙනවා නිවන් මග විවර කර ගන්න, නිවන් මග පිරිසිදුව හඳුනා ගන්න. හික්මුණු හික්මුණි උපාසක උපාසිකා සිව්වනක් පිරිසම මේ මග කටයුතු කරන්න ඕන. මෙය හැමෝටම ආශීර්වාදයක් වෙන්න ඕන පිරිසිදු භාවයක් තියෙන්න ඕන. නිර්මල නිවන් මග ගමන් කරන පරපුරක් බිහිවෙන්න ඕන. ඔබේ යහපත වෙනුවෙන්. අපට එහෙම හිතෙනව.

හික්මුණු වහන්සේ: මේ ස්වාමීන් වහන්සේ ගොඩක් දුරට කරදර කරන්නෑ. ඔබ වහන්සේ රැ දවල් දෙකේම ධර්මය දේශනා කරනව, සියලුම දෙනාම අවදි කරවන්න උන්වහන්සේ වෙහෙසෙනවා. අපිට තේරෙනවා අපිත් ඒ වෙනුවෙන් කටයුතු කරගෙන, අවුරුද්දක් තිස්සේ වෙහෙසිලා කටයුතු කරගෙන වැටී වැටී අපි කොහොම හරි යනව ආර්යයන් වහන්සේ. මේ දවස් දෙකේ මේ ස්වාමීන් වහන්සේ හිරවෙලා හිටිය, ඒ ගැටේ ලිහුණු බව මට හොඳටම වැටහුණා. පාද නම්ස්කාර වේවා ආර්යයන් වහන්සේ තෙරුවන් සරණයි.

ආර්යයන් වහන්සේ: ඒක තමයි ඇත්ත කතාව. හික්මුණු වහන්සේලාට හුඟක් වටිනව මේ හෙළි කිරීම්. හැමෝටම තෙරුවන් සරණයි

මේ අසන මොහොතේම ඔබ නිවන් දකිනවා

දේශනය 6

'අලමරියඤාණ දර්ශනය ප්‍රායෝගික අත්දැකීම්'

උපාසිකාව: ආර්යයන් වහන්සේ, එන ඒවා දැනෙන ඒවා එතනත් කෙනෙක් නැති බව, එතනත් සිහිය. මම කියලා විඳලා තියෙන්නේ සිහිය ද? හරිද ඒක.

ආර්යයන් වහන්සේ: මම මම කියලා විඳලා තියෙන්නේ සිහියද? දෙයක් කියලා දැනෙනවා නම් එතන ආත්මය තියෙනවා, බිත්තිය දකින මම ඉන්නවා නේ. එතකොට බිත්තිය දකින බවට සිහියක් තියෙනවා, බිත්තිය දකින බවට එන සිහිය තමයි මම වෙන්නේ එහෙමද? **එතන ඤාණය බවට පත්වෙන්නේ, එතන දෙයක් නැති බව දැනෙන තැන දර්ශන ඤාණයෙන් එන්නේ.** එතකොට එතන සිහිය තමයි දෙයක් නොවන බව දැනෙන ස්වභාවය. ඒ කියන්නේ 'සම්මා ඤාණ' අපි ගත්තොත් ඔබතුමිය කියපු එක හරි. බිත්තිය දකින කොට බිත්තිය දකින බවට තියෙන සිහිය තමයි ආත්මය බවට පත්වෙන්නේ. **බිත්තිය දෙයක් වගේ දැනෙන එකමයි ආත්ම සංඥාව, හැබැයි ඒක අසුවෙන්නේ සිහියටයි.** අපි කලින් කීවා නේද? ආත්ම සංඥාව කියන එක උඩින් එන එකක් කියලා. දෙයක් වගේ දැනෙන එක, ඒකම ආත්ම සංඥාව වෙනවා කියලා. අපි ගාව ආත්ම දෘෂ්ටියක් අර අභිසංකරණය තුළ පොඩි කාලේ ඉඳලා, මේ ආයතනවල කෘත්‍ය නිසාම ආත්ම දෘෂ්ටියක් බැස ගන්නවා කියලා, තියෙන බව ඉත්තනාවයක්, ඒ ආත්ම සංඥාව හිතරම අපිට දැනෙන එකක්. ඒ සංඥාව, දෙයක් වගේ දැනෙන හැම තැනකම අර ගම් එක වගේ තමයි එකට එකතු කර කර එන්නේ ආත්ම සංඥාව. දෙයක් වගේ දැනෙන හැමතැනම ඔක්කොම තියනව වෙලා, මාත් ඉන්නවා

වගේ දැනෙන එකක් තියෙනවා ගම් එකක් වගේ. හැමතැනම එතන එතන ඇතිවෙනවා නැතිවෙනවා උණාට අර ඔක්කොම 'පෝනෝභවිකා' කියන ස්වභාවය. 'භව' ටික සේරම එකට ගම් එක වගේ එකට ඇලිලා වගේ සේරම, මම ජීවත් වෙනව වගේ දැනෙන එකක්. ආත්ම සංඥාව කියන්නේ, හැම මොහොතේම භවය සකස් වෙලා, භවය ඇති වෙලා නැති වෙන එකක්නේ. 'භවය' කියන්නේ පවතින එකක් නොවේනේ. මේ මොහොතේ දෙයක් වගේ දැනෙන එක භවය.

"භවයෙන් භවය" කියන්නේ, 'සිතුවිල්ලෙන් සිතුවිල්ල' කියන්නේ, 'අරමුණෙන් අරමුණ' කියන්නේ, මේ ඔක්කොම එකට එකතු වෙලා වගේ. ගම් එක වගේ ඇලිලා "පෝනෝභවිකා" වේගය තුළ. අර සේරම, මම ඉන්නවා ආත්මයක් තියෙනවා. මම ජීවත් වෙනවා. ඔන්න ඕක තමයි අර භව ඔක්කෝම එකට එකතුවෙලා දැනෙන ගතිය. ඒක තමයි ආත්ම සංඥාව. දැන් හොඳට බලන්න කොයි විදියට කරකුණත් ආත්ම සංඥාව බැස ගන්නව, දෙයක් නෑ කියල ගත්තත් දෙයක් නැති ආත්ම සංඥාව තියෙනවා. අර 'පෝනෝභවිකා' කියන එක ඕනම විදියකින් විඤ්ඤාණ මායාවෙන් එනව, ඒක ඕනම විදියකට එනවා. තියෙනවා කිව්වත් ඇවිල්ලා නෑ කිව්වත් ඇවිල්ලා ඕනම විදියකට ආත්මය තියෙනවා. නැතිකෙනා ඉන්නවා. තියෙන කෙනා ඉන්නවා, විඤ්ඤාණය කොහෙද? මොකක්ද? දන්නේ එතන ආත්මයම තමයි. දැන් මේක බැලුවම සිහිය කියලා ගන්න කොට, දැන් එතකොට මෙතන මේ හැම එකම සිහියට අසුවෙනවා. ආත්මයක් තියෙන බව, එතකොට සිහිය ආත්මය වෙන්නේ නෑ. හැබැයි සිහියට අසුවෙනවා, ආත්මයක් තියෙන බව. තමන් ඉන්න බව දැනෙන සිහියක් තියෙනවා. සිහියට අසුවෙනවා තමන් ඉන්නවා වගේ ආත්මයක් තියෙනවා වගේ. ඔබතුමිය සිහිය ආත්මය කිව්වොත් ඒක හරියන්නේ නැති වෙනව. සිහිය කියන එක 'අවකාශය වගේ', වලාකුළු 'සිතුවිලි වගේ.' ඒකම එකක් තියෙන එක තමයි ආත්ම සංඥාව කියන එක. ඔබතුමිය අහපු ප්‍රශ්නය මොකක්ද?

උපාසිකාව: සිහිය කියන එකට අසුවෙනවා, මම කියන ආත්ම සංඥාවක් කියන එක.

ආර්යයන් වහන්සේ: මම කියන එක, ආත්ම සංඥාව කියන එක සිහියට අසුවෙනවා. හැබැයි අතෙත්ට ගියාම මම නැතිවෙනවනේ ධර්මය දැකින කොට, දෙයක් නැති වෙනවනේ. දෙයක් තිබ්බොත්තේ ආත්මයක් වෙන්නේ, දැන් ආත්මයක් කියල දෙයක් නෑ, දෙයක් තිබුණොත් ආත්මයනේ. දෙයක් නැත්නම් ආත්මයකුත් නෑ. අන්න එතන නිවනනේ, ඒක සිහියට අසුවෙනවා. තේරුණාද? ඒකම තමයි මේ සංඥාව ඊයේ රෑ කතා කරේ **ඤාණොප අසුවෙන්නේ කියලා. මේක 'දර්ශන ඤාණය'ට අසුවෙනවා මෙතන ආත්මයක් නැති බව, 'දර්ශන ඤාණොප' හසුවෙනවා, මෙතන දෙයක් නැති බව. එතකොට දර්ශන ඤාණොප හසුවෙනවා අර 'සම්මා සමාධි' සම්මා ඤාණං සම්මා විමුක්ති සම්මා ඤාණය එනව, ඒක සිහියට අසුවෙනව. සිහියම තමයි 'ඤාණය' කියන්නේ. ඒක දර්ශන ඤාණයෙන් එන්නේ දෙයක් නැති බවට දැනෙන සිහිය, 'සම්මා ඤාණ' කියලා පෙන්නුවේ. දෙයක් නැති බව දැනෙන, මේ නිවන කියන එකත් සිහියට අසුවෙනවානේ. 'නිවනට' පත්වෙනවා කියන එකත් කියනවානේ අන්තිමටම, ඔය ස්වභාවය තුළ එන හැම අරමුණකම මිදීමක්නේ තියෙන්නේ, හැම අරමුණකම මිදීමක්. හැම අරමුණකම දෙයක් වෙන්නේ නැති ස්වභාවයක් අභ්‍යන්තර අවදියෙන් මතු වෙනව නේ. දැන් ඕකේ ලේයර් ටික පෙන්නුවෙන් ඕකනේ. දුක හිතූණත්, ඇඳුවත්, හිතා උනත් කිසිම තැනක දෙයක් නැති ස්වභාවයක්. 'ලේයර්' වලින් 5කට දාලා පෙන්නුවානේ. **මේක "ආයතන ලේයර් එකක්, එකක් පෘථග්ජන ලේයර් එකක්, එකක් බාහිර ඇත්ත කරගන්න බැස ගන්න පෘථග්ජන ලේයර් එකක්." එකක් 'ආයතන මට්ටමින් සුනවත් ආර්ය ශ්‍රාවකයා හිතනවා සිතට බැසගෙන, මේ මට දුකයි හා මම බැසගෙන, මේ මට සතුටුයි, ආ මං බැසගෙන, ආ මෙතන දැවිල්ලයි, ආ මෙතන වේදනයි මම බැසගෙන, මේ වේදනාව තියෙන්නේ ඉතිං මම බැසගෙන. ධර්මය දන්නැති කෙනා ඔය 'සුනවත් භාවය' පිරිසිදු මදිසි කියන මට්ටමේ තමයි හිරවෙන්නේ.****

පැහැදිලි කරන අර, කලාණ මිත්‍රයා මතයි මේක තියෙන්නේ. කලාණ මිත්‍රයා කිව්වොත් මෙතන බැසගෙන කියලා, මෙතන දැන් 'යථාභූත ඤාණයයි' 'යොනිසෝමනසිකාරයෙන්' මෙතෙහි කරන්න කියලා. එයා දන්නේ නැත්නම් මේක, ආයතන මට්ටමක් කියලා ඒක මෙතෙහි කර කර ඉන්නවා. හැබැයි කලාණ මිත්‍රයා ඊට 'යට ලේයර් එකක්' පෙන්නුවොත්

නෂ නෂ මේකත් ධූෂගෙන නොවෙයි, මේ 'සෙන්නර්' මට්ටම කියලා මේ 'ප්‍රසාද මට්ටම' කියලා, ආයතන මට්ටම නෙවෙයි කියලා. මේකත් නිකන්

- දුක කියන එක මනෝ සංඛාරයක් කියලා පෙන්නුවොත්, සතුට කියන එක මනෝ සංඛාරයක් කියලා පෙන්නුවොත්, මෙතන දෙයක් නෂ කියලා පෙන්නුවොත්,
- ඊට පස්සේ වයා පෙන්නුවොත් එහෙම සිතුවිලි දෙයක් නොවෙයි කියලා, සිතුවිල්ලට හිමිකාරයෙක් නෂ කියලා පෙන්නුවොත්, එතන ආත්මයක් නෂ දෙයක් නෂ කියලා පෙන්නුවොත්,
- **මේ සිතට හිමිකාරයෙක් නෂ කියලා** පෙන්නුවොත් හේ
- **මනෝ සංඛාර කුඩු කරලා දැමීමොත්,**
- ඊට පස්සේ '**සබ්බ සංඛාර සමථය**' කියන තැනට එනවා, 'සෙන්නර් මට්ටම.'

එතකොට යට ලේයර් එක එනවා. ඒ කියන්නේ 'යථාභූත ඤාණයයි' 'යෝනිසෝමනසිකාරයයි' කියන එක අර 'සෙන්නර්' මට්ටමෙන් මෙනෙහි කරන එකක් නෙමෙයි, එතනත් දෙයක් නැති බව දැකලා එතනින් මිදිලා කියන ස්වභාවයක කෙනෙක් ඉන්නවා නම්, යෝගාවචරයා 'සෙන්නර් මට්ටම' තුළ කම්පනය නොවී ඉන්නවා. ඒ කියන්නේ දිවට දැනෙන රසයට, තිත්තට, එහෙම නැත්නම් සුවඳට, එහෙම නැත්නම් ශබ්දයට, එහෙම නැත්නම් වර්ණයට, කම්පනය නොවන ස්වභාවයක් එන්නේ, කම්පනය වෙන්නේ නෂ. ඒක දෙයක් කරගන්නේ නෂ. ඒකෙන් මිදිලා. දැන් 'යට ලේයර්' එකට බහිනවා.

එතකොට අන්න මේ ආයතන ටික දකිනවා ආත්මයක් නැතිව.

- දෙයක් නැතිව ආයතන ටික දකිනවා,
- 'සිස්ටම් එක' රොබෝ වගේ වැඩ කරනවා පේනවා, කෙනෙක් නෂ,
- ආයතන ටික වැඩ කරනවා, කෙනෙක් නෂ, ආත්මයක් නෂ.
- එතකොට මේ ආයතනවල කොහේවත් ආත්මයක් නෂ, ධූෂ ගන්නේ නෂ,

- දැන් 'සෙන්සර්' ටික විතරයි පේන්නේ,
- **සුවඳ දැනුණට සුවඳ විඳින කෙනෙක් නෑ, රස දැනුණට රස විඳින කෙනෙක් නෑ, ශබ්දය ඇසුනට විඳින කෙනෙක් නෑ, වර්ණ දැක්කාට විඳින කෙනෙක් නෑ, සිතුවිලි ආවාට විඳින කෙනෙක් නෑ,**

ඕව්, පුදුම ස්වභාවයක්, ඒක තමයි වටිනාම 'ලේයර් එක.' ඔන්න යට 'බේස්' එකට එනවා. හැබැයි මේකත් නෙමෙයි 'හිචන' කියන්නේ. හැබැයි එතන බැලුවොත් ආත්මයක් නෑ. ආයතන ටික බැලුවොත් මිදිලා ඉන්නේ, 'ක්‍රියා සිත' තියෙන්නේ, කිසිම දේකට බැස ගන්නේ නැති. එතන 'හිචනය' කියලා හිතනවානේ. ඒකත් නෙමෙයි 'හිචන' කියන්නේ. ඊට 'යට ලේයර්' එකකට එනවා.

මොකක්ද මේ 'යට ලේයර් එක'

- මේ සේරම වෙනදා විදියටම ඇහෙනවා, පේනවා, දැනෙනවා. වචන අරව මේවා සේරම තිබුණත්, ඒ එකකටවත් බැසගෙන නෑ තමයි,
- ඒ සේරමත් හරි, නමුත් වෙනදා විදියට හැමදේම සිද්දත් වෙනවා සේරම සිතුවිලිත් එනවා, සිතනවා, හැමදේම සාමාන්‍ය විදියමයි භොයන්න බෑ.
- හැබැයි අවධිමත් ස්වභාවයක් මතුවෙනවා, මේ අවධිමත් ස්වභාවය කියන බැසගෙන නැති ස්වභාවය, අපි **'ඕනාසය' කියලා කියනවනේ. බැස ගෙන නැති ස්වභාවය, රූප දර්ශනයට.**
- රූප දර්ශනය කියන්නේ සාමාන්‍යයෙන් ආයතන මට්ටම, ශබ්ද රූප, වර්ණ රූප, ගන්ධ රූප, රස රූප, පොට්ට්ට්ට් රූප, ආයතන මට්ටම. රූපාරම්මණ මට්ටම එනකොට මේ දර්ශනය එතන තියෙන්නේ සාමාන්‍ය දර්ශනය. ඒකට හැබැයි රූප දර්ශනයට එතා ගිය 'ඕනාසය' මතුවෙනවා කියන්නේ,
- ඒ එකකටවත් අයිති නැති ස්වභාවයක් මතුවෙනව අභ්‍යන්තරයෙන්, අන්න ඒ ඕනාසය. ඒකත් නෙමෙයි 'හිචන' කියන්නේ. හේතුව මෙන්න මේකයි. රූප දර්ශනය, සාමාන්‍ය විදියට පේනවා, සාමාන්‍ය විදියට ඉන්න වෙලාවේ, ඒ වෙලාවේම එයාට සාමාන්‍ය විදියට 'රූප දර්ශනය'

විතරක්, වියාට මතු වෙනව ඕනෑමය. අරවට බැස ගන්නේ නෑ. රූප දර්ශනය මතු වෙනව, 'ඕනෑමය' මතු වෙනව.

- රූප දර්ශනය මතු වෙන වෙලාවට ඕනෑමය නෑ, සාමාන්‍යයෙන් බැස ගන්න කෙනාට ඕනෑමය නෑ තේරුණාද? 'ප්‍රසාදවලට අරමුණුවලට බැස ගන්න කොට, රූප දර්ශනය ප්‍රකට වෙනකොට 'ඕනෑමය නෑ' ඇයි වියා ඉන්නේ ආයතනවල.
- හැබැයි වියා මේ ධර්මය දැක්න සුතවත් ආර්යය ශ්‍රාවකයා රූප දර්ශනයේ, මෙතන දෙයක් නැති බව දැක්න කොට, ඒ මිදුණු ස්වභාවයක් මතු වෙනව අභ්‍යන්තරයෙන්. ඒ එකකටවත් කම්පනය නොවන ස්වභාවයක් මතු වෙනවා. ඒක තමයි ඕනෑමය. හරිනේ.
- රූප දර්ශනය නැතුවනේ මෙයාට 'ඕනෑමය' මතු වෙලා තියෙන්නේ, මිදුණු ස්වභාවයක මෙයා අවදි වෙලා තියෙන්නේ, හැබැයි ඒකත් නෙවෙයි 'නිවන' මේක එක කතාවක්.
- හැබැයි 'රූප දර්ශනයත්' තියෙනවා, '**ඕනෑමයත් තියෙනවා කියන්නේ නව අවස්ථාවක්.** මේක වෙන එකක්. රූප දර්ශනයක් තියෙනවා බැලුවොත් වියා කතා කරනවා, බැලුවොත් හැමදේම ඇහෙනවා, දැනෙනවා, ජේනවා සාමාන්‍ය විදියටම සිද්ධ වෙනවා, කිසිම දෙයක් වෙනස් වෙලා නෑ, හැබැයි වියාට ඕනෑමයත් තියෙනවා. මේක එකක්. මේකෙ තමයි 'සිප්ලි' එක තියෙන්නේ.
- ඒ කියන්නේ වියා හැම වැඩක්ම කරත්, මොන දේ සිද්ද වුණත්, මොන විදියට කතා කළත්
- අපි කියන්නේ අර අවදියක් තියෙනවා කියලා, ඒක කවුරුත් පිළිග න්නෑනේ. මොන දේ වුණත් බැලුවොත් හේම දුකයි, බැලුවොත් එහෙම සතුටුයි. මේ හැමදේම කියනවානේ. ලස්සනයි, කැතයි, සුවඳයි ඔක්කෝම කියනවා නේ. ඒත් ආර්යයන් වනන්සේ කියනවානේ අවදියක් තියෙනවා කියලා, ඒක පෘථග්භ්‍ය අයට තේරෙන්නේ නෑ කියලා. ඒක කාටවත් තේරුණේ නෑ නේද? අන්න ඒක තමයි.
- සාමාන්‍ය දර්ශනය, '**රූප දර්ශනය' තිබුණත් 'ඕනෑමය' නැතිවෙන්නේ නැති අවස්ථාවක් එනවා.** ඒක එන්නේ අර 'ඕනෑමය' බලගැන්වුණාට

පස්සේ. 'ඕනෑම' බලගැන් වුණාට පස්සේ අපි අරූපය තුළ ඉන්න කොට, 'අසඳුනලේ' මුකුත් නොදැනෙන ස්වභාවය තුළ, අපි කිව්වා නේ ස්වභාවයක් මතුවෙනවා නැතිවෙන්නේ නෑ කියලා.

- කම්පනය නොවන ස්වභාවයකට එනවා කියලා, අරූප ධ්‍යානයේ 'ලෝකික සමාධිවල' ඒකෙන් ආත්මය තියෙනවා කිව්වා නේ, එතනත් ආත්ම සංඥාවක් තියෙනවා කියලා කිව්වානේ නොදැනෙන ස්වභාවයේ ආත්මය තිබ්බා කිව්වනේ බැසගෙන. මෙන්න මෙතන එනවා ආත්ම සංඥාවකුත් නැති අර දෙයක් වගේ දැනෙන ගතියක් නැති,
- නමුත් රූප දර්ශනයක් තියෙනවා, මිදුණු ස්වභාවයක් තියෙනවා, පුදුම අවස්ථාවක් එනව. මේක වචනයෙන් කියන්න පුළුවන් මෙහෙමයි. නමුත් අත්දැකීම අතිවිශිෂ්ටයි.
- කිසි කෙනෙකුට නොයන්න බෑ, අහිත් අයට කිව්වොත් සැක කරන එක විතරයි. ආර්යයන් වහන්සේම, ආර්යයන් වහන්සේ කියන්නේ ඇත්තද කියලා ඒක කාට හරි වෙන්නම ඕන. ඒක තමයි මම කිව්වේ මේ දේ කාට හරි ලැබෙනව නම් අපි සතුටයි. එහෙම වුණොත් ආර්යයන් වහන්සේ සැකකරන්නේ නෑ, එතකන් ආර්යයන් වහන්සේ සැක කරනව - නැබැයි මේක,
- **'ඕනෑම' බලගැන්විලා ඒ 'සමාධිමත් ස්වභාවය' අභ්‍යන්තරයෙන්ම මතුවෙනවා.** මේ 'ඕනෑම' කියන ස්වභාවය වචනය පාවිච්චි කරන්න හේතුවත් ඕකමයි.
- **'අලමරියඤාණ දර්ශනය' ඔන්න ඕකයි, 'අධිගත සමාධිය.'**

ඒ අධිගත 'ඤාණ දර්ශනය' පහළ වුණාද? කියන එකයි අනුරුද්ධි ස්වාමීන් වහන්සේගෙන් බුදුන් වහන්සේ අහන්නේ. අපි දේශනා කරන්නේ අපට 'ප්‍රත්‍යක්ෂ' ධර්මය, මේ යුගයේ ලැබෙන්න හේතුව මෙතනයි. 'ඕනෑම' තියෙන්නේ කියලා, මෙතනයි 'අධිගත ඤාණ දර්ශන සමාධිය' තියෙන්නේ කියලා. බුදුන් වහන්සේ කියන්නේ මේ රමණීය වනපෙත හරි සුන්දරයි කියලා, බුදුන් වහන්සේට කිසිම එහෙම ගැටලුවක් නෑ, බුදුන් වහන්සේට අවධිමත් ස්වභාවයක් තියෙනවා ඒ 'අරහත්ත සමාධියේ' ඉන්නේ. ඒ 'අරහත්ත සමාධිය' තුළ කතා වැඩක් නෑ කාටවත්. එයාට මේ

එකම දෙයක්වත්, දෙයක් වෙලා නෑ. මේක කාටවත් කිව්වට තේරෙන්නෙ නෑ. මේ අවධිමත් ස්වභාවයක් අභ්‍යන්තරයෙන් මතු වෙනවා. මේක මතු වෙනකන් කෙනෙකුට, මේ මොහොතේ මේක කියන්නේ කොහොමද? එයාට කිසි දවසක, කිසිම වෙලාවක ඒ ස්වභාවය ආවට පස්සේ නැති කරන්න බෑ. ඒක අපි දැක්කේ අරූපයේ ඉන්න කොට. එතන තියෙන ස්වභාවයේ අපි හිරවෙලා හිටියේ, නැතිවෙන්නේ නෑ කියලා. මේක අවබෝධ වුණාට පස්සේ, මෙතන මේ ස්වභාවය මතු වෙලා ආවට පස්සේ, මේ "ඕනෑම" ආවට පස්සේ, අපි දැක්කා එතන ආත්ම සංඥාව තිබුණා, මෙතන ආත්ම සංඥාව නෑ කියලා. එතනත් දෙයක්, ඊට පස්සේ අපි කිව්වා අන්තිමට මේක විසඳුණා කියලා. 'සතර ඉරියව්වට අයිති නැති', 'සතර ඉරියව්වෙන්ම මිදුන' අර අවධිමත් ස්වභාවයක් මතු වෙනවා. ඒ 'අරහත්ට සමාධිය.' 'යංහි යංහි තත්‍ර තත්‍ර විපස්සති' කියන්නේ බුදුන් වහන්සේ එතන එතන හැම අරමුණකම මිදුණු ස්වභාවයටක අවදි වෙලා ඉන්නේ. ඒකයි අරහත්ත සමාධිය. ඒක අති ගැඹුරැයි, ඒ ස්වභාවයට ප්‍රායෝගිකව පත්වෙන්න ඕන. ඒක දැනුමෙන් හරි දැනගන්න විපැයි. කලාණ මිත්‍රයා පණිවුඩය දෙන්න විපැයි.

විදුර්ශනා සමාධි අවදි කරගෙන, සැබෑම නිවන් මග අවදි කරගෙන, සැබෑම අරහත්ට ස්වභාවය මතු කරගෙන මේ ස්වභාවය කතා කරන එක මහා පුදුමයි තේද? මේ ගෞතම 'බුද්ධ ශාසනයේ' පිබිදීම සනිටුහන් කරනවා. ඒක මහා ආශ්චර්යයි. තෙරුවන් සරණයි.

මේ අසන මොහොතේම ඔබ නිවන් දකිනවා

දේශනය 7

මේ අසන ඔබගේ අන්තිම ආත්ම භවයයි.

උපාසිකාව: මම ආර්යයන් වහන්සේ උදේට බඩ ඉරිඟු කෑවා, ඒ එක්කම ඇපල් ගෙඩියකුත් කෑවා. ඒක බැසගන්නැතුව ඒක කෑවා. නමුත් දේශගුණය නම් හරිම සීතලයි. සීතල වැඩි නිසා එළියට බහින්න බැහැ. නමුත් දරුවෙකුගේ ක්‍රීඩා උත්සවයක් තිබුණා. දුව කිව්වා යං අම්මේ ඒකට කියල. මම ගිහිල්ලා ඔහේ බලාගෙන හිටිය. දරුවන්ගේ පැත්තේ බෝලයක් යනව දැකලා මට එකපාරටම අත්පුඩි ගැනුණා. එතකොට මට හිතුණා මම දරුවාගේ පැත්තට පයග්‍රහණය කියල, මේකට බැස ගන්න හේද කියලත් ඒ වෙලාවේම සිහිවුණා. සීතලට ඇඟිලි කකුල් හිරිවැටිල, කාර් එකට නැග්ගට පස්සේ තමයි තේරුණේ මම සීතලට බැස ගන්න කියලා. ඒක කොහොමද? මෙහෙහි කරන්නේ එතන. දැන් ඉස්සරහට මේ රට හොඳටම රස්නෙයි. රස්නෙ දැනෙනතෙත් හන්කඩේටනේ. එතන කොහොමද සිහිකර ගන්න ඕනෙ කියල ආර්යයන් වහන්සේ කියල දෙනවා නම් හොඳයි.

ආර්යයන් වහන්සේ: දැන් ඔතනදී ඇත්තටම, අන්තිමටම ගිය දේශනා ඔය අම්ම ඇහුවේ නැද්ද? බැස ගන්න ආකාරය පැහැදිලි කරන දේශනා.

උපාසිකාව: ඇහුවා ඇහුවා ආර්යයන් වහන්සේ. ඒත් මට මේ සිහිකර ගන්න බැරිවුණා සීතල වැඩිකමට. එතන අමාරුම වුණා ඉන්න.

ආර්යයන් වහන්සේ: අම්මගේ තියෙනව සෘතමයේ ඤාණයේ පොඩි අඩුවක්, අම්මගේ එතන අඩුවක් තියෙනවා. මේ 'ලේයර්ස්' ගැන අපි කතා කරනවා බැස ගන්න ආකාරය ගැන, ප්‍රායෝගික පැත්ත ගැන, මේ අරමුණු බැස ගන්නා ආකාරය 'අපීචේසාය තිට්ඨති' ගැන. මෙතන පෘථග්ජන

කෙනා, අපි කියනව ඒයා බාහිරින් දෙයක් දකින කොටම බාහිරින් තමයි ඒයා සැප දුක් සොයන්නේ, අසාතවත් පෘථග්ජන කෙනා කියන්නේ මේ ධර්මය දන්නැති කෙනා කොහොමත් බාහිර ඇත්ත කරගෙන ඉන්නේ. ඒයා බාහිර ලෝකේ තමයි ඉන්නේ, ඒයා කොහොමත් මිථ්‍යා දෘෂ්ටියේ ඉන්නේ, ඒයා කොහොමත් බාහිරින් තමයි සැප දුක් සොයන්නේ. ඒයා හිතන්නේ අරක නිසා මට සැප වනවා, අරක නිසා මට දුක වනවා කියලා. ඒයා සැප දුක් හොයන්නේ බාහිරින් ඒක එක අවස්ථාවක්. **අරමුණ බැස ගන්නා ආකාරය දකින අවස්ථාව පළවෙනි එක පෘථග්ජන ස්වභාවය.**

දෙවෙනි අවස්ථාව තමයි අරමුණ, දැන් සාතවත් ආර්යය ශ්‍රාවකයාට පළවෙනියට අහන්න ලැබෙන පණිවුඩය තමයි මෙතන දෙයක් නැති බව, බාහිර දෙයක් නැති බව සිතම බව. එතකොට ඒයා හිතනවා බාහිර දෙයක් නෑ එතකොට බාහිරේ බැස ගන්නෑ, ඒයා දන්නව සිතුවිලි කියලා. අරමුණ එතකොට ඒයා දන්නවා සිත කියලා. සිතේ ඉන්නව බාහිරින් මිදිලා. සිත කියන තැන බැසගෙන ඉන්නව, අරමුණක් එතකොට ඒයා බාහිරට කම්පනය වෙන්නේ නෑ, බාහිරින් මිදෙනව. හැබැයි ඒයා බාහිර වෙනුවට දකින්නේ ඒයාගේ හිත.

හැබැයි සිතෙත් දෙයක් නෑ, සාතමය ඤාණය කෙන කෙනාගේ ස්වභාවය අනුව මේව වෙනස් වෙනව, ඒයා බාහිරට කම්පනය වෙන්නෑ, **බාහිරින් දෙයක් නැති බව දකිනවා, සිතුවිලි කියලා දකිනව, දැකලා අන්න සිතින් දුක් විඳිනව. දැරුව හිතේ ඉන්නකම්ම අඬනවනේ, හිතේ දැරුවෙක් ඉන්නවනේ.** අන්න සිතින් දුක් විඳිනව. සිතුවිලිවලට **බැස ගැනීමක් එතන තියෙනවා.** හැබැයි ඊට පස්සේ ඒයාට බාහිරින් දෙයක් නෑ, සිතෙත් දෙයක් නෑ කියලා දකින කොට. එතකොට ඒයා දකිනවා දැන් මේ අරමුණ විතරයි කියලා. දැන් අරමුණ ඇත්ත වෙන්නෑ, බාහිරින් පතිත වෙන්නෑ, හිතෙත් පතිත වෙන්නෑ.

එතකොට අරමුණ කියන්නේ මෙයා දකිනවා, ශබ්ද ආරම්මණ, වර්ණ ආරම්මණ, ගන්ධ ආරම්මණ, රස ආරම්මණ, පෞර්ධබ්භ ආරම්මණ කියන කොට මේ ප්‍රසාද මට්ටම දකිනවා. දැන් බාහිරින් මිදිලා සිතෙනුත් මිදුණු ස්වභාවය තුළ දකිනවා ප්‍රසාද මට්ටම. ඒ ප්‍රසාද මට්ටම තුළ

එයා දකිනවා ඇත්තටම දෙයක් නෑනේ බාහිරත් දෙයක් නෑනේ සිතෙන්. හැබැයි එයා ඒක හරියට පිරිසිදු වෙලා තිබුණො නැත්නම් එයා ඒක, අර දිවට දැනෙන රස, එයා හිතනව මම මේකට බැස ගෙන, මං මේකට ඇලුණා, දැන් මේක මං යථාභූත ඤාණයෙන් මෙහෙහි කරන්න ඕන. යෝනිසෝමනසිකාරය තියෙන්න ඕන. අන්න එයා ශබ්ද-වර්ණ කියලා මෙහෙහි කරන්නයනවා. එයා ඉන්නවා ප්‍රසාද මට්ටමට වෙලා, ඒ ප්‍රසාද මට්ටම. ප්‍රසාද මට්ටම තුළ එයා හිතන්නේ බැසගෙනයි කියලා. ඊට පස්සේ ඒක යථාභූත ඤාණයෙන් දකින්න යනව ශබ්ද-වර්ණ කියලා. එතකොට එයාට තේරෙනවා එතන දෙයක් නැතිවෙනව කියලා. පැණි රහක් දැනෙන කොට එයාට හිතෙනව මං ඇලුණොනේ, බැස ගත්තනේ දැන් මං මේක ශබ්ද-වර්ණ කියලා මෙහෙහි කරන්න ඕන කියලා. ඔබ හරි, කරන දේත් හරි. ඕකෙ ඔබගේ අඩුවක් තියෙනව, දැන් ඔබ බැසගෙන, ඔව් ඔබ බැසගෙන ඔබ දන්නේ ඒව්වරයි. ඔබ හිතනවා බැස ගන්න කියලා. ඔව් බැස ගත්ත කියලා **හිතන නිසා බැසගෙන නමයි**. ඔබ ඊට එහා දෙයක් දන්නෑනේ. එහෙනම් ඔබ බැසගෙන ඔබට **දුක එනව**. ඇයි ඔතන ඔබ ඉන්නවා ආත්මය කියන්නේ එතනමයි, බැස ගත්ත නම් එතන ආත්මය තියෙනව. එතන ආත්මයක් තියෙනව කියන්නේ දුකක් තියෙනව. **එහෙනම් ඔබ දුක් විඳිනව**.

දැන් ඔබට දුකින් මිදීමක් නෑ. තේරෙනවනේ මේ කියපු එක. ප්‍රසාද මට්ටමේ එතකොට එතනත් තියෙනව බැස ගැනීමක්. එතකොට තුන්වෙනි අවස්ථාව අපි මෙතන දෙවෙනි අවස්ථාව කියලත් පෙන්නනව. නමුත් ඒක තුන්වෙනි අවස්ථාව කියලා පෙන්නනව. ප්‍රසාද මට්ටමේ බැස ගන්න අවස්ථාව. එතකොට එතන ගඳුන් දැනෙනවා. සුවඳක් දැනෙනවා. ගඳු එතකොට ඒක් ගාලා යනවා, අයියෝ මම බැස ගත්තනේ. එයා එතනත් අර කම්පා වෙනව, ඊට පස්සේ එයාට සුවඳක් දැනෙනවා. හානේ කොච්චර සුවදායකද කියලා. එතනත් එය හිතනව බැස ගත්ත කියලා. ඔව් බැසගෙන කියලා **හිතන නිසා බැසගෙන නමයි ඉන්නේ**. ඔව් එතනත් දෙයක් වගේ දැනෙනව නම් ආත්මයක් තියෙනව. ආත්මයක් තියෙනව කියන්නේ දුකක් තියෙනව. මම දුක් විඳිනවා. දෘෂ්ටිය තුළ ඉන්නව. එතකොට මේ වගේ ආයතන දකිනවා. ශබ්දයක් ආවත් එහෙමයි. මිහිරයි, සෝෂාවයි. එතකොට ඇහෙන්නේ වර්ණයක් දැක්කත්

ලස්සනයි කැනයි එයා හිතන්නේ මේ ඔක්කොම බැසගෙනයි කියලා. ආනේ මේකට ඇලුණානේ. නමුත් මේ සිතුවිලිත් එහෙමයි. මේක සැපයි, මේක දුකයි **එයා හිතන්නේ ඒකට ඇලුලයි කියලා. ඒත් එයා දන්නේ නෑ මේක 'සෙන්සර්' මට්ටමක් කියලා.** මේ ආයතන මට්ටමක්, උණුසුම සීතල තද ගතිය කොහොමත් එනව. දැන් මෙයා කොච්චර මෙහෙහි කරත් යථාභූත ඤාණයෙන් මැරෙනකම්ම මෙහෙහි කරත් නිවන් දකින්නෑ. ඇයි ඒ, එයා දන්නෑ මේක 'සෙන්සර්' එකක් කොහොමත් 'ස්පාර්ක්' වෙනව කොහොමත් මේක ආයි වෙනව, ඉවරයක් නෑ. කොහොමත් මේක 'සෙන්සර්' එක 'ස්පාර්ක්' වෙනව, ආයි යථාභූත ඤාණයෙන් මෙහෙහි වෙනව, ආයි යෝනිසෝමනසිකාර තියෙනව, හරි ඉතිං **සීතිය තියෙනව හොඳට. ශබ්ද-චර්ණ කියලා දකිනවා. එතකොට ඒ වෙලාවට ගින්න නිවෙනව. ආයෙන් ගිනි ගන්නව. ගිනි ගන්නව - නිවෙනවා, ගිනි ගන්නවා - නිවෙනවා, ගිනි ගන්නව - නිවෙනවා ඇයි ඒ, ස්කන්ධ මට්ටමක්.** ඕක නවතින්නෑ, හැමදාම 'ස්පාර්ක්' වෙනව. දැන් මේ නිවන් දකිනවද? **නිවන් දකින්නෑ මැරෙන කම්ම හිත දකිනව.** හිත දැකලා මැරල යනව. ඒකයි අපි මේ කියන්නේ හිත දකින දෘෂ්ටිය කියලා. එයා නිවන් දකින්නෙත් නෑ. අර භාවනා කරපු දෘෂ්ටිය නිවන් දකින්නෙත් නෑ. එතනත් අර මම ඉන්නව පාවි පාවි. එයා නිවන් දකින්නෙත් නෑ, සමාධියෙම ඉඳල මැරල යව. එයා හිත දැකලම මැරල යනව. එයා නිවන් දකින්නෙත් නෑ.

එතකොට මොකක්ද මේ බැස ගැනීම, ඊටත් වැඩිය ගැඹුරැයි දෙයක්. ඒ කියන්නේ නිවන දක්වාම යනව. ඇත්තටම ඊට පස්සේ දකිනව ආයතන මට්ටම කියලා. කලාණ මිත්‍රයාට මේක ගිහින් කියනව. ආර්යයන් වහන්සේ මේක මේ දකිනවා, ආයිත් එනවනේ. ආයි දකිනවා ආයි එනවනේ. දැන් ආර්යයන් වහන්සේ දෙනව තව ඊකක් ගැඹුරු කරලා එකින් එක තමයි ඔතෙන්නට ගන්න ඕන. මේ අසෘතවත් පෘථිග්ජන කෙනාට එකපාරටම ගැඹුරට යන්න බෑ. ආර්යයන් වහන්සේ කියනව. කිව්වට යන්න බෑ එයා බාහිර ඇත්ත කරගෙන බාහිරිනුත් ගිනි ගන්නව, හිතෙනුත් ගිනි ගන්නව. ඔය දෙකෙන්ම ගිනි ගන්නවා. එතකොට ආර්යයන් වහන්සේ ඒක දකිනව. දකිනකොට ආර්යයන් වහන්සේට මෙයා ඇවිල්ලා කියනවා, ආර්යයන් වහන්සේ ඒ චුණාට මේක ආපනු එනවනේ. ඔන්න ආර්යයන් වහන්සේ ඊට පස්සේ ගැඹුරු එකක් කියනව. **ඕක දකින්නේ ස්කන්ධ**

මට්ටමෙන්; ඕක දකින්න දැන් 'සෙන්නර්' කියලා. දැන් 'සෙන්නර්' කියන්නේ ආත්මයක්ද? දිවට ඇඹුල් රහ දැනෙන එක, තිත්ත රහ දැනෙන එක, මිරිස් රහ දැනෙන එක මගෙද? නෑ, ඒක දෙයක්ද? නෑ. ඒක 'ස්පාර්ක්' වෙත එකනේ, 'සෙන්නර්' එකනේ, රොබෝ වගේ. එතන 'සෙන්නර්' ටික වැඩ කරනව කියන්නේ ආත්මයක් තියෙනවද? නෑනේ. එතන දෙයක් තියෙනවද? නෑනේ. 'සෙන්නර්' වල දෙයක් තියෙනවද? නෑනේ. දැන් වර්ණය දෙයක් ද? නෑනේ, ශබ්දය දෙයක්ද? නෑනේ, ගන්ධය දෙයක්ද? නෑනේ, රස දෙයක්ද? නෑනේ, එතන 'සෙන්නර්' ටික දකිනවා. 'සෙන්නර්' ටික දකිනවා කියන්නේ. 'සෙන්නර්' ටික 'ස්පාර්ක්' වෙනව. මේක ගඳයි, මේක සුවඳයි. **ගඳ සුවඳ 'සෙන්නර්' එකක්, 'ස්පාර්ක්' එකක්. එතකොට මේක ශබ්දයක්, මේක මිනිරයි - ඒකත් 'සෙන්නර්' එකක්,** මේක වර්ණයක් මේක කැතයි. ඒකත් 'සෙන්නර්' එකක්. දැන් මේක සුවඳයි, රසයි, තිත්තයි, ඇඹුලයි. එහෙම නැත්නම් උණුසුම, සීතල, තද ගතිය, මේ 'ගයිවි සෙන්නර්වල' ස්පාර්ක් වෙත එකක්.

එතකොට මන 'සෙන්නර්' එකක් දකිනවා. එතකොට භාවනා කරන කොට වගේ සිතුවිලි එනව යනව. දැන් භාවනා කරන කොට මට සිතුවිලි ඕන් නෑනේ. මම එක අරමුණේ සිත තියාගෙන ඉන්නවනේ. සමටය වඩනවනේ. ඇයි මේ සිතුවිලි එන්නේ යන්නේ. **සිතුවිලි මමද? සිතුවිලි මගෙද? සිතුවිලි කියන්නේ 'සෙන්නර්' එකක්. 'ස්පාර්ක්' වෙනව.** අර තිබිවිච ධම්ම, අරක එනව මේක එනව අරක එනව, මේක එනව. දැන් මනෝ සංඛාරා වැඩ. සිතුවිලිත් 'ස්පාර්ක්' වෙනව 'සෙන්නර්' එකක් වගේ අරමුණු එනව යනව. ඇහැට එන අරමුණු, කනට ශබ්දයට එන අරමුණු, නාසයට ගන්ධයට එන අරමුණු, රසට දිවට එන අරමුණු, එතකොට උණුසුම සීතල කයට පහසට කාය ප්‍රාසාදයට එන අරමුණු, ඊට අමතරව මනෝ ප්‍රාසාදයෙන් එන අරමුණු. **දැන් මේ අරමුණු එකක්වත් ඇත්තටම මමද? 'සෙන්නර්' ටික ඔබේ 'ස්පාර්ක්' වෙනව.** දැන් අපි සිහියෙන් ඉන්නවා. ඇයි දැන් මම කියන්නේ කවුද? **සිහිය. සිහිය තමයි මේ ඔක්කොම සිහියෙන් ඔබත් ඉන්නේ.** සිහිය කියන්නේ ඤාණේ. ඤාණේ කියන්නේ අන්ත දර්ශන ඤාණේ. සාතවත් ආර්යය ශ්‍රාවකයා තමයි දන්නේ මේ සෙන්නර් ටික කියලා. සාතවත් ආර්ය ශ්‍රාවකයාට අන්ත සාතමය ඤානය තියෙනව. සාතමය ඤාණය කියන්නේ දර්ශන ඤාණේ. **දර්ශන ඤානය**

කියන්නේ දෙයක් නැති බව දකිනවා. දෙයක් නැති බව දකිනවා කියන්නේ දෙයක් නෑ බැසගෙන නෑ. එයා මිරිස් කෑවත් උඩ පැනගෙන දැඟලුවත් බැසගෙන නෑ. කොච්චර පැණි රහ දැනුණත් එයා බැසගෙන නෑ. ඇයි එයා දකින්නේ 'සෙන්නර්' එක. දිවටනේ දැනෙන්නේ 'සෙන්නර්' එකක් නේ. ඒක සාමාන්‍ය දෙයක්. චිච්චර දෙයක් නෙවෙයිනේ. රොබෝ වගේ. රොබෝට හිතක් පපුවක් තියෙනවද? රොබෝට හිතක් පපුවක් නෑ නේ. සිස්ටම් එක වැඩ. 'සෙන්නර්' ටික වැඩ.

අර වාහනේ පීප් පීප් ගාන්නේ කවුරුත් කරනවද? නෑ. ආලෝකයක් එනව නැත්නම් ශබ්දයක් එනව ඒක ඒ විදිහට හදල තියෙනව. මේ විදිය තමයි මේ 'සෙන්නර්' එක. නාසයට ගන්ධය දැනෙනව නැත්නම් දිවට ගන්ධය දැනෙන්නෑනේ, කනට ගඳ දැනෙන්නෑනේ. 'සෙන්නර්' එකට දැනෙනවා. චිච්චරයි. ආයතන ටික දකිනව ආයතන දකිනව කියන්නේ එතන ආයතනවලට හිමිකාරයෙක් නෑ. එතකොට ආයතනවලින් මිදිලා. දැන් මේක එක ලේයර් එකක්. මේකත් එක ලේයර් එකක්. දැන් මෙතන සලායතනවල දියුණුවක් තියෙනව, සලායතන නිරෝධයක් තියෙනව, සලායතන නිරෝධය අත්දකිනවා, ආයතනවල චියා නෑ, ආත්මයක් නෑ. මේක දියුණුයි. එතන ආත්මයක් ගන්න බෑ, පනවන්න බෑ, හැබැයි මේ 'ස්පාර්ක්' එක මෙතන අර බාහිර දෙයක් නොවන තැන සෝනාපන්න වන තැන. එතැනින් දැන් එයා මිදුණා, එතනත් ආත්මයක් තිබුණො නෑ. ඊට පස්සේ මේ ආයතන මට්ටමින් මිදෙන තැන අනාගාමී. එතනින්දුත් දැන් මිදෙනව. මේකට කලින් හැබැයි මෙයාට එනව දැන් මෙතන ආයතනවල මිදුණට, ආයතනවල මිදුණ කෙනෙක් ඉන්නව. එතනත් ආත්මයක් තියෙනව. ඒ කියන්නේ ආයතනවල මිදුණු ස්වභාවය මෙයා අනාගාමී භූමියටයි යන්න හදන්නේ, ඊට කලින් තවත් අවස්ථාවක් එනව. ඒක තමයි ආයතනවල 'ස්පාර්ක්' වෙත තැන මෙයා බැස ගෙන නෑ. ඇසට, කනට, නාසයට, දිවට, කයට, මනට එන ප්‍රසාදවලට මෙයා බැසගෙන නෑ. 'ස්පාර්ක්' වෙතව මෙයා දකිනවා. දැන් මෙතන ආත්මයක් තියෙනවද? ඇවිදිනවා, කනව බොනවා, වැඩ කරනවා කෙනෙක් ඉන්නවද? නෑ. හැබැයි මෙතන ප්‍රශ්නයක් තියෙනව. ඒත් ආත්මයක් තියෙනව. ඒ කියන්නේ කොහේද? එතන තියෙනව ආත්ම සංඥාවක් අර සේරගෙන්න මිදුණු කෙනෙක් ඉන්නව. මේක තියෙන්න හේතුව තමයි අනුසෝතය තුළ

පෘථග්පත භූමිය තුළ, **අපි හැමෝම අනුකෝතයෙන් එන්නේ. එතකොට අපි හැමෝම මේ දර්ශනය දැනගෙන ඉපදෙන්නෑ,** එතකොට අපි ඉන්නේ මායාවට රැවටිලා දීර්ඝ කාලයක් අභිසංකරණයකට අසුවෙලා, අපි ගාව රාග, ද්වේෂ, මෝහ කෙලෙස් තියෙනව.

ඒක තමයි මේ 'සබ්භූපදි' කියන්නේ. අපි ගාව තියෙනව උපදි, අපි ගාව තියෙනව කෙලෙස් අපට ආත්ම සංඥාවක් තියෙනව. ඒක නිසා අපිට හැම තිස්සෙම ඉන්නව වගේ දැනෙනව. දැන් මේ ඔක්කොම ආයතන ටික දකිනවා. සේරම කෙනෙක් හැති බව දකිනවා. එතන කෙනෙක් හැති බව හරි, ඒ මොහොතේ නිවනත් දකිනවා. සෘතවත් ආර්යය ශ්‍රාවකයා එක මොහොතක නිවන දකිනවා. **සෝතාපන්න ආර්යය ශ්‍රාවකයා එක මොහොතක නිවන දකිනවා.** ඒක දකිනවා, සලායතන නිරෝධය දකිනවා. **හැබැයි නිවන දැක්කට නිවනට පත්වෙලා නෑ.** චියාට ඒත් ආත්මයක් තියෙනවා. චියාට ආත්මීය සංඥාව එනව. මේ ආර්යයන් වනන්සේ ඔක්කොම හරි. ඒත් මට දැනෙනවනේ, මම ඉන්නවනේ. ඔව් ඇත්ත. අන්න ආර්යයන් වනන්සේගෙන් ආයි ප්‍රශ්නයක් අහනව. මොකක්ද? ඒ. **ආර්යයන් වනන්සේ ඒත් බැසගෙන තියෙන ස්වභාවයක් දැනෙනවනේ, මම ඉන්නවනේ. අන්න හරි දැන් ඔබට තියෙන 'සබ්භූපදි' දැන් තියෙන රාග, ද්වේෂ, මෝහ කෙලෙස් ස්වභාවයට සිහියක් පවත්වන්න. ඔබේ අභ්‍යන්තරේට සිහියක් අවදි කරන්න ඕන.** ආත්ම සංඥාව තියෙනව දැන් ආත්ම සංඥාව දීර්ඝ කාලයක් අභිසංකරණය තුළ සකස් වුණ එකක්. ඔය 'පොටිපාදත්' අහනව. මේ අරූප ධ්‍යානයේ ඉන්න ගමන් අහනව නිවන් දකින්න. බුදුන් වහන්සේ කියනව ඔබ ඉන්න ආත්ම දෘෂ්ටියේ ඉන්න තාක් කල් ඔබට නිවන් දකින්න බෑ කියලා. ඒකට දර්ශන ඤාණය ඕන. බුද්ධ දර්ශනය අවබෝධය ඕන. 'පොටිපාද' අරූපය තුළ ආත්මය තියාගෙන ඉන්නව. ඒ කියන්නේ සංඥාව නොදැනෙන ස්වභාවය තුළ, **ඒ සංඥාව නොදැනෙන ස්වභාවය තුළ ජීවිත ඉන්ද්‍රිය රූපය පවතිනවා, මෙතනත් තියෙනව ආයතනවල නිරෝධය දැකලා, නමුත් එතන ආත්මය තියෙනවා.** ඒ කියන්නේ ඒක දකින ආත්මයක් තියෙනව. ඒ කියන්නේ ඒක දකින ආත්මයක් තියෙනව. ඒ කියන්නේ ඒ මොහොතෙන් චියාට ඉන්නවා වගේ දැනෙනවා. ඉන්නව වගේ දැනෙනව කියන්නේ රාග, ද්වේෂ, මෝහ කෙලෙස් ස්වභාවය සංසිද්ධි ඉවර වෙලා නෑ. අර මොහොතේ නෑ තමයි.

ඒ මොහොතේ නිවන දැකිනවා තමයි සලායතන නිරෝධය තුළ චිතන 'ස්පාර්ක්' එක ප්‍රසාද වන තැන නිවන දැක්කට නිවනට පත්වෙලා නෑ. ඒ කියන්නේ ඊගාව සිත ආයිත් අන්න ඒයාට, චිතන තියෙනව දැනෙන ස්වභාවයක්. ඒ රාග, ද්වේෂ, මෝහ කෙලෙස් ස්වභාවය. ඒ ස්වභාවය දියවෙන තැනට සිහියක් පවත්වන්න ඕන, අන්න කලාණා මිත්‍රයා කියනව. ඔතන තියෙන්නේ සකාදාගාමී භූමිය. කාම රාග පටිඝ තියෙනවා. ඒ කියන්නේ ඔබට ඇලෙන ගැටෙන ස්වභාවය දැනෙනව. ඒ කියන්නේ ඔබට ආත්ම සංඥාව දැනෙනව. ඒ කියන්නේ නොදැනෙන ස්වභාවය තුළ ආත්ම සංඥාව 'ඕභාසය' තියෙනව. දැන් රූප ස්වභාවය නෑ. රූප දර්ශන ස්වභාවයෙන් මිදිල 'ඕභාස' ස්වභාවය මතු වෙනව. 'ඕභාස' ස්වභාවය තියෙනව. ඒ ස්වභාවය තුළත් ආත්ම ස්වභාවයක් තියෙනව. ඒක තමයි අරූපය තුළ තියෙන ආත්ම ස්වභාවය. ඒ ආත්ම ස්වභාවය තියෙනව. දැන් මෙතන දෙයක් නෑ. ඒ කියන්නේ මෙතන අනාගාමී, නැවත උපදින්නෑ, ලෝක සංඥා බැස ගන්නෑ කියන්නේ, ශබ්ද වර්ණ, ගන්ධ, රස, පහසවල දේවල් දකින්නෑ. ලෝක සංඥා බැසගන්නෑ කියන්නේ ගතිනිමිති කම්ම නිමිති පහළ වෙන්නෑ කියන්නේ අනාගාමී, 'නතිජාතු ගබ්බ සෙයං පුනරේතීති' කිව්වේ. මේ 'ලේයර්' එක හරි සිදුම් තැනක්. හරිම සිදුම්. ඒ කියන්නේ 'අශ්ව ලෝමක්' සියයක් කඩකඩ පැලෙන්න විදිනව' වගේ සිදුම්. ඒ කියන්නේ මෙතන තියෙනව අනාත්ම සංඥාව, 'ඕභාසය' තියෙනව. 'ඕභාසය' තුළ තමයි දැන් පිහිටල තියෙන්නේ.

ඒක තුළ තියෙනව රූප දර්ශනයට චිතා ගිය, රූප දර්ශනය කියන්නේ ශබ්ද රූප, ගන්ධ රූප, වර්ණ රූප, රස රූප, පොට්ඨබ්බ රූප හය. ඒ සේරගේම ලෝක සංඥා බැස ගන්නෑ. ඒ කියන්නේ චිතෙම දෙයක් නැති බව දැකීම තුළ නැවත උපදින්න සංඥා නෑ. උපදින්න සංඥා නෑ කියන්නේ, නමුත් 'සුද්දාවාස' සකස් වෙනව. ඉපදීම අවසාන වෙලා නෑ, ඒ කියන්නේ නිවන් දැකල නෑ. නමුත් 'සුද්දාවාස' සකස් වෙනවා. ඒකට හේතුව තමයි මෙයා ඉවර වෙලා නෑ. මේකෙ තියෙනව ආත්ම සංඥාව. මේ ආත්ම සංඥාව 'ඕභාස' සංඥාව නොදැනෙන ස්වභාවය තුළ ආත්ම සංඥාව දියවෙන තැනට අන්න ආර්යයන් වහන්සේ දෙනව කමටහනක්, ඔබ සිතිය පවත්වන්න ඔබගේම අභ්‍යන්තරයේ කෙලෙස් ස්වභාවයට. අන්න අභ්‍යන්තරයේ ඔබගේම කෙලෙස් දකින්න සිද්ධ වෙනව, අන්

අයගේ කෙලෙස් ජේන්න ගන්නව, තමන්ගේ කෙලෙස් ජේන්න ගන්නව. අමුතුම ස්වභාවයක්, සේරම මිදුණු ස්වභාවය තුළ අන්ත ක්‍රියා සිත තුළ අන්ත ආශ්‍රව කෙලෙස් දියවීගෙන යනව. අන්ත 'ඕස තරණය' සුත්‍රය තුළ අවසානදෙි කරන්න දෙයක් නෑ, කරන්න දෙයක් හමීඞ වෙන්නේ නෑ, නමුත් අභ්‍යන්තර සිතියක් අවදි වෙලා තියෙනව. යෝනිසෝමනසිකාරයත් යටාභුත ඤාණයත් එතනත් පවතිනවා. එහෙනමී 'ජානතෝ අහමී හික්ඞවේ පස්සතෝ ආසසවානමී ඞෙය්‍යමී වදාමී.' අන්ත ආසුච කෙලෙස් ක්ෂයවීගෙන යනවා. 'දුන්නනුටයි දුක්නනුටයි' මෙතන ඞෑස ගන්න ස්වභාවය හැඞෑයි මෙතන ඉතාම ගැඹුරුයි. ඉතාම ගැඹුරුයි, **ආයතන හයම මිදුණු කෙනෙකුට විතරයි, මෙතන එයාට අනුවෙනවා 'දුක නොවන දුක' සතූට නොවන සතූට ඒ කියන්නේ මනෝ සංඥා. ඒ කියන්නේ මනෝ සංඞාර, වචී සංඞාර, කාය සංඞාර 'සබ්බ සංඞාර සමථය' එයාට අත්දකින්න ලැඞෙනව.**

මෙතන තියෙන සියුම්ම කාරණය තමයි ඇත්තටම මෙතනත් දකින්න ලැඞෙනව දෙයක් නොවන ස්වභාවයක්, ඒ කියන්නේ මනෝ සංඞාර. **මේ ආයතන හය දකින එක මහා යුද්ධයක්, මේක මහා යුද්ධයක්. මේ ආයතන හයම දුකට දෙයක් වෙලා නෑ කියන එක, සතූටත් දෙයක් වෙලා නෑ කියන එක, ඒ කියන්නේ ම ආරම්ඞණවල දෙයක් නෑ කියන එක. 'දුක නොවන දුක' කිව්වේ ඒකයි. දුකක් තියෙනව, හැඞෑයි දුක දෙයක් වගේ දැනෙන්නෑ. මේ දෙයක් වගේ දැනෙන්නෑ කියන ස්වභාවය, ඒ කියන්නේ අනාගාමී භූමියෙන් එහාට මේ 'ක්ෂීනාසුච' රහනන් වහන්සේගේ ස්වභාවය තුළ ආශ්‍රව කෙලෙස් ක්ෂය වී ගෙන යන ස්වභාවය තුළ අන්ත ආර්යයන් වහන්සේ තවත් ස්ථරයක් පෙනෙනවා. මොකද්ද ඒ?**

මේ සේරම දේවල් තියෙනව ඇහෙනව දැනෙනව, මේ සේරම දේවල් එකක්වත් හැතිවෙලා නෙවෙයි, සම්මුතිය තුළ සාමාන්‍ය විදියටම හැසිරෙනවා. නමුත් "සංඞිතේ හිඞ්ඞිදාය" අවඞෝධයෙන් මෙයා හැම එකටම ඞෑස ගන්නෑ. මේ හැමතැනම ඞෑසගෙන නෑ. ඒ කියන්නේ අවිඞමත් ස්වභාවය 'ඕභාසය' මතුවෙලා. ඕභාසය මතුවෙලා මේ හැම දෙයක්ම වෙනද විදියට ජේනව ඇහෙනව දැනෙනව වුණාට, **ඒ හැම දෙයක් තියෙන තැනම ඕභාසයන් අන්ත මතුවෙලා තියෙනව 'අලුමරිය**

ඤාණ දර්ශනයන් මතුවෙනව. ආශ්‍රව කෙලෙස් ක්ෂයවීගෙන යන ස්වභාවය තුළ බැස ගන්න ස්වභාවය දියවී ගෙන යෙන දියවී ගෙන යන ස්වභාවයක් තුළ අවධියක් මතුවෙනව. මේ එකකටවත් අයිති හැකි අවදියක්. මේ අවදිය අර ආපු මේ හැමදේකින්ම මිදුණු අවදියටත් වඩා ඇත්තටම වෙනස් ස්වභාවයකින් මතුවෙන අවදියක්. ඒ හැමදේම තියෙන දැනෙන හැම මොහොතේම ඒ හැමදේකම ඇලෙන ගැටෙන ස්වභාවය තුළ, කම්පන ස්වභාවය තුළ දියවී ගෙන යන ස්වභාවය තුළ මතුවෙන අවදියයි. ඒ අවසාන අවදියයි. ඒ අවසාන අවදිය නම් ඒ 'අරහත්ත' මාර්ගය තුළ උපදින 'අරහත්ත' සමාධියයි, 'අලමරිය ඤාණ දර්ශනයයි.' ඔන්න ඔතනයි බැසගෙන යන ආකාර ටික දකින්න ඕන.

මේව කිසිම පොතක නෑ, ප්‍රත්‍යක්ෂ ඤාණෙකින් තොරව කිසි කෙනෙකුට කතා කරන්න බෑ. 'අජීපෝසාය තිට්ඨති' කියන එක 'යාරූපේ නන්දි-තඬුප දානං භවෝ' කියන එක, නොවන ආකාරය ලෝකෙට හෙළි කරන යුගයේ. 2023 ගෞතම බුද්ධ ශාසනේ නැවත පිබිදෙන යුගයයි කියල දැමීමේ ඒ නිසයි. මේක හෙළි කරනව කියල හිතුව, මේක දැන් තියන් හිටිය ඇති කියල හිතුව. හික්ෂු හික්ෂුණී උපාසක උපාසිකා සිව්වනක් පිරිසටම මේ අවිදිමත් ස්වභාවය 'අලමරිය ඤාණ දර්ශනය' අත්දකින්න දෙන්න ඕන කියල අපට තේරුණා. නිවන මේ මොහොතේ දකින හැටි පෙන්නන්න ඕන කියල තේරුණා. ප්‍රත්‍යක්ෂ ඤාණයෙන් ලෝකෙට දේශනා කරන ධර්මයක් කිසි කෙනෙකුට සිඳලිය නොහැකියි, ඒ පරම සත්‍යයයි, ඒ පරම සත්‍යය දේශනයයි. මේ මොහොතේම ඔබ නිවන් දකිනවා. ඒ නිවනට පත්වන ආකාරයත් ඔබ අත්දකිනවා. **ඔබගේ ආපු ව කෙලෙස් ක්ෂය වීගෙන යන ස්වභාවය තුළ, ඔබට මතුවෙන අවිධිමත් ස්වභාවය, ඔබටම කෙනෙක් පුද්ගලයෙක්, සත්වයෙක්, දෙයක් නැති, නාමයක් නැති, රූපයක් නැති පුදුමාකාර මිදුණු ස්වභාවයක අත්දැකීමක් ලැබෙනව. ඒක තුළ ඔබට, ඔබවත් අහිමි වෙනව. කිසිවෙකුට කිසිවෙක් හමු නොවේ. මේ තුළ ස්වභාව දහමටම දියවී යන හා සමාන කතාවක් තියෙනව. ඒ අත්දැකීම ලුණු රහ වගේ දැනෙන එකක්. ඒ අත්දැකීම මරණයේ අත්දැකීමයි. ඔබ මැරීල ඉවරයි. 'සෝපදිසේස නිබ්බාණය' සිද්ධ වෙනව. ඔබව ආයි මරන්න බෑ. ඔබට හැම මොහොතෙම දෙයක් නැති බව අර අවසාන අවදිය තුළ මතුවෙනව. ඔබ මොන දේ කළත්,**

ඔබ ඇඳුවත්, ඔබ නිනා වුණත්, ඔබ කාට හරි සැරෙන් කතා කළත්, ඔබ මොන විදියෙන් හැසුරුණත් ඔබගේ අවදිය නැති කරන්න බෑ.

ඒ 'අරහත්ත සමාධිය' සතර ඉරියව්වේම පවතිනවා. 'අහික්ඛන්තේ පටික්ඛන්තේ සම්පජානකාරී හෝති' ආලෝපිතේ විලෝපිතේ සම්පජානකාරී හෝති නිසින්නෝවා රසින්නෝවා සම්පජානකාරී හෝති 'යථා පුරේ - තථා අදෝ' උඩ යම් සේද - යටත් විසේයි.', 'යථා දිවා - තථා රාත්රීං' 'දහවල යම් සේ ද - රාත්‍රියත් විසේයි.' මේ සමෘද්ධිමත් ස්වභාවය ඔබ අත් දකිනවා. කකුල තියෙන කොට දැනෙන තද ගතියෙ කෙනෙක් හිටියේ නෑ, හුළඟ ඇවිල්ලා ඇඟේ වදින කොට දැනුණු හුළඟේ කෙනෙක් හිටියේ නෑ. ඔබේ හංකඩේට දැනෙන කිසිම 'සෙන්සර්' චිකක කෙනෙක් නෑ. ඔබේ ඇසේ දැනෙන 'සෙන්සර්' චිකේ කෙනෙක් නෑ, ඔබේ කනට දැනෙන 'සෙන්සර්' චිකේ ශබ්දය තුළ කෙනෙක් නෑ, ගන්ධය තුළ, රස තුළ කිසිම තැනක සිතුවිල්ලක්වත් කෙනෙක් නෑ, ඔබ ඔබෙන් මිදිල ඉවරයි. ඔබ ආත්ම සංඥාව අඳුර ගත්තා, 'ඉතිං රූපං' කියන තැන අන්න 'ඉන්තත්ථවයක්' නැති බව, අන්න 'උප්පාද පඤ්ඤායතී - වයෝ පඤ්ඤායතී' - ධීඨත්ත අඤ්ඤාතත්ථං පඤ්ඤායතී ස්කන්ධය තුළ රූපය හට ගන්න තැන, රූප සංඥා සකස් වෙන තැන ඔබ දකිනවා. 'ධීඨත්ත අඤ්ඤාතත්ථං පඤ්ඤායතී' ඉත්තභාවය නැති තැන සත්චභාවය නැති තැන ආත්මයක් කියන චික හැදෙන තැන, ආත්මය හට නොගන්නා ආකාරය ඔබ දකිනවා. ආත්මයක් නැති ස්වභාවයක් ඔබ අත් දකිනවා. ආත්ම සංඥාව සුහු විසුණු වෙලා යනවා. ඒ 'බුද්ධි ස්වභාවයට' ඔබ අවදි වෙනවා. ඒ 'ශ්‍රාවක බුද්ධි' බවට පත්වෙනවා. මේ බුද්ධි ශාසනය අන්න ඔබට හම්බ වෙනවා. කිසි දවසක, කිසිම කෙනෙකුට සිඳුලිය නොහැකියි ඔබව, ඔබ දැන් මැරල ඉවරයි. මැරුණු කෙනෙක් ආයි මරන්න බෑ. 'සෝපදිශේෂ නිබ්බාණය' සිද්ධි වෙනවා. ඔබ නිවන් දැකල ඉවරයි. ඔබේ 'මහා සසර ඕසයක' නිමාවයි. මේ මහා සසර ඕසයේ අන්තිම ආත්මභාවය. මේ ගෞතම බුද්ධි ශාසනයේ නැවත පිබිදීම.

මේ 'බුද්ධෝත්පාද දේශනා මාලාව දියත් කපේ ඒ විලි කිරීම සඳහා. අපේ හුස්ම කොයි මොහොතේ හරියයි. හැබැයි මේ හෙළි කරන කාරණාව

ගෞතම බුද්ධ ශාසනයේ වසර 2500කට පස්සේ නැවත පිබිදීම සනිටුහන් කරනවා, නැවතත් මගවල ලාභීන් බිහිවෙනවා. ඒකට සාක්ෂි දරනවා 'අභිඤ්ඤා' දේශනාවල පෙන්නන ගැඹුරු කාරණා. ඉතාම ගැඹුරු පර්යාය ටිකක් ඒකේ හෙළි කරනවා 'බුද්ධ ආඥාවට' අනුව. ඒ සිඳුලන්න කිසි කෙනෙකුට බෑ ඒ 'ධම්ම අභිඤ්ඤා' කිසි කෙනෙකුට ලේසියෙන් සකස් වෙන්නේ නෑ, ඒක අතිගාමීහිරයි. අති දුර්ලභයි. ආර්යය භූමියට පරිසරය සෑදීමයි, රොඩු කුණු ගොඩවල් අයිත් කිරීමයි. 'බුද්ධෝත්පාද ' ආර්යයන් වහන්සේගේ යුතුකම වන්නේ යමෙක් මේ 'ග්‍රන්ථ ධුරය' තුළින් 'චිදුර්භනා ධුරය' ප්‍රත්‍යක්ෂතාව තුළ ලෝකෙට හෙළි කරයිද? අන්න 'චිදුර්භනා ධුරය' අවදි වෙලා නැවතත් මගවල ලාභීන් බිහිවෙනව, ඒක කිසි කෙනෙකුට නැති කරන්න බෑ. මේ ගෞතම බුද්ධ ශාසනයේ අවසාන මගවලලාභීන්. මෙතනින් එහාට විශාල අගතියක්, ශුන්‍යය කල්ප 08ක් කියන්නේ නිකන් කට කහනවලට නොවෙයි. **මහා භයංකාර සසර ඕසයක, පුදුමාකාර භාග්‍යවන්තයින් ටිකක් මේ මොහොතේ 'බුද්ධෝත්පාද ' දේශනා ශ්‍රවණය කරනවා. සියල්ලා නිවහින්නම සැනසෙනවා.**

මේ දෙන පණිවුඩය ඉතාම නිර්මලයි. පරම සත්‍යයි. ඒ ප්‍රත්‍යක්ෂ ඤානයෙන් ලෝකෙට හෙළි කරන්නේ අපි අලමරියඤාණ දුර්භනය ගැන කතා කරේ. 'අධිගත සමාධිය' ගැන කතා කරේ. බුදුන් වහන්සේ 'අනුරුද්ධ ස්වාමීන් වහන්සේට පෙන්නපු, 'උපක්ලේශ සූත්‍ර' තුළ පෙන්නු කාරණා. '

මේ 'රූප දුර්භනයට' එහා ගිය, 'ඕභාසයටත්' එහා ගිය, අන්න 'සචිතක්කං සචිචාරං' 'සචිතක්කං අචිචාරං' බුදුන් වහන්සේ පෙන්නපු ආකාරයට 'අචිතක්ක අචිචාර සමාධිය' එකින් එක ගළපල පෙන්නන්න ඔබට, අපි සෑහෙන වෙහෙසක් මහන්සියක් ගන්නව. ඒ 'උපක්ලේශ සූත්‍රය' තුළ පෙන්නන කාරණා වගේම, අපි උත්සාහ කළේ අපි ප්‍රායෝගිකව අත්දැකපු දේ 'උපක්ලේශ සූත්‍රය' තුළ පෙන්නල දෙන්න. අප අවධිමත් ස්වභාවයක් ගැන කතා කරනව. අපෙන් ප්‍රශ්න අහන හැමෝම දන්නව ආර්යයන් වහන්සේගෙන් කොහොම ඇහුවත් කියන්නේ බැස ගන්න ස්වභාවය ගැන, චිතනත් බැසගෙන චිතනත් බැසගෙන චිතනත් බැසගෙන. දැන් මේ ආර්යයන් වහන්සේ කියන බැස ගත්ත නොවන

ස්වභාවය කුමක්ද? කියන එක හැමෝටම ප්‍රශ්නයක්. එතකොට ආර්යයන් වහන්සේ කියනව වෙනම, මෙන්න මෙහෙම අවදියක් තියෙනව. ඒ අවදිය තුළ ඔබ දුකින් හිටියත් බැසගෙන නෑ කියලා.

කෙනෙක් අපිට කියනවා ආර්යයන් වහන්සේ මට දුකයි, මම බැසගෙන නද? අපි කියනව නෑ නෑ ඔබ බැසගෙන නෑ කියලා. නෑ ආර්යයන් වහන්සේ මම බැස ගත්තනේ, එහෙනම් ඔබ ඇයි ඒ, ඔබ තාම ධර්මය හරියට දන්නෙ නෑ. **'ජානනෝ අහම් හික්ඛවේ' 'දන්නහුටයි දක්නහුටයි, 'ආසව්‍යානම් බොයසම් වදාම්' 'නෝ අජානනෝ - නෝ ආපස්සනෝ.'** එහෙනම් අහගන්න හොඳට යුතුකමක් තියෙනවා. එහෙනම් ආර්යයන් වහන්සේ කොහොමද මේ දුක බැස ගන්නෙ නැති ස්වභාවය පොඩ්ඩක් කියන්න. අන්න ආර්යයන් වහන්සේ කියනවා, **ඔබ හිතන නිසයි බැස ගන්නෙ.**

ඔබ බැසගෙන කියලා හිතන නිසයි, ඔබ එතන දෙයක් කියල දකින නිසයි බැස ගන්නේ. **හැබැයි ඔබ ධර්මය දැක්කොත් ඕකත් 'සෙත්සර්' එක්ක කියලා, 'මනෝ සංඛාරයක්' කියලා. ඔය 'සෙත්සර් එක. මනසට එන විත්ත ස්වභාවය තුළත් දෙයක් නැති බව.** අන්න ඊට විතායිත් තියෙන බැස නොගන්න ස්වභාවයකට ඔබ අවදි වෙනවා. ඒ කියන්නේ දුකට හිමිකාරයෙක් නෑ, ඒකෙත් දෙයක් නෑ. එතන ඉඳුන් ඔබගේ අන්න දුක කියන ස්වභාවය තුළ ආත්ම සංඥාව ගිලිහෙනවා. ඔබගේ ආත්මය හැමතැනින්ම ගිලිහිලා, ඔබට ආත්මයක් නැති ස්වභාවයක්, අවසානයේ දැනෙන ස්වභාවය තුළ දියවීගෙන යනකොට, අර දැනෙන ගතිය තියෙනකම් විතරයි ඉත්තභාවය ආත්ම ස්වභාවයක් දැනෙන ස්වභාවයක් තියෙන්නේ.

ඒ කම්පන ස්වභාවය, **ඒ කම්පන ස්වභාවය දියවීගෙන යන ස්වභාවය තුළ ඔබට නැවතත් එනවා මූලයට ගිය අවබෝධයක් 'ඉතිරූපං' කියන නැහැන්.** 'ඉතිරූපං' කොහොමද? හැදුණු කියන තැනට එනව, **ආයින් ස්කන්ධයටමයි එන්නේ. එතනිනුයි මේක කුඩුවෙන්නේ. එතනින් වේගට සකස් වෙන තැන 'ධීටත්ත අඤ්ඤාතත්ථං පඤ්ඤායති' කියන තැන 'ධීපියක්' නැති බව වැටහෙන්න ගන්නව. ඒ කියන්නේ 'ස්පාර්ක්' වෙන**

වේගය තුළ දෙයක් වගේ දැනුණාට, එතන දෙයක් තිබිල නෑ. ශබ්දය තුළ තිබිලත් නෑ, වර්ණය තුළ තිබිලත් නෑ, එහෙනම් **ඒක දෙයක් වගේ දැනුණ එකමයි ආත්මය 'ඉත්තභාවය' සත්වභාවය 'ධර්මය.'** අන්න 'තථාගත' බවට පත්වෙනවා. ඔබට ඒක අතහැරලා. ඒ කම්පන ස්වභාවය ආවේ එතනින් කියල ඔබ දැක්ක ගමන්ම වෙන්නේ **ඔබගේ කම්පන ස්වභාවය දැනෙන ස්වභාවය එන්නේ කොහොමද? අන්න එතනම දැකලා මූලයටම ගහල ඇත්තටම සිද්ධ වෙන්නේ ඔබ කම්පනය නොවන ස්වභාවයයි.** ඒක නුවණට හසුවන්නේ 'සංඛිතේ තිබ්බිදාය' ඒ අවබෝධ ඤාණය තුළ නිවනයි පිහිටන්නේ, බැස ගැනීම එතැනින් අවසන්. ඒ අවිදිමත් ස්වභාවයක් ඊට පස්සේ මතුවෙන්න ගන්නව. ඒ මතුවෙන්න ගන්න ස්වභාවය තමයි 'අරහත්ත සමාධිය.'

අර දියවීගෙන දියවීගෙන යන ස්වභාවය තුළ, අර 'දුර්ගත ඤාණය' මතුවෙනව. කම්පනය වන ආකාරය දකිනවා, අන්න කම්පනය නොවන ස්වභාවය දකිනවා. **ආත්මය හැදෙන හැටි දැකලා, අන්න ආත්මය හැදෙන්නැති ආකාරය දකිනවා. 'ඉත්තභාවය' එන හැටි දැකලා අන්න 'අත්තගමය' කියන එක සිද්ධ වෙනවා, 'සමුදය' වෙන්නෑ.** 'උප්පාද පඤ්ඤායති - වයෝ පඤ්ඤායති' 'ධර්මිත්ත අඤ්ඤාතත්තං පඤ්ඤායති' ධර්මයක් නෑ. මෙතනයි සත්වභාවය හැදෙන්නේ ආත්මභාවය ඇතුලේ, අන්න එතනයි 'ධර්මය', 'තථාගත' 'ඉත්තභාවය' ගිහිල්ලා සත්වභාවය ගිහිල්ලා 'තථාගත' බවට පත්වෙනව. මේක නියායාත්මක පැත්තෙහුත් අත්දකින ආකාරයත් අතර වෙනසක් නෑ. අති සියුම්. එතනට එන්න තමයි මේ ඊක ඊක ගෙනියන්නේ. බුදුධෝත්පාද දේශනා අහගෙන ඉන්න හැමෝම එක්තරා ගමනක් යනව. ඒ ගමන අවසාන වෙන්නේ නිවනින්. ඒ අත්දැකීම් හැම කෙනෙකුටම උපකාර වෙනව අත්වැලක් වෙනව, ප්‍රපාතයට වැටෙන්න යන අයට ඇඟිල්ලෙන් අල්ලලා ගොඩට ගත්ත වගේ. ඒ අය හැමෝම අපගේ ඇඟිලි අල්ලගෙනයි ඉන්නේ. ඒ අය දකිනවා මේ යුගයේ, මේ පෙන්නන සියුම් කාරණා කිසිම තැනකින් හමුවෙන්නෑ. ඒ ප්‍රත්‍යක්ෂය තුළ හෙළි කරන කාරණා ඇත්තටම හරි සියුම්. 'අශ්ව ලෝමක් සියක් කඩකට පැලෙන්න විදිනවා' වගේ. 'අත්භූතයි' ස්වාමීන් ආශ්චර්යයි. යමෙක්ට විය අත්දකින්න ලැබෙනව.

අනිවාර්යයෙන් ඔබට ඒ අත්දැකීම ලැබෙනව. ඒකට කාලයක් යයි. කෙනා කෙනාගේ හැටියට වෙනස් වෙයි. කෙනෙකුට ඒක කියන මොහොතෙම දැනෙයි, කෙනෙකුට ඊකක් කල් යයි. හැබැයි **අභ්‍යන්තර පරිවර්තනය කියන්නේ හිතන එක නම් නෙමෙයි.** සිතුවිලි වලින් මුලින් මේක දැනගත්තට කමක් නෑ. හැබැයි **අභ්‍යන්තර පරිවර්තනය තුළ 'ඔබට ඔබ අහිමි වන තැන' පුදුමාකාර සාන්ත ස්වභාවයක් ඔබ අත්දකිනව. ඒක තුළ දෙයක් නෑ. ඒක තුළ ඔබගේ සියලු කටයුතු වෙනස් ස්වභාවයක් බවට පත්වෙනව.** ඒක අපිට දැන් වචනයෙන් මෙහෙම කියන්න සුදුසුත් නෑ, ඔබ හිතන විදියේ දෙයක් අනිවාර්යයෙන්ම නෙවෙයි, ඒ අල්පේච්ඡතාව කියන්නේ කුමක්ද? ඒ අඳන කඩේ පිටින් කෝටු කැල්ලෙන් රජ්ජුරුවෝ පෙරහැරේ එනකොට වැලිමළුවේ අඳින්න පුළුවන් සැබෑම රහතන් වහන්සේගේ ස්වභාවය වියයි. වයාට පෙරහැරවල් වැඩක් නෑ, එතන කෙනෙක් නෑ, එතන නාමයක් නෑ, එතන රූපයක් නෑ, සියල්ල අභ්‍යන්තරයේ කම්පනයක් නෑ, ගින්නක් නෑ, ඒ නිසා වැඩකුත් නෑ. **සැබෑම රහතන් වහන්සේ 'න සංඝං ගච්ඡන්ති'** කිව්වේ ඒකයි. 'ගලනයට එකතු වෙන්නේ. හොඳයි මේක ප්‍රත්‍යක්ෂතාව තුළ හෙළි කරන්නේ. මේක කිසිම පොතක නෑ. අම්ම ඔය හිතන කිසිම තැනක බැස ගෙන නෑ අම්මේ. ඒක අම්ම බැසගෙන නැති බව දැක්ක නම් හොඳයි. ධර්මය තව ඊකක් අහන්න. දැන් බැස ගන්න ස්වභාවය එන්න එන්නම සුදුසු ආකාරයට ප්‍රභටම ගෙනැල්ල පෙන්නන එකක් අපි අතින් සිද්ධ වෙනව මේ දවස්වල.

තෙරුවන් සරණයි.

ලපාසිකාව: තෙරුවන් සරණයි ආර්යයන් වහන්සේ.

සියල්ලෝම ඝනය ධර්මය දකින්නවා!

තෙරුවන් සරණයි.